

ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

မြန်မာအမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်း
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်

အပိုင်း ၁။ ပင်မအစီရင်ခံစာ

၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၇ ရက်

မာတိကာ

အတိုကောက်များ 3

1. အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်..... 6
2. နောက်ခံအချက်အလက်များ..... 22
3. စီမံကိန်းဖော်ပြချက် 24
4. စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းအတွက်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံဆောင်ရွက်ထားမှုများ 27
5. သက်ဆိုင်ရာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာစီမံကိန်းလိုအပ်ချက်များ..... 32
6. သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုဘောင်နည်းလမ်း 58
7. စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက်ယေဘုယျအခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာဖော်ပြချက်..... 61
8. ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့်လူမှုသက်ရောက်မှုများအားကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း 77
9. စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်ခြင်း..... 112
10. သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာလျှော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက်ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်
..... 117
11. လူထုထိတွေ့မှုအကြံပြုဆွေးနွေးမှုနှင့်အများသို့အသိပေးမှု 119
12. အကြံပြုတိုင်ကြားမှုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် 126
13. လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်သင်တန်းအစီအစဉ် 131

အတိုကောက်များ

ADB	အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
CE	နိုင်ငံသား ချိတ်ဆက်မှု
CERC	အရေးပေါ်အခြေအနေ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှု အပိုင်း
CPF	နိုင်ငံ မိတ်ဖက်ပြုခြင်း မူဘောင်
DFID	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန
DP	ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက်
DRD	ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန
EMP	စွမ်းအင် ပင်မ စီမံချက်
ES COP	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကျင့်ဝတ်များ
ESE	လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်း
ESMF	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်
ESMP	ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်
FGD	ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးမှု
GAD	မြို့နယ် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန
GoM	မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
GRM	အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး နည်းလမ်း
HH	အိမ်ထောင်စု
IBRD	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပြည်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ်
IDA	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အသင်း
IEE	ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှု
IFC	အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေ အဖွဲ့
IPP	ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စီမံချက်
IPPF	ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း မူဘောင်
JICA	ဂျပန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သမဝါယမ အေဂျင်စီ
KII	အရေးပါသည့် အချက်အလက်ပံ့ပိုးသူနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု
kWh	Kilowatt hour
LV	Low Voltage (ဗို့အားနည်း)
MEPP	မြန်မာ့ လျှပ်စစ်စွမ်းအား စီမံကိန်း
MESC	မန္တလေး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်း

MLFRD	မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဝန်ကြီးဌာန
MIGA	ဘက်စုံ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အာမခံ အေဂျင်စီ
MOALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန
MONRED	သဘာဝသယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန
MOEE	လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန
MOEP	လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာန
MV	Medium Voltage (အလယ်အလတ် ဗို့အား)
NEMP	အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပင်မ စီမံချက်
NEP	အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်း
OP	လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ
PFM	အများဆိုင် ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု
PMO	စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုရုံး
PSIA	ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုသက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက်
PV	Photovoltaic (နေရောင်ခြည်စွမ်းအားသုံး)
REAM	မြန်မာနိုင်ငံ အစားထိုးစွမ်းအင် အသင်း
RAP	ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်
RPF	ပြန်လည်နေရာချထားရေး မူဝါဒ မူဘောင်
RBF	ရလဒ်များအခြေပြု ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း
SG	ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အထူးပြု
SHS	အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်
SME	အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း
SRE	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး
TA	နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ
UNESCAP	အာရှ-ပစိဖိတ်အတွက် ကုလသမဂ္ဂ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ကော်မရှင်
WBG	ကမ္ဘာ့ဘဏ် အုပ်စု
Wp	Watt Peak (အမြင့်ဆုံး ဝပ်)
YESC	ရန်ကုန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေး လုပ်ငန်း

(၁)အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်

(၁.၁) အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်း(NEP)ဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း (၄၀၀) ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးပြီး၊ လျှပ်စစ် နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန(MoEE) 1 နှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဌာန(MoALI)2အောက်ရှိ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန(DRD)တို့မှ တာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးစီမံကိန်း (စီမံကိန်း)သည် “မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပိုမိုတိုးမြှင့်အသုံးပြုနိုင်ရေး ကူညီပံ့ပိုး ရန်” ရည်ရွယ်ပါ သည်။

ဤစီမံကိန်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းရှိ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသများတွင် အိမ်ထောင်စု လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုအသစ်များ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မျှော်မှန်းထား ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုရှိသော ကဏ္ဍတွင်းအဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာမူဘောင်တရပ်အား ဖော်ဆောင်ပံ့ပိုးရန်နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အကြိုလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ (၂)ရပ်လုံး အပါအဝင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစွမ်းရည် ကောင်း မွန် ခိုင်မာစေရေးကိုလည်း ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။

ဓာတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့်တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရေးအစီအစဉ်သည် အကျိုးသက်ရောက် မှုရှိမည့်ပြည်သူများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သောအလင်းရောင်၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ဖျော်ဖြေ ရေးကဏ္ဍများနှင့် ကောင်းမွန်သောလူမှုဘဝပိုမိုတိုးတက်စေရုံသာမက ဝင်ငွေအခွင့်အလမ်း များနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားများပါ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အထူးအလေးထား၍ ကျန်းမားရေးဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများ အထူးသဖြင့် နွမ်းပါး၍ အားနည်းသည့်နေရာများရှိ အဆိုပါ အဆောက်အအုံများအား ဦးစားပေးဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စီမံကိန်း၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အမြင့်ဆုံး ရရှိခံစားနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

¹စီမံကိန်းပြင်ဆင်သည့် အချိန်တွင် မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့မည့် အေဂျင်စီသည် လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာန (MoEP) အတွင်း ရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်အခါ MoEP သည် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းသွားပြီး လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာနအဖြစ်သို့ ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။

²စီမံကိန်း ပြင်ဆင်နေချိန်တွင် DRD သည် ယခင် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဝန်ကြီးဌာန (MLFRD) အတွင်းတွင်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့်အခါ MLFRD သည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလိုက်ကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဤစီမံကိန်းတွင် ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်မှ ဝေးကွာသည့်ဒေသများတွင် နေထိုင်ပြီး၊ NEP စီမံကိန်းပထမအဆင့်ပြီးနောက် (၁၀) နှစ်ကျော်ခန့်အထိ ကြာမြင့်ပြီးမှသာ ဓာတ်အားလိုင်း စနစ်အခြေပြု ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှု ရောက်ရှိနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းသည့်ဒေသများတွင် နေထိုင်သည့် နွမ်းပါး၍အားနည်းသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိစေရန် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပအကြိုလျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး အစီအစဉ်လည်းပါဝင် ပါသည်။

ထို့ပြင်ဤစီမံကိန်းတွင် ဆိုးရွားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် အရေးပေါ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် မြန်ဆန်သောတုန့်ပြန်မှုနှင့် လျင်မြန်သောအထောက်အကူတို့ ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ဖြစ်လာနိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေတုန့်ပြန်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှု အစိတ်အပိုင်း (CERC) လည်းပါဝင်ပါသည်။

စီမံကိန်း အစိတ်အပိုင်းများ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

အပိုင်း (၁)။ ။ ဓာတ်အားလိုင်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း (IDA အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း (၃၀၀))

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေး အစီအစဉ်အရ လက်ရှိ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းနှင့် အနီးဆုံးတွင် တည်ရှိသည့်ရပ်ရွာများ ၊ အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုများ ၊ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး လိုင်းကွန်ယက်များ တိုးချဲ့နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဓာတ်အားအသုံးပြုမှုနှင့် ပတ်သတ်၍ ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ဤ အပိုင်းတွင် (က) လက်ရှိ ဗို့အားလတ် (MV) ၆၇၂ MVA MV/LV ဗို့အားပြောင်းစက် (transformer)များ တည်ဆောက်ခြင်း။ (ဂ) ရပ်ရွာ ဓာတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်မှုပေါင်း ၁၁၆၀၀(ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းများ၊ စာသင်ကျောင်းများ ၊အခြားအများပြည်သူဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများ)၊ အိမ်ထောင်စု ဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုပေါင်း ၈၉၆၀၀၀ နှင့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လျှပ်စစ်မီး အလင်းရောင် (Public Light) ၁၃၂၀၀၀ခန့် ဖြည့်ဆည်းခြင်း အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်းဆိုင်ရာ ပစ္စည်း/ကိရိယာများ (transformers ၊ Poles ၊ conductors ၊ insulators ၊ switch gears ၊အခြားပစ္စည်းများ စသည့်)နှင့် တည်ဆောက်တပ်ဆင်ခြင်းတို့အတွက် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေး အကူအညီ (IDA) ဘဏ္ဍာရေးရာ အစီအစဉ်ဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးမည်ဖြစ်သည်။

အပိုင်း(၂)။ ။ ဓာတ်အားပြင်ပလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးခြင်း(IDAအမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၈၀)

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် လက်ရှိဓာတ်အားလိုင်းစနစ်နှင့် ဝေးရာတွင်တည်ရှိပြီး လာမည့်

၁၀ နှစ် (သို့) ယင်းထက်ကျော်လွန်သည့်အချိန်ကာလအတွင်း ဓာတ်အားလိုင်းအခြေခံ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဝန်ဆောင်မှုမရရှိနိုင်သည့် ရပ်ရွာများအတွက် အဓိကထားဆောင်ရွက် ပါမည်။ ဤစီမံကိန်းရန်ပုံငွေများကို အစွန်အဖျား ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအတွက် အရေးပါသည့် လူမှုရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားရေးရာအရ တင်းမာမှုများ၊ ပဋိပက္ခများရှိနေပြီး လူမှုရေး၊ တိုင်းရင်းသားရေးရာစုစည်းခိုင်မာမှုနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်မှုအတွက် ဦးတည်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေး အစီအစဉ်သည် နည်းပညာလေ့လာအကဲဖြတ်မှုပေါ်မူတည်၍ ၎င်းလေ့လာအကဲဖြတ်မှုကို ရည်ရွယ်ထားသည့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းအတွက်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ နည်းပညာများတွင် Solar photovoltaic (PV)(နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်)၊ mini-hydro-power (အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်)၊ Wind (လေအား)၊ Biomass (ဒြပ်ထု)၊ Diesel (ဒီဇယ်)၊ hybrid(ဒီဇယ်/ဆိုလာ) စသည့်တို့ ပါဝင် ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းမှ ပြည့်မြဲစွမ်းအင်(သို့) ဒီဇယ် hybridနှင့် အစားထိုးစွမ်းအင်နည်းပညာ အခြေခံ mini-grid များ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် အိမ်ထောင်စုများ၊ အများပြည်သူ အဖွဲ့အစည်း/ အဆောက်အအုံများ (စာသင်ကျောင်းများ၊ ဆေးခန်းများနှင့် အခြားရပ်ရွာ အဆောက်အအုံ များ)အပါအဝင် ရည်ရွယ်သည့် ရပ်ရွာများတွင် အိမ်ထောင်စုသုံးဆိုလာ PV စနစ်များ ဖြန့် ကျက်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပြင် ကျေးရွာများ၊ IDA ထောက်ပံ့ငွေ၊ အစိုးရထောက်ပံ့ငွေများဖြင့် စရိတ်မျှဝေကျခံသည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းလျှပ်စစ်မီး အလင်းရောင်များ အစရှိသည် တို့အား ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ IDA ထောက်ပံ့ငွေ လွှဲပြောင်းမှုမှာ စီမံကိန်းရလဒ်၊ အခြေခံ (result-based) ဖြစ်၍ တည်ဆောက်တပ်ဆင်ခြင်း၊ လိုအပ်သည့်ဝန်ဆောင်မှုများ ဖြန့်ဝေဖြည့်ဆည်း ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ပါ အသေးစိတ် လမ်းညွှန်ချက်များအရ စစ်ဆေးအတည်ပြုပြီး မှသာ ၎င်းကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

အပိုင်း (၃)။ ။ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၂၀)

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် (က) အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေး အမှုဆောင်ကော်မတီ နှင့် ၎င်း၏ အတွင်းဝန်များအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းများ အပါအဝင် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေး အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်ကောင်းမွန်ခိုင်မာစေခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအဆင့်နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း။ (ခ) လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်း မူဘောင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း။ (ဂ) ကုန်ကျမှုအနည်းဆုံးနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ပေးရေးအစီအစဉ်အတွက် လက်ရှိ GIS Platform ပေါ်အခြေခံ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းရလဒ်နှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း အကျိုးသက်

ရောက်မှုများအတွက် ဘူမိအချက်အလက်စနစ် (GIS)အခြေခံမူဘောင်စုပေါင်းမှုတစ်ခု ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရေး (ဃ) စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ နည်းပညာအကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှုနှင့် နည်းပညာ ဒီဇိုင်းပုံစံ၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာလေ့လာဆန်းစစ်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ရေးရာ သက်ရောက်မှုများစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ပစ္စည်းများဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှုနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစသည်တို့နှင့်ပတ်သတ်၍ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်နှင့် အကြံပြုဝန်ဆောင်မှု များရရှိစေခြင်း၊ နှင့် (င) စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှု အစရှိသည်တို့ ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။

အပိုင်း (၄)။ ။ ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှု (IDA အမေရိကန်ဒေါ်လာ “၀”သန်း)

ဤ “သုညအပိုင်း” အနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ပေါ်ပေါက်သည့် အခြေအနေမျိုးတွင် အရေးပေါ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် တည်ဆောက်မှုများကို ပံ့ပိုးနိုင်စေရန် စီမံကိန်း အခြား အပိုင်းများမှ IDA credit ငွေကြေးများကို လျှင်မြန်စွာ ခွဲဝေခြားထားနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက် မည်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းမှအရေးပေါ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အရေးပေါ် အခြေအနေလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ပစ္စည်းများ၊ အသေး စိတ် လုပ်ငန်းများနှင့်/သို့ အပြုသဘောပစ္စည်းစာရင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍငွေကြေးကုန်ကျမှုများအား ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးပါမည်။ ဤအပိုင်းနှင့် ပတ်သတ်၍ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူ/ ဖြည့်ဆည်းမှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ အခြား လိုအပ်သော အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များ၊ IDA ရန်ပုံငွေလွှဲပြောင်းမှု မတိုင်မီ WBG သို့ တင်ပြ၊ အတည်ပြုရမည့် အချက်အလက်စသည့် အချက်အလက်များကို စီမံကိန်း လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ရေး လက်စွဲစာအုပ်တွင် အသေးစိတ်ဖော်ပြပါမည်။

(၁.၂) NEP ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှု

NEP ၏ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှုအား စီမံကိန်း ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး NEP အရ သက်ဆိုင်သည့် အောက်ပါ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှု (OP/BP 4.01)
- သဘာဝ အသိုက်အမြုံနေရာများ (OP/BP 4.04)
- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ (OP/BP 4.11)
- ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ(OP/BP 4.10)
- ဆန္ဒအရောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း(OP/BP 4.12)
- ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံမှု (OP/BP 4.37)

စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၁.၁) တွင် စီမံကိန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၁.၁) NEP အတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှု

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
<p>သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း OP/BP 4.01</p>	<p>ရှိ</p>	<p>ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် ဓာတ်အားခွဲရုံများ (လက်ရှိ ဓာတ်အား ခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း) MV/LV ထရန်စဖော်မာများ၊ MV နှင့် LV လိုင်း များ၊ အိမ်ထောင်စု လိုင်းချိတ်ဆက်မှုများ၊ မီတာများ၊ အပါအဝင် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်လေ၊ ဒီဇယ် နှင့် hybrid စနစ်များ အပါအဝင် မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စနစ်များစသည်တို့ ဝယ်ယူမှုများမှတစ်ဆင့် မဟာဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသာစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည် ဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက် မှုများသည် ဓာတ်အားခွဲရုံများရှိ လုပ်ငန်းများနှင့် ဓာတ်အားလိုင်းများ တပ်ဆင်ခြင်း စသည့်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်ပါသည် (ဥပမာ ၎င်းတို့တွင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပစ္စည်းကိရိယာ အဟောင်းများ အခြားစွန့်ပစ်မှုများ လိုအပ်ပါသည်။) အဆိုပါ ဓာတ်အား ခွဲရုံများမှာသေးငယ်ပြီး သက်ရောက်မှုများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စနစ်များတွင် ဒီဇယ် မီးစက်များ၊ လေအားလျှပ်စစ်တာဘိုင်များ၊ ၁ မီဂါဝပ်ထက် မကျော်သည့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် စနစ်များ စသည့်တို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ လောင်စာဆီ အသုံးပြုမှု နှင့် ရေ/စမ်းချောင်းများတွင် တာဘိုင် တပ်ဆင်မှုများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သက်ရောက်မှု အလားအလာများအတွက်</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်ရေး အစီအစဉ်များ လိုအပ်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အနေဖြင့် ကျေးရွာအဆင့် စီမံကိန်းများထက် ကျော်လွန်မည် မဟုတ် (မူအရ ၁ မိဂါဝပ်ထက် လျော့နည်း) ဘဲ သက်ရောက်မှု အလားအလာများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိပါမည်။ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများကို မူလအတိုင်း ပြန်လည်ပြုပြင် နိုင်ခြင်း မရှိသည့် သက်ရောက်မှုအဖြစ် ဒေသအတွင်း တွင်သာဖြစ်နိုင်သည်ဟု မျှော်မှန်းထားပြီး စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း သက်ရောက်မှုများ ကို လျော့ချရန်အတွက် ဘေးကင်း လုံခြုံရေးကိရိယာ အား တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဤ ရှုထောင့်အရ စီမံကိန်းအား OP 4.01 အရ အမျိုးအစား B အဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါသည်။</p>
<p>Natural Habitats OP/BP 4.04 အသိုက်အမြုံများ OP/BP 4.04</p>	<p>Yes ရှိ</p>	<p>သဘာဝ အသိုက်အမြုံနေရာများအပေါ် သိသာ သည့် သိသာထင်ရှားသည့်သက်ရောက်မှုများ ရှိမည် မဟုတ် ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ သို့သော် အသေးစိတ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ နှင့် ၎င်းတို့၏ တည်နေရာ များကို မသတ်မှတ်ရသေးသောကြောင့် အကောင် အထည်ဖော်ကာလအတွင်း အသေးစိတ် သက်ရောက် မှုများအတွက် သေချာမှုရှိစေရန် ထပ်ဆောင်းသတင်း အချက်အလက်များ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဤ ESMF အနေဖြင့် သဘာဝအသိုက်အမြုံများဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ် များရှိ/မရှိ၊ အကယ်၍ သက်ရောက်မှု၏ ကြီးမား/ ပြင်းထန်မှု ပမာဏမသိရှိရပါက မည်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုကိရိယာများ လိုအပ် မည်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အသေးစိတ် စစ်ဆေး စိစစ်ရေး သတ်မှတ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းထား ပါသည်။</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
Forests OP/BP 4.36 သစ်တောများ OP/BP 4.36	No မရှိ	MV/LV လိုင်းတည်ဆောက်မှု နှင့် အိမ်ထောင်စု ဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် အချို့သော စိုက်ခင်းများရှင်းလင်းရမှုလိုအပ်ပါမည်။ သို့သော် ၎င်းသည် အကန့်အသတ်ဖြင့်သာဖြစ်ပြီး မည်သည့် သစ်တောရေးရာလုပ်ငန်းများအပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိမည် မဟုတ်သလို OP 4.36 နှင့်လည်း လိုအပ် သက်ဆိုင်မည်မဟုတ်ပါ။
ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု	မရှိ	မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ရှင်းလင်းထားသည့် ဓာတ်အား လိုင်းစင်္ကြန်များ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုအတွက် ပိုးသတ် ဆေးအသုံးပြုသည့် အလေ့အထမရှိပါ။
ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်း အမြစ်များ OP/BP 4.11 (PCR)	ရှိ	၎င်း PCR များအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ နေရာများတွင် တည်ရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် စီမံကိန်း အတွက် ဤမူဝါဒမှာ သက်ဆိုင်ပါသည်။ ယခုအချိန် တွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်နေရာ အတိအကျ နှင့်ပက်သက်၍ မသိရှိနိုင်သေးသောကြောင့် ESMF တွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ သတ်မှတ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ PCRများ၏ ရှုထောင့်မှနေ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ဆီလျော် သင့်တော်မှုများနှင့်ပက်သက်၍ လမ်း ညွှန် ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ ထို့အပြင် ESMFတွင် ယဉ် ကျေးမှုဆိုင်ရာပစ္စည်းများ ကာကွယ်နိုင်ရန် “မမျှော် လင့်ဘဲတွေ့ရှိခြင်း”(chance find) အခြေအနေ တွင် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများပါဝင်ပြီး အဆိုပါ “မမျှော်လင့်ဘဲတွေ့ရှိခြင်း” အခြေအနေ လုပ်ငန်းစဉ်

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>များကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ကန်ထရိုက်တာများနှင့် ချုပ်ဆိုသည့် သဘောတူကန်ထရိုက်တာ စာချုပ်များ တွင်လည်းထည့်သွင်းပါဝင်စေပါသည်။</p>
<p>ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ OP/BP 4.10</p>	<p>ရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းမှာနိုင်ငံအနှံ့ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး OP 4.10 အရ အကျိုးဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ ရှိရာ ဒေသများအပါအဝင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ အားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများသည် အဓိကအားဖြင့် (သီးသန့် မဟုတ်) ပြည်နယ် (၇)ခု (ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း)တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ မှ အကျိုးကျေးဇူးများရရှိပါမည်။သို့ရာတွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအတွက် အထူးသဖြင့် ၎င်းတို့ အနေဖြင့် သင့်တော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိကြောင်း သေချာ စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဤစီမံကိန်းနှင့် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေပါသည်။ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသည့် (သို့) ဖြစ်ပွားထားပြီး တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများမှ အပြိုင်လူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရပ်ရွာအခြေခံ အဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းထား သည့်ဒေသများတွင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်း များ မဟာဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်း ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေပြီး ၎င်းတို့အားဖြေရှင်းရန် ကောင်းမွန်သော အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်း နှင့် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ တိကျသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အား စီမံကိန်းပြင်ဆင် ရေးဆွဲချိန်တွင် ဖော်ထုတ်ရ သေးမည်မဟုတ်သဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့နှင့် ပတ်သက်သော သီးသန့်ကိစ္စရပ်များအား ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန်အတွက် တိကျသော လုပ်ငန်းခွင်အခြေပြု လူမှုရေးဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေး ခြင်းနှင့်လုပ်ငန်းခွင်ရှိ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူ</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>များ စီမံချက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်းအပါအဝင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲအတွက် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ပံ့ပိုးပေးရန် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ စီမံချက်မူဘောင်အား ESMF ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် ပြင်ဆင် ထားပါသည်။ PSIA OP4.01/4.10 များအရ လူမှုရေး အကျိုးစီးပွားစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်း ပြင်ဆင်ရေး ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်သော အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများမှ အချက်အလက်များ ESMF နှင့် IPPF များအတွက် ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းခဲ့ပါသည်။</p>
<p>ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း OP/BP 4.12</p>	<p>ရှိ</p>	<p>အသေးစိတ် စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား အကဲဖြတ်ချက်များအရ မသိရှိသောကြောင့် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) အခြားပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများအား ဆုံးရှုံးခြင်း စသည့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းများပါဝင်ခြင်း ရှိ/မရှိ မှန်းဆလျာထားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိဗို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း (ii) MV လိုင်းများ ဗို့အားနိမ့်(LV)များ နှင့် MV/LV ဗို့အားမြှင့်စက်များ တည်ဆောက်ခြင်းများ အပါအဝင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ယက်များအတွက် ငွေကြေး ပံ့ပိုးပါသည်။ အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးခြင်း စသည်တို့ကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန် အသေးစိတ် တည်နေရာအရ အတိုင်းအတာတခုအထိ ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်မှု (ပြင်လွယ်မှု) အနည်းဆုံးသော ခြေရာလက်ရာ (Footprint) နှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ရှိတရားဝင် လမ်းကြောင်းများ အတိုင်းဆောင်ရွက်မှုများရှိပါသည်။ သို့သော် PSIA အရစီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး စနစ်များ</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>အတွက် လိုအပ်သော (သို့) ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ အတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးရသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုအချို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ မဟာဓာတ်အား လိုင်းပြင်ပစနစ်များ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စနစ် (Mini-hydro system) အနေဖြင့်လည်း အသေးအဖွဲ့သက် ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ အလား အလာရှိသည့်သက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များ အား စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေး ကာလအတွင်း PSIA တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အကဲဖြတ် စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။</p> <p>ကျေးရွာ သမဝါယမများ နှင့် အခြားပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်သည့် ကျေးလက်ဓာတ်အားပေးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှု (သို့)ဆန္ဒအလျောက် မြေလှူဒါန်းမှုများ အတွက် ကျေးရွာအခြေခံယေဘုယျ အစီအစဉ်များကို PSIA မှ အကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဤလေ့လာဆန်းစစ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ နှင့် ပတ်သက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း နှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် ESMF တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားမှု မူဝါဒမူဘောင်တစ်ရပ်ကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ RPF တွင် ဆန္ဒအလျောက် လှူဒါန်းခြင်း နှင့်ပတ်သက်၍လည်း သဘောတူ သတ်မှတ်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
<p>ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေး OP/BP 4.37</p>	<p>ရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် 1MW ထက်လျော့နည်းသည့် စွမ်းရည်ရှိသည့် micro/mini hydro power အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်တပ်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများသာ ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပုံမှန်အားဖြင့် ဆည်များ တည်ဆောက်ခြင်းမျိုး မလိုအပ်သော်လည်း ရေမဝင်ရောက်မှီ ထိန်းသိမ်းထားရသည့် တာတမံများ (သို့) ဤမူဝါဒအရ “သေးငယ်သည့် ဆည်”အဖြစ်သတ်မှတ်နိုင်သည့် အခြားသေးငယ်သော ရေသိုလှောင်မှုဖွဲ့စည်းပုံ Structure (သို့) ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ တာဘိုင်များ အစရှိသည်တို့မှာ ဖြစ်နိုင်သဖြင့် အဆိုပါမူဝါဒအရ သက်ဆိုင်ပါသည်။ ၎င်းသေးငယ်သည့် ဆည်/ တည်ဆောက်ထားသည့် Structure များ အကယ်၍ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ ရှိပါက OP 4.37 တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်သော အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာဒီဇိုင်း လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ESIA (သို့) ESMP စည်းမျဉ်းအရ OP4.01 ပါလိုအပ်ချက်များအတိုင်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် အန္တရာယ်များကို အကဲဖြတ် စစ်ဆေးခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများဆောင်ရွက်ရပါမည်။ NEP စီမံကိန်းအရ မျှော်မှန်းထားသည့် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ၏ အတိုင်းအတာ၊ ပမာဏအားဖြင့် OP4.37 အရ “ကြီးမားသည့်ဆည်” အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းမျိုး ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ (ပျမ်းမျှအားဖြင့်၊ 1MW အောက်၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တခုလျှင် ဒေါ်လာ USD ၄၀၀၀၀-၅၀၀၀၀ ခန့်သာ) ထို့ကြောင့် အဆိုပါစီမံကိန်းများအား သုံးသပ် စစ်ဆေးရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မရှိပါ။ သို့ဖြစ်၍ ဤစီမံကိန်းအရ ကြီးမားသည့်ဆည်များအား လက်ခံဆောင်ရွက်မည်မဟုတ်ဘဲ၊ ၁၀ မီတာ (သို့) ယင်းထက် ပိုမိုသော အမြင့်/ ရေကျဆင်းမှုရှိသည့် ဆည်/</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		တည်ဆောက်မှု structure များကို စီမံကိန်းရန်ပုံငွေမှ ပံ့ပိုးရန်စဉ်းစားသတ်မှတ်မည် မဟုတ်ပါ။
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေလမ်း ကြောင်းများ ပက်သက်၍ စီမံကိန်း OP/BP 7.50	မရှိ	စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်မှုများမှာ သဘာဝအားဖြင့် နှင့် အရွယ်အစားအားဖြင့် မြေပြင်ရေများသို့ စွန့်ထုတ်ခြင်း (သို့) ရေမြောင်းသွယ်ခြင်းများ ဖြစ်စေမည်ဟု မျှော်မှန်း ထားခြင်းများ မရှိပါ။ ထို့ပြင် အအေးပေးခြင်း (သို့) အခြားရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သိသာသည့် မြေပြင် ရေ Surface water အသုံးပြုခြင်းရှိမည် မဟုတ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေလမ်းကြောင်းများ အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိမည် မဟုတ်ပါ။
အငြင်းပွားဧရိယာစီမံကိန်းများ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး OP/BP 7.6	မရှိ	စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ အငြင်းပွား ဧရိယာများ တွင် မပါဝင်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း တွင်သာ အပြည့်အဝဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၃) အဓိက ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး ကိစ္စရပ်များ၏ အနှစ်ချုပ်

စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ ဆိုးရွားသည့် သွယ်ဝိုက်၍ (သို့) ရေရှည်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် (သို့) လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုရှိမည်မဟုတ်ဘဲ စီမံကိန်းအကျိုးကျေးဇူးရရှိခံစားရသူများ အတွက် ကောင်းမွန်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားသည့် အပြင်ချက်ပြုတ်ရာတွင် ထင်းမီးလောင်စာအသုံးပြုခြင်း၊ အလင်းရောင်အတွက် ဖယောင်း တိုင်မီး အသုံးပြုခြင်းများကြောင့်ဖြစ်စေသောညစ်ညမ်းမှုများကိုလည်း လျော့ချနိုင်ပါမည်။

ဓာတ်အားလိုင်းတိုးချဲ့ခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက် ရောက်မှုများမှာဓာတ်အားခွဲရုံလုပ်ငန်းများ၊ ဓာတ်အားလိုင်းတပ်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းများစသည် တို့နှင့်ဆက်စပ်နိုင်ပြီးယင်းအတွက် ဥပမာအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ ၊ ဘတ္တရီအဟောင်းများနှင့် အခြားအညစ်အကြေးများ ဘေးကင်းလုံခြုံစွာ စွန့်ပစ်နိုင်ခြင်း မျိုးလိုအပ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါဓာတ်အားခွဲရုံများမှာသေးငယ်၍ သက်ရောက်မှုများ အနေဖြင့် လည်း အကန့်အသက်ဖြင့်သာရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် ဆိုလာများ၊ hybrid ဆိုလာ-ဒီဇယ်သုံးမီးစက်များ၊ လေအားလျှပ်စစ် တာဘိုင်များ၊ ဇီဝလောင်စာနှင့် 1M ထက်မကျော်လွန်သော အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စက် များအစရှိသည့်တို့အပေါ် အခြေခံသည့်စနစ်များ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော သက်ရောက်မှုများအနေဖြင့် ဥပမာ-လောင်စာဆီ အသုံးပြုခြင်း၊ ရေစီးရာစမ်းချောင်းများ အတွင်း တာဘိုင်တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့နှင့်ဆက်နွှယ်၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီးယင်းအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲမှုများလိုအပ်မည်ဖြစ်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာအဆင့်စီမံကိန်း (မူအရ 1MWထက်လျော့နည်း) ထက်ကျော်လွန်မည် မဟုတ်သလို သက်ရောက်မှုအလားအလာများမှာလည်းအကန့်အသတ်ဖြစ်သာရှိပါမည်။

လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံတိုင်းသား ပြည်သူများ (OP 4.10) နှင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားခြင်း (OP 4.12) စသည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ သက်ဆိုင် အကျိုးဝင်ပါမည်။ ဆိုးဝါးသည့် သက်ရောက်မှုများအနေဖြင့် အနည်းငယ်သောပမာဏသာ ရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးစီမံကိန်း အကျိုး ကျေးဇူးများမှာယင်းထက်ပိုမိုဖြစ်ထွန်းစေမည်ဟုမျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤစီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုး သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ဆိုးကျိုးပမာဏ ခြေရာလက်ရာ footprint အနည်းငယ်သာ ရှိမည်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိတည်ရှိပြီးခွင့်ပြုထားသည့် လမ်းကြောင်းအတိုင်းသာ ပုံမှန်အားဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်းမျိုး ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် အချို့သောအသေးစိတ် နေရာများတွင်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲလွယ်အောင် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သော မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) သစ်ပင် /သီးနှံပင် စသည့် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးခြင်းမျိုး မလွဲသာမရှောင်သာဖြစ်ခြင်းများရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ

-တည်ရှိပြီးဗိုအားလတ် (MV)ဓာတ်အားခွဲရုံများတိုးချဲ့ခြင်း (သို့) အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်၍ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(၁.၄) မူဘောင် ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်း

စီမံကိန်း၏ ဘူမိဗေဒဆိုင်ရာအတိုင်းအတာအရ အမျိုးသားအဆင့်ဖြစ်၍ စီမံကိန်း အနေဖြင့် အပြီးသတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံးရှိ ခရိုင် (၆၄) ခုလုံး ပါဝင်အကြုံးဝင်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ မြို့ပြ၊peri-urban နှင့် ကျေးလက်ဒေသ များအားလုံးပါဝင်မည်ဖြစ်၍ လူမျိုးစုအမျိုးမျိုးရှိသည့်ဧရိယာများ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုဧရိယာများလည်းပါဝင်ပါမည်။

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း အသေးစိတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း များကို သတ်မှတ်မည်ဖြစ်၍ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးရှုထောင့်အရ အခြေခံမူဘောင်နည်းလမ်း တစ်ရပ်အဖြစ်စီမံကိန်းကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါ မူဘောင်နည်းလမ်းတွင် ရွှေ့ပြောင်း နေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင် (RPF) နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အစီအစဉ် မူဘောင်(IPPF) စသည်တို့ပါဝင်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးစီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင် (ESMF)ပါဝင်ပါသည်။

ESMF တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုရလဒ်ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ အကဲ ဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းအတွက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းတည် နေရာအလိုက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံရေးစာတမ်းများ အပါ အဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီစွာ အခြားစာရွက်စာတမ်း များ ပြင်ဆင်ပြုစုခြင်းစသည်တို့အပါအဝင်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အားလုံး စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များထည့်ဆည်းထားပါသည်။ ESMF တွင်

- စီမံကိန်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာနောက်ခံ အခြေ အနေများ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်။
- ရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု၊ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ ၊ အများပြည်သူ ဆိုင်ရာ အသိပေးဖော်ပြခြင်းစသည်တို့နှင့် ဆက်နွယ်သည့်ကိစ္စများ အပါအဝင် ESMF နည်းလမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြခြင်း ။
- ယေဘုယျအခြေခံ အဆောက်အဦများ ဖော်ပြချက်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ။

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များ၏ အတိုင်းအတာစိစစ် သတ်မှတ်ခြင်းအတွက်လုပ်ငန်းစဉ်များ။
- လုပ်ငန်းတည်နေရာအလိုက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ကိရိယာ/ သတ်မှတ်ချက်များအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်လမ်းညွှန်ချက်များ။
- လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာဆိုးကျိုး။
- လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများအတွက် ခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်။
- လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်များစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

၎င်းတွင်အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် “တိုက်ဆိုင်တွေ့ရှိမှု”ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ် နမူနာများ။
- ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ မူဝါဒမူဘောင် (IPPF)။
- ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင်(RPF)။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက် (ESIA) အတွက် အနှစ်ချုပ် (သတ်မှတ်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ) TOR နမူနာ။
- ESIA/ESMF/ECOP စသည်တို့အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ကိရိယာ/သတ်မှတ်ချက်များအတွက် မာတိကာ ဇယားနမူနာ ။

(၁.၅) ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ

ဤစီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအား ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ/ ဆောင်ရွက်သူများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ (၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဖက်အခြမ်းမှ ဘဏ္ဍာရေးရာအားဖြင့်)ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အပါအဝင်စီမံကိန်းမ ျငွေကြေးပံ့ပိုးသည့်လုပ်ငန်းများ အားလုံးသည် စီမံကိန်း၏ ESMF နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ OP 4.03 အရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝတ္တရားအမျိုးမျိုးကွဲပြားစေခြင်းကို စဉ်းစားမည် မဟုတ်ပါ။ ဆိုလိုသည်မှာ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ သည် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များအား အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်ခြင်း၊ သုံးသပ်ခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများအတွက် အပြည့်အဝ တာဝန်ယူ ရပါမည်။ လက်တွေ့အားဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ ပြင်ဆင်ပြုစု ခြင်းများကို ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံ လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်း သုံးသပ်/စစ်ဆေးချက်စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း IFC အနေဖြင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများဖြည့်ဆည်းသည့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသတွင် အရင်း/အဝယ် ကုန်သွယ်ဈေးကွက်တစ်ခု ထူထောင် နိုင်ရေး အကူအညီပေးရန်များကို မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤအဆိုပြု NEP စီမံကိန်းအရ တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမျိုး ရှိမည်မဟုတ်ပါ။ IFC ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (အကယ်၍ တစ် တရာရှိပါက) အနေဖြင့် သီးခြား ငွေလွှဲပြောင်းမှု/စီမံကိန်းအဖြစ်သာ ရှိပါမည်။ IFC မှပံ့ပိုးမည့် အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများအနေဖြင့် အောက်ပါတို့အား အဓိကထား ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ် သည်။-

- (၁) အရည်အသွေးရှိသော ဆိုလာကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပက်သက်၍ ကျယ်ပြန့်သော သိရှိနားလည်မှုများ ရရှိစေရန်နှင့် သုံးစွဲသူများနှင့် ပစ္စည်းဖြန့်ဖြူးသူများအနေဖြင့် အရည်အသွေးရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ခွဲခြားရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်သည့် အသိပညာများ ရရှိစေရန်။
- (၂) ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ စူးစမ်းလေ့လာမှုများ ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအကြား ဆက်ဆံရေး ချောမွေ့စေခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များပံ့ပိုးခြင်း၊ ပစ္စည်းဖြည့်ဆည်းသည့် ကွင်းဆက်တလျှောက် ဘဏ္ဍာရေးရာ အသုံးပြုနိုင်မှုများ ပံ့ပိုး

ပေးခြင်း စသည်အားဖြင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်ရန် အတားအဆီးများ လျော့ပါးသက်သာစေခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးရှိသည့် ဆိုလာကုန်ပစ္စည်းဖြည့်ဆည်းသူများ စသည့်ကဏ္ဍများပါဝင်ပါသည်။

(၂) နောက်ခံအချက်အလက်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုမှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများအနက် အနည်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းရှိ လူဦးရေ ၇၀ % ခန့်မှာ (မဟာ) မဟာဓာတ်အားလိုင်း အခြေခံလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိသေးသလို တစ်ဦးချင်း ဓာတ်အားသုံးစွဲမှုမှာ တစ်နှစ်လျှင် ၁၆၀ KWH သာရှိပြီး ကမ္ဘာ့ပျမ်းမျှ နှုန်းထားထက် အဆ(၂၀)ခန့် လျော့နည်းပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲမှုမှာ အလျှင်အမြန်တိုးပွားလာနေပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အမြင့်ဆုံးဓာတ်အား ပမာဏလိုအပ်မှု (peak load demand) မှာ ၂၀၀ မီဂါဝပ် (MW) သို့ရောက်ရှိခဲ့၍ ပြီးခဲ့သည့် (၅)နှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ နှစ်စဉ် ၁၄ % ခန့်တိုးပွားလာခဲ့ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မလုံလောက်မှုနှင့် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှု အနှောင့်အယှက်များတစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ ဆက်လက်ကျန်ရှိနေပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့် (၁၀)ခုနှစ်အတွင်း ဓာတ်အားဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တွင် တိုးပွားလာသည်။ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ၊ ရာသီအလိုက် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်မှုအပေါ် အလွန်အကျွံ မှီခိုနေခြင်းနှင့်အတူ လျှင်မြန်စွာ တိုးပွားလာနေသည့် ဓာတ်အားလိုအပ်ချက်များ (၃ဆခန့် မြင့်တက်လာ) စသည့်အချက်များကြောင့် ကြီးမားသည့် ဓာတ်အားမလုံလောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ၂၀၁၂-၂၀၁၃ တွင် ဓာတ်အားလိုအပ်ချက် အမြင့်ဆုံး ၃၀ အထိရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ စွမ်းအင်ကဏ္ဍအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်မှာ အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးတွင် တပိုင်းတစစီ ကွဲပြားမှုရှိနေပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ပံ့ပိုးသည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး အဆိုပြု စီမံကိန်းသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေရန်နှင့် အစိုးရ၏ ၂၀၃၀ ခုနှစ်မတိုင်မှီ နိုင်ငံသားအားလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ရေး ရည်ရွယ်သည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အစီအစဉ် (NEP) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ပံ့ပိုးပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ (WBG) မှ ပူးတွဲပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးလျော့ချရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိကအရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် ဓာတ်အားအသုံးမပြုနိုင်ခြင်းနှင့် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှုတွင် အားထားနိုင်သည့် အခြေအနေမရှိခြင်းစသည့် အကြောင်းတရားများကြောင့် ပြည်သူအများစိတ်မကျေနပ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အရင်းအမြစ်လည်းဖြစ်ပါသည်။ ဤပူးတွဲ WBG အစီအစဉ်

တွင် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများ ၊ ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ခွဲဝေခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်း ၊ ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် ဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍခွဲများတွင် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစသည်တို့အတွက် လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်ပံ့ပိုးမှု များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ အဆင့်ဆင့်ကြားဝင်ပံ့ပိုးမှုများဖြင့် WBG ၏ ရည်မှန်းချက် (၂) ရပ်ဖြစ်သည့် အဆုံးစွန်ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှုများ လျော့ချရေးနှင့် ဥစ္စာဓနကြွယ်ဝမှုများအား နိုင်ငံအတွင်းမျှဝေခံစားနိုင်မှု တိုးမြှင့်ရေးတို့အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရေရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး စသည့်အချက်များအား ပံ့ပိုးဆောင်ရွက် နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဤစီမံကိန်းအား ၂၀၁၆-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်များအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအဖွဲ့အစည်း (IDA) ချေးငွေပံ့ပိုးဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၄၀၀ အထိ ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးပေးပြီး လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာ (MOEE) နှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ နှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန (MoALI) တို့မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ မျှော်မှန်းထားသည့်ရလဒ်များတွင် နိုင်ငံအနှံ့ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြဒေသများတွင် အိမ်ထောင် စုများနှင့် ရပ်ရွာများဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်မှုအသစ်များ ဖန်တီးနိုင်ရေး ပါဝင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤစီမံကိန်းသည် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သည့် ကဏ္ဍစုံ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အား ကူညီတည်ထောင် ထောက်ပံ့ပေးပြီး ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကနဦး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း လုပ်ငန်း များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အများပြည်သူပိုင်နှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေသည့် အေဂျင်စီများ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည်အား ပိုမို ခိုင်မာ တောင့်တင်းစေပါမည်။

ဤစီမံကိန်းသည် ကောင်းမွန်သော လျှပ်စစ်မီးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍများဖြင့် ပြည်သူများ၏ ဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် သာမကဝင်ငွေရရှိမှုနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအကျိုးသက်ရောက်မှု များကို အမြင့်မားဆုံးရရှိစေရန်ကျန်းမာရေးဆေးခန်းများနှင့် ကျောင်းများအတွက် ဓာတ်အား လိုင်း ချိတ်ဆက်မှုများကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤစီမံကိန်းသည် ၂၀၁၃၀ မတိုင်မီ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူအားလုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်လိုအပ်သည့် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများအား ပံ့ပိုးရန်နှင့် အစိုးရ၏ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ခိုင်မာတောင့်တင်းမှု ရှိစေရန် WBF ၏ရေရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်သည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု အခြေခံကောင်းများ ချမှတ်နိုင်ရန်ကိုလည်းရည်ရွယ်ပါသည်။ အစီအစဉ်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အဆင့် (phrase) ၃ဆင့်ပါဝင်၍ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ၂၀၁၆-၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာနှစ်အထိ အကျုံးဝင်

မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့်အတူ ပူးတွဲဆောင်ရွက်မှုအပြင် WBG၏ ပူးတွဲစွမ်းအင်အဖွဲ့သည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍရှိ အခြားဖွံ့ဖြိုး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး (ADB, JICA, KFW, GIZ, DFID, AICS, Norway, Australia, the Rockefeller Borthers Fund, အစရှိသည်) နှင့်လည်း နီးကပ်စွာ လက်တွဲဆောင်ပါမည်။ NEP သည်အခြား DP များနှင့် ပူးတွဲ၍ ယှဉ်တွဲဘဏ္ဍာရေးရာ (parallel financing) အတွက်လည်း လမ်းဖွင့်ထားပါသည်။ အဆိုပါ ညှိနှိုင်းမှုရှိသော ဘဏ္ဍာ တခွင်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းသည် ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အသီးအပွင့်များ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ထိရောက်မှုအရှိဆုံးနည်းလမ်းအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အခြားသော ရင်းမြစ်များမှ ငွေကြေးထောက်ပံ့ထားသော ကိစ္စရပ်များအပါအဝင် စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်ချက်များ အားလုံးသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီနေရမည်ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုရပါမည်။

(၃) စီမံကိန်း ဖော်ပြချက်

NEP တွင်အောက်ပါအစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အပိုင်း(၁) ။ ။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်း (ဒေါ်လာသန်း ၃၀၀ အထိ)

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအစိတ်အပိုင်းသည် ရန်ကုန်လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး ကော်ပိုရေးရှင်း (YESC)၊ မန္တလေး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းရေး ကော်ပိုရေးရှင်း (MESC) နှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးလုပ်ငန်း (ESE)တို့မှ လက်တလော ဆောင်ရွက်နေသည့် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ယက်များကို တိုးချဲ့ရန် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာများဝယ်ယူခြင်းနှင့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား အစီအစဉ်အရ လက်ရှိပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းနှင့် အနီးကပ်ဆုံးတွင်ရှိသည့် သတ်မှတ်ထားသည့် ရပ်ရွာများ ဓာတ်အား လိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်း (ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်အဆင့်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စရိတ် အသက်သာဆုံး လမ်းကြောင်းများ) စသည်တို့အတွက် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဤအပိုင်းတွင် အောက်ပါတို့ဆောင်ရွက်ရန် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဝယ်ယူခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

- လက်ရှိဖို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ ချဲ့ထွင်ခြင်းနှင့် MV ဓာတ်အားခွဲရုံ အသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း

- လက်ရှိ MV လိုင်းများ ၊ ဗို့အားနိမ့် (LV) လိုင်းများနှင့် MV/LV ဓာတ်အားမြှင့်စက် (transformer) များအား ပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း
- အိမ်ထောင်စုများအား ဝန်ဆောင်မှုလိုင်းများနှင့် မီတာများ ချိတ်ဆက်ခြင်းစသည်တို့ ပါဖြစ်ပါသည်။

ဤအပိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ MOEE စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး ESE၊ MESCI၊ YESC နှင့် အခြားမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း နီးကပ်စွာ ပူးတွဲ၍ စီမံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအကူအညီ (IDA) ရန်ပုံငွေမှ ကုန်ပစ္စည်း (Transformers၊ Poles ၊ conductors, cables, meter များနှင့်အကူပစ္စည်းကိရိယာများ) ဝယ်ယူမှုများ အတွက် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်ပြီး ESE နှင့် YESB တို့မှ တပ်ဆင်ရေး ကိစ္စရပ်များကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) အနေဖြင့် တပ်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများရှိလာစေရန် ပံ့ပိုးနိုင်ပါသည်။ (ဆောင်ရွက်ပုံ နည်းလမ်းအား ဆုံးဖြတ်ရန်)

အပိုင်း (၂) ။ ။ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပကနဦး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်း (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာသန်း ၈၀)

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အစိတ်အပိုင်းသည် လက်ရှိအမျိုးသားပင်မဓာတ်အားလိုင်း ရောက်ရှိနိုင်မည့် ဧရိယာ၏ ပြင်ပတွင်တည်ရှိသော (သို့) လာမည့် (၁၀) နှစ်တာ ကာလအတွင်း ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အခြေခံဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်ဖွယ်မရှိသော ရပ်ရွာပြည်သူများအတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤအပိုင်းတွင် Mini-grids များနှင့် ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ Mini-hydropower အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် (၁ မဂ္ဂါဝပ်ထက်ကျော်လွန်မည် မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်း)၊ လေအား၊ ဒီဇယ်နှင့် hybrid စနစ်များ (ဥပမာ- ဒီဇယ်/ဆိုလာ) စသည်တို့ပါဝင်သည့် အိမ်သုံးစွမ်းအင်စနစ်များ အသုံးပြုခြင်းအပေါ် အခြေခံပါမည်။ MoALI အနေဖြင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ကျေးလက်ဒေသ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးကို ၎င်း၏အမျိုးသားအဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်အောက် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနရုံးများ (DRD) မှတစ်ဆင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုင်း(၃) ။ ။ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့်နည်းပညာအကူအညီ (IDA အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀)

ဤအပိုင်းသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း ၊ နည်းပညာဆိုင်ရာပုံစံ၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆန်းစစ်လေ့လာမှု ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း လေ့လာစစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း၊ အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အဆင့်များအားလုံး (ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်/တိုင်း၊ နှင့် ခရိုင်) အတွက်

နည်းပညာအကူအညီများ ၊ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အကြံပေး ပံ့ပိုးမှုများကို ဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းအပိုင်းအတွက် TA အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုး ကူညီရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

- ပုံစံ စံသတ်မှတ်ချက်များ
- နည်းပညာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ် ချက်အစီအစဉ်များ
- စီမံကိန်း ညီညွတ်မျှတမှုအတွက် စီမံကိန်းပုံစံ
- စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် ကိုက်ညီမှုများအား စီမံခန့်ခွဲမှု ပါဝင်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး ပံ့ပိုးကူညီမှုများ၊ နှင့်
- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးရာ ကဏ္ဍအားလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ။

ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အပိုင်းအတွက် TA အနေဖြင့် အောက်ပါတို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပံ့ပိုးကူညီရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

- နည်းပညာဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများ ကနဦး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာ ခြင်းများ၊ စီမံကိန်း ကြီးကြပ်ခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ကျေးရွာများအား ကူညီဆောင်ရွက်ရမည့် ခရိုင်အဆင့် (သို့) မြို့နယ်အဆင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် ဒေသခံနည်းပညာအကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးမှု များ
- ကျေးရွာ mini-grid များအတွက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာခြင်းနှင့် စီးပွားရေးအစီအစဉ် များအား ပံ့ပိုးကူညီခြင်း
- ပြည့်မြဲစွမ်းအင်စနစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တပ်ဆင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ကုမ္ပဏီများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ
- နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် သတ်မှတ်ချက်များ၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းရေး စာရွက် စာတမ်းများနှင့် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု အကဲဖြတ်မှုများ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးသတ်မှတ် ချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိမှုအား စီမံခန့်ခွဲမှုအပါအဝင် စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ DRD အားပံ့ပိုးကူညီခြင်း
- သုံးစွဲသူများနှင့် ဖြည့်ဆည်းသူများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း နည်းလမ်းများအား ကျင့်သုံး/ ပြောင်းလဲ ကျင့်သုံးနိုင်စေရန် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍအားအကူအညီပေးခြင်း

- အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ၊ မူဝါဒ၊ အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေး ကဏ္ဍများအားလုံးအတွက် ကျယ်ပြန့်သည့် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများ

အပိုင်း (၄) ။ ။ ကျရောက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှု (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၀ သန်း)

ဤ “၀” အပိုင်း (Zero component) ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆိုးဝါးသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သည့် အခြေအနေနောက်ပိုင်းအရေးပေါ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် အခြားအပိုင်းများမှရရှိသည့် IDA ချေးငွေများ လွယ်ကူလျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ခွဲဝေသတ်မှတ်အသုံးပြုနိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပေါ်အခြေအနေပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများစာရင်းနှင့် /သို့ အသေးစိတ် လုပ်ငန်းများ၊ ပစ္စည်းများ၊ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေလုပ်ငန်းကုန်ကျစရိတ်များအတွက် အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍငွေကြေးကုန်ကျမှုများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာထောက်ပံ့ကူညီရန်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်းအတွက် ကျရောက်နိုင်သည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုအပိုင်း (CERC) လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အား အသုံးပြု၍ ဘဏ္ဍာရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ၊ ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းမှု ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သည့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အစီအစဉ်များအားဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

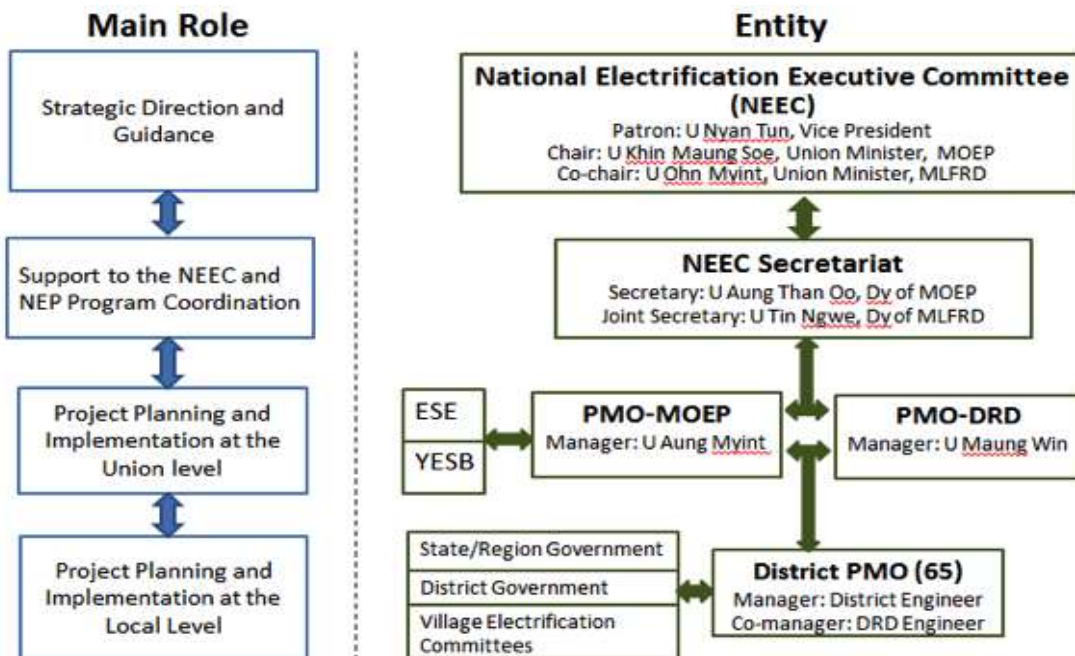
(၄) စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံဆောင်ရွက်ထားမှုများ

(၄.၁) NEP ၏ ခြုံငုံထားသော အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံဆောင်ရွက်ထားမှုများ

NEPအကြံပြုချက်များနောက်ပိုင်း နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သည့် အမိန့်ဒီဂရီအရ ဒုတိယ သမ္မတမှ နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး အမှုဆောင်ကော်မတီ (NEEC) ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ NEEC တွင် MOEE ၏ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် MoALI ၏ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးကဆောင်ရွက်ပါသည်။ ESE, MESC, YESC နှင့် DRDတို့မှ ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်းအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် တာဝန်ရှိသည့် NEP စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲရုံး (PMO)ကို ကြီးကြပ်ထိန်းကျောင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် NEEC အမြဲတမ်း အတွင်းဝန်ရုံးများကို MOEE နှင့် MoALI တို့တွင် တည်ထောင်ထားပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့် PMO များသည် ပြည်ထောင်စုအဆင့် စီမံကိန်း အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအား တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည်

ဖြစ်ပြီး ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် စီမံကိန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများကို ခရိုင်အဆင့် PMO များမှ ဦးဆောင်ရမည်။ MOEE နှင့် MoALI (DRD) များရှိ MOEE၊ MoALI ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ နှင့် အခြား အဆင့်မြင့်အရာရှိများ ပါဝင်သော အမှုဆောင်ကော်မတီသည် ESMF အပါအဝင် အဆိုပြုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ခြံ့ငုံကြီးကြပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သတ်၍လည်း ၎င်းတို့အား ပုံမှန် ခြံ့ငုံ၍ ကြောင်းကြားရပါမည်။ အောက်ဖော်ပြပါပုံတွင် MOEE နှင့် MoALI အတွင်းတွင် ဦးဆောင် အေဂျင်စီများ ရှိနေသောအချိန်တွင် စီမံကိန်းအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း ကာလအတွင်း၍ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်နှင့် အဆင့်အလိုက် တာဝန်ခွဲဝေသတ်မှတ်မှုပုံစံများကို ဖော်ပြ ထားပါသည်။

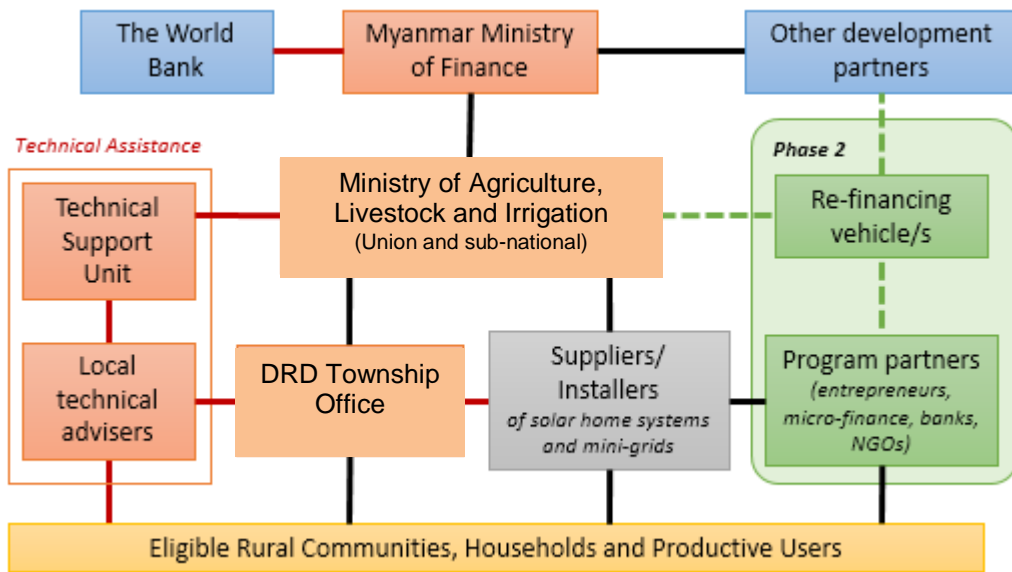
ပုံ ၄.၁ - NEPဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး မူဘောင်

(၄.၂) ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံဆောင်ရွက်ထားမှုများ

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အား လတ်တလောတွင် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပကဏ္ဍအတွက် နောက်ထပ်ရေးဆွဲပြင်ဆင်နေပါသည်။ ပုံ ၄.၂ တွင် လက်ရှိ အဆိုပြု အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်အား ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ ၄.၂ - လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးအစီအစဉ် ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပအစိတ်အပိုင်းပုံစံ အဆိုပြုတင်ပြချက် (၂၀၁၅ - ၂၀၂၀)

မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအဆင့်တွင် DRD မြို့နယ် အင်ဂျင်နီယာများအနေဖြင့် ကျေးရွာ လူထုများနှင့် မြို့နယ်များအား သင့်တော်သည့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ် ဓာတ်အားရရှိရေး ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက် များအား ပံ့ပိုးပေးသွားပါမည်။ ဒေသခံလူထုများနှင့်ဆက်သွယ်ရန် အထူးအကူအညီများ လိုအပ်ပါက ဒေသခံနည်းပညာအကြံပေးများအား အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဒေသခံနည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့ (LTA) သည် သက်ဆိုင်ရာဒေသတွင်း အစိုးရအဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် နေသည့် ဒေသခံ NGO/CSO များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ (အထူးသဖြင့် DRD ဝန်ထမ်းများဖြစ် သော်လည်း သီးသန့်မဟုတ်) နိုင်ငံတကာနှင့် နိုင်ငံအဆင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များပါဝင်သော ပြည်ထောင်စုအဆင့်နည်းပညာပံ့ပိုးရေးအဖွဲ့ (TSU) သည် ဒေသခံနည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့ များအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ နောက်ခံပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းခြင်းနှင့် မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုများအတွက် ပံ့ပိုးမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ TSU အနေဖြင့် သုံးစွဲသူများနှင့် ဖြည့်ဆည်းသူများ၏ ဘဏ္ဍာရေးရာများအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ကျင့်သုံး/ ကိုက်ညီစေရန် ဘဏ္ဍာရေး ကဏ္ဍအား ပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်သလို ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးစီမံကိန်းများ၏ ကြွေးမြီဆိုင်ရာယုံကြည်စိတ်ချရမှုများအား အကဲဖြတ်နိုင်ရန် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်များတိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးအတွက် သင်တန်း များဖြည့်ဆည်းပေးသွားပါမည်။ ပြည်နယ် DRD ရုံးများအတွက် TSU အနေဖြင့် ထိရောက် ကောင်းမွန်သည့် သဘောတူချုပ်ဆိုခြင်းများနှင့် ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ဖြန့်ဖြူးသွားမည်ဖြစ်ပြီး သုံးစွဲသူများအတွက် သတင်းအချက်အလက် အစီ အစဉ်များ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းများ အတွက် DRD အားပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်သလို

အစီအစဉ် စီမံခန့်ခွဲမှုများတွင်လည်း ကူညီ ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထို့အပြင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ပစ္စည်းကိရိယာ ဖြည့်ဆည်းသူများ နှင့် တပ်ဆင်ရေးကုမ္ပဏီများကိုလည်း နည်းပညာနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်း များပေးခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများ ဖြင့် ကူညီဆောင်ရွက်ပါမည်။

(၄.၃) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်း လုံခြုံရေးများအတွက် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

NEP နှင့် NEP ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဗဟို PMO များမှတစ်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်း (၂) ရပ်ဖြစ်သော MOEEနှင့် MoALIတို့မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါကိစ္စရပ်များအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု ရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအရာရှိများဖြင့် ဗဟို PMOများတွင် ဝန်ထမ်းအင်အား လုံလောက် စွာခန့်အပ်ရပါမည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှစတင်၍ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်း (၄)ဦး ပြင်ဆင်ထားရှိပြီးဖြစ်၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ကဏ္ဍတစ်ခုစီအတွက် ဗဟိုအဆင့် PMO တွင် (၂)ဦးစီ သတ်မှတ်ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ ဝန်ထမ်းများမှာ (အခြားဝန်ကြီးဌာန ဝန်ထမ်းများကဲ့သို့ပင် SAE, JE စသည့်ဖြင့် တရားဝင် ရာထူးများရှိကြပြီး) ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သတ်၍ နောက်ခံအတွေ့အကြုံ၊ ဗဟုသုတ မရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ESMF ၏ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးမည့် TA/အတတ်ပညာရှင် အဖွဲ့မှ နေ၍ အဆိုပါဝန်ထမ်းများအား ပံ့ပိုးသွားပါမည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တစ်ခုစီအတွက် ၎င်းတို့အား ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပြီးသည် နှင့် တာဝန်ရှိသော PMO (MOEE (သို့) DRD လက်အောက်ခံ) များသည် ၎င်းစီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း နှင့်ပတ်သတ်၍ လုပ်ငန်းများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရား များကို ရှင်းလင်းရမည် (ဥပမာ။ ။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ၊ MoEE၊ ဒေသတွင်းရှိ PMO များ သို့မဟုတ် ကျေးရွာများ)။ ဗဟို PMO များသည် ဒေသတွင်းရှိ PMO များ သို့မဟုတ် အခြားသော စတင်လုပ်ဆောင်သူများက ပြင်ဆင်ပေးထားသော စစ်ဆေးခြင်း အစီရင်ခံ စာများအား သုံးသပ်ရန် တာဝန်ရှိပြီး ESMP(သို့) ESIAအတွက် TOR မူကြမ်းများ၊ နှင့် လိုအပ်သလို ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစီမံချက် (RAP နှင့်/သို့မဟုတ် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ စီမံချက် (IPP) အတွက် လိုအပ်ချက်များကို ပြင်ဆင်

ပေးရပါမည်။ ရရှိလာသည့် ESMP (သို့) ESIA နှင့် RAP နှင့်/သို့ IPP (အကယ်၍ လိုအပ်ပါက) များကို အများပြည်သူများ၊ Stakeholder များနှင့် လိုအပ်သလို အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်။ ထို့နောက် စာရွက်စာတမ်းများအား အများပြည်သူ ရရှိအသုံးပြုနိုင်စေရန် ပြုလုပ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့လည်းသုံးသပ်နိုင်ရန်အတွက် တင်ပြရမည်။

မဟာဓာတ်အားလိုင်း တို့ချဲ့မှုအတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး စာရွက်စာတမ်းများ (ESIA, ESMP အစရှိသည်) တို့အား ပုံမှန်အားဖြင့် ဒေသတွင်းရှိ PMO များက လိုအပ်သလို အကြံပေးများ၏ အကူအညီရယူပြီး ပြင်ဆင်ပေးပါသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အပိုင်းအတွက် အိမ်သုံးဆိုင်ရာစနစ်များ (SHS) နှင့် အသေးစားဓာတ်အားလိုင်းစနစ်များအတွက် မတူကွဲပြားသော နည်းလမ်းများအား ရယူအသုံးပြုပါသည်။ SHS အနေဖြင့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် အန္တရာယ်နည်းပါးသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုသက်ရောက်မှုများ အနည်းငယ်သာ ရှိသဖြင့် ၎င်းအား ဦးစားပေးအစုလိုက် စစ်ဆေးခြင်း နှင့် SHS စနစ်အတွက် ESCoP အား လိုက်နာကြောင်း တပ်ဆင်မှုနောက်ပိုင်း စစ်ဆေးအတည်ပြုခြင်း နည်းလမ်းအားဖြင့် ပြုလုပ်သော နှောင်းပိုင်း စစ်ဆေးအတည်ပြုခြင်းအားဖြင့် လွှမ်းခြုံနိုင်ပါသည်။ အသေးစား ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော သက်ရောက်မှုပို၍ များပြီး ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်မှုများ လိုအပ်ပါသည်။ မြေယာသိမ်းယူမှုများ လိုအပ်နိုင်ကြောင်း စာရွက်စာတမ်းများ ပါဝင်သည့် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံအား ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ/ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူနှင့် မြို့နယ် အင်ဂျင်နီယာတို့က ပြည့်စုံစွာ ဖြည့်စွက်ပါသည်။ ထိုစစ်ဆေးခြင်း ပုံစံများအား သုံးသပ်ပြီးသည့် နောက်တွင် ဗဟို PMO က IEE ပြင်ဆင်၍ သဘာဝရင်းမြစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန (MoNREC) အောက်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးဌာနထံမှ ခွင့်ပြုချက် ရယူရန် တင်ပို့ရန် လိုအပ်ခြင်း ရှိမရှိ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါမည်။ ဗဟို PMO သည် အကယ်၍ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ESMP (စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် အပါအဝင်)၊ RAP နှင့်/သို့မဟုတ် IPP အား ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ခြင်း ရှိ/မရှိ သို့မဟုတ် မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့တို့က ပုံမှန်စောင့်ကြည့်သွားမည့် အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းအတွက် ESCoP အား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုသည် လုံလောက်ခြင်းရှိမရှိ ကိုလည်း သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါမည်။ ဗဟို PMO အနေဖြင့် လိုအပ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးစာရွက်စာတမ်းများအတွက် TOR အား ပြင်ဆင်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများသည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးမူဝါဒများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။

ဗဟိုအဆင့် PMO များအနေဖြင့် ESMF နှင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေး လမ်းညွှန်ပါ ဖော်ပြချက်များအတိုင်း လေ့လာစစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာများကို ကမ္ဘာ့ဘဏ် သို့ တင်ပြရန် တာဝန်ယူရပါမည်။ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အခန်း(၈)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ထို့ပြင် NEP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ အထွေထွေ အစီရင်ခံခြင်း၏

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ NEEC အတွင်းဝန် အားလည်း ပုံမှန် အသိပေးအကြောင်းကြားဆောင်ရွက် ရပါမည်။

(၅) သက်ဆိုင်ရာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံကိန်းလိုအပ်ချက်များ

(၅.၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းမူဘောင်

လတ်တလောတွင် GOM အနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ၊ ဥပဒေရေးရာ နှင့် အဖွဲ့အစည်းမူဘောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် update လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက် နေပါသည်။ များပြားသည့် စိန်ခေါ်မှုများသည် ရှိနေပါသေးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမူဝါဒများ နှင့် ဥပဒေများသည် အများအားဖြင့် ကဏ္ဍဆိုင်ရာအဖြစ် သာရှိပြီး တဖြည်းဖြည်းချင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှု အဓိကထား ဆောင်ရွက် ခြင်းအဆင့်မှ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပင်မလမ်းကြောင်းသို့ အသွင်ပြောင်းနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍအသေးစိတ်ဥပဒေများသည် (ဆောင်ရွက်သည့်နေရာများ) အချို့သော သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအား စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ထိန်းချုပ်မှုရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အပြန်အလှန်ကဏ္ဍများ ဆောင်ရွက်မှုရှုထောင့်ဖြစ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက် မှု အကဲဖြတ်ချက်၊ အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်း (သို့) အားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအတွက် အစီအစဉ်များစသည်များအား ပြည့်စုံစွာထိန်းချုပ်နိုင်ရန် ဥပဒေရေးရာ ပိုင်းတွင် ကွာဟချက်များ ရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင် ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ဥပဒေများသည် အချို့သော တာဝန်ဝတ္တရားများ ထပ်ခြင်းကို ဖြစ်စေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အချို့သောနိုင်ငံတကာသဘောတူစာချုပ်များတွင် ပါဝင်ထားပြီး သဘောတူညီချက်များကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းဥပဒေများတွင် ပေါင်းစပ် ထည့်သွင်း အသုံးပြုမှုများရှိပါသည်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ကွာဟချက်များသည် စီမံရေးရာ နှင့် လုပ်ငန်း ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာစေမည့်လုပ်ငန်းစွမ်းရည်နှင့် အရင်းအမြစ် များအထိ ကျယ်ပြန့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကဏ္ဍဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအကြား၊ ပြည်ထောင်စု

အစိုးရနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု လည်း လိုအပ်နေပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ်ရေးဥပဒေများ၏ အရေးပါမှုနှင့် ဂေဟစနစ်ဆိုင်ရာ ယိုယွင်းပျက်စီးမှု များကို ရှောင်ရှားရန် ဥပဒေများအား လေးစားလိုက်နာစေရေး ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်း စွမ်းရည်များမှာ အရေးပါကြောင်း အသိမှတ်ပြုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားအဆင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအရည်အသွေး (ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လွှတ် မှု) စံသတ်မှတ်ချက်များအား ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် တရားဝင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် လေထု၊ ရေအရည်အသွေးများနှင့် ပတ်သတ်၍ အသေးစိတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆူညံသံ ပမာဏ စံသတ်မှတ်ချက်များလည်းပါဝင်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရည် အသွေး စံသတ်မှတ်ချက်များ နှင့်ပတ်သတ်၍ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း IFC ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လမ်းညွှန်ချက် များမှ ထုတ်နှုတ်ထားပါသည်။ ၂၀၁၂ ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေအောက်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်မှုဘောင်ကိုလည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဥပဒေ (၂၀၁၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၇) တွင် ဖော်ပြသည်မှာ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်းများအားလုံး သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်မှုလုပ်ငန်း၊ သက်ရောက်မှုလျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ၊ သက်ရောက်သည့် ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေးများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ရန်ပုံငွေဖြင့်တင်ရေးအစီအစဉ်များ စသည်တို့အား သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန၊ ခရိုင်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ (သို့) သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ/ ဌာနများက သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေ (မြန်မာ၊ ၂၀၁၂)နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက် ရမည်ဟုပါရှိပါသည်။ ဇယား (၅.၁) တွင် EIA စည်းမျဉ်းများ မူကြမ်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု မူဝါဒ (OP)4.01 လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ အဓိကရှုထောင့်များကို အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။

(၅.၂) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ခြင်း

EIA လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသားအဆင့် လမ်းညွှန်ချက်များအား ၂၀၁၅ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးသားအဆင့် EIA လုပ်ငန်းစဉ်မူကြမ်း လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် OP/BP 4.01 တို့အား နှိုင်းယှဉ်

လေ့လာချက်ကို အောက်ပါဇယား (၅.၁)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ မှုကြမ်း လမ်းညွှန်ချက် များတွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မူဝါဒများနှင့် ဆန့်ကျင်/ကွဲလွဲမှု တစ်စုံ တစ်ရာမရှိပါ။

ဇယား ၅.၁။ အမျိုးသား EIA စည်းမျဉ်းများ နှင့် OP/BP 4.01 EIA လိုအပ်ချက်များ နှိုင်းယှဉ်ချက်

ကိစ္စရပ်	EIA စည်းမျဉ်းများ	OP 4.01
စစ်ဆေးခြင်း (Screening)	<p>မြေယာအသုံးပြုမှုပြောင်းလဲခြင်း၊ ရင်းမြစ်များအား အသုံးပြုမှု ပြောင်းလဲခြင်း သို့မဟုတ် မျိုးစိတ်အသစ်များ မိတ်ဆက်ခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုအား ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းများအား စာရင်းပြုစုပါ။</p> <p>MONREC သည် အစီရင်ခံစာများ၏ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလအား သတ်မှတ်ပါမည်။</p> <p>MONRECသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုအပေါ် အခြေပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက်ပုံစံအား သတ်မှတ်ပါမည်။</p>	<p>ဘဏ်က စီမံကိန်းအားလုံးအား စစ်ဆေး၍ စီမံကိန်းအမျိုးအစား၊ တည်နေရာ၊ ထိခိုက်လွယ်မှု၊ နှင့် အတိုင်းအတာနှင့် ၎င်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ၏ သဘာဝနှင့် ပြင်းအား တို့အပေါ် မူတည်၍ ၎င်းတို့အား အုပ်စု လေးမျိုးထဲမှ (အုပ်စု က၊ ခ၊ ဂ၊ နှင့် ဃ) တစ်ခုအဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။</p>
ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အရာများ (Triggers)	<p>သိသာထင်ရှားသော ပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများရှိသည့် စီမံကိန်းများ</p>	<p>ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသည့် စီမံကိန်းအားလုံး။ EA လုပ်ငန်းစဉ်၏ နက်ရှိုင်းမှုသည် စီမံကိန်းနှင့် နွယ်ယှက်နေသော အန္တရာယ်နှင့် သက်ရောက်မှုအပေါ် မူတည်ပါသည်။</p>
တာဝန်များ	<p>စီမံကိန်း အဆိုပြုသူက EA လုပ်ငန်းစဉ်အား ဦးဆောင်သည်</p>	<p>ငွေချေးငှားသူက EA လုပ်ငန်းအား ဦးဆောင်သည်။</p>

ကိစ္စရပ်	EIA စည်းမျဉ်းများ	OP 4.01
<p>အများပြည်သူ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု (Public participation)</p>	<p>IEE နှင့် EIAများ နှစ်ခုလုံးအတွက် စီမံကိန်း အဆိုပြုသူသည် MONREC က လိုအပ်သည်ဟု မဖြစ်မနေ တိုက်တွန်းသည့် အရေအတွက်အတိုင်း ဒေသတွင်း လူထုများ၊ စီမံကိန်းသက်ရောက်ခံ လူများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစရှိသည်တို့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရပါမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ၏ရလဒ်များသည် သက်ရောက်မှုအား ဆန်းစစ်ခြင်း၊ လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများ ပုံစံရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်များနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း စီမံချက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့တွင် ပူးပေါင်းမှုများအား မည်သို့ ကိုင်တွယ်သည်ကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည့် EIA နှင့်အတူ အစီရင်ခံစာများတွင် ထည့်သွင်းထား ရပါမည်။</p> <p>IEE နှင့် EIAနှစ်ရပ်လုံးအတွက် MONREC သည် အစီရင်ခံစာများ တင်သွင်းပြီးသည့် နောက်တွင် လူအများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပြီး ရလဒ်အား EIA အတွက် နောက်ဆုံးဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် ဝန်ကြီးဌာနသို့ ပံ့ပိုးပါမည်။</p>	<p>အုပ်စု က နှင့် ခ စီမံကိန်းများ အားလုံးအတွက် EAလုပ်ငန်းစဉ် အတွင်းတွင် ချေးငှားသူအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှု ရှုထောင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်း သက်ရောက်ခံ လူများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အကြံပြု ဆွေးနွေးကာ ၎င်းတို့၏ သဘောထား အမြင်များအား ထည့်သွင်း စဉ်းစားရပါမည်။ ချေးငှားသူသည် အဆိုပါ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ အား စောနိုင်သမျှ စောစော စတင်ရပါမည်။ အုပ်စု က စီမံကိန်းများအတွက် ချေးငှားသူသည် ဤ အုပ်စုများနှင့် အနည်းဆုံး နှစ်ကြိမ်- (က)ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစစ်ဆေးခြင်း နောက်ပိုင်းနှင့် EA အတွက် TOR အား အဆုံးမသတ်မီ၊ နှင့် (၂) EA မူကြမ်းအား ပြင်ဆင်ပြီးသည်နှင့် - အကြံပြုဆွေးနွေးရပါမည်။ ထို့အပြင် ချေးငှားသူသည် အဆိုပါ အုပ်စုများနှင့် ၎င်းတို့အပေါ် သက်ရောက်သော EA နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များအား ကိုင်တွယ်ရန်အတွက် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေစဉ် ကာလတစ်လျှောက် အကြံပြုဆွေးနွေးရမည်။</p>

ကိစ္စရပ်	EIA စည်းမျဉ်းများ	OP 4.01
<p>အသိပေးခြင်း (Disclosure)</p>	<p>IEEနှင့်EIAနှစ်ရပ်လုံးအတွက် စီမံကိန်းအဆိုပြုသူသည် လုပ်ငန်းစဉ် စတင်ချိန်ကတည်းက အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များအား အများပြည်သူနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ အင်တာနက်ဝဘ်ဆိုက်၊ ဒေသတွင်း မီဒီယာ၊ ဆိုင်းဘုတ်များနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများမှတစ်ဆင့်အသိပေးရပါမည်။ EIA များအတွက် ဆန်းစစ်မှု လုပ်ဆောင်နေစဉ်အတွင်း လိုအပ်သလို ထပ်မံ အသိပေးမှု ပြုလုပ်ရပါမည်။</p> <p>IEE သို့မဟုတ် EIAအစီရင်ခံစာအား ဌာနသို့ တင်သွင်းပြီးသည်မှ ၁၅ ရက်အတွင်း စီမံကိန်း အဆိုပြုသူအနေဖြင့် အစီရင်ခံစာအား ဝဘ်ဆိုက်ပေါ်နှင့် ဒေသတွင်းမီဒီယာ၊ အများပြည်သူတွေ့ဆုံရာနေရာများ၊ စီမံကိန်းအဆိုပြုသူ၏ ရုံးတွင်း စသည်တို့တွင် အသိပေး ဖော်ပြထားရမည်။ ဌာန အနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာအား ဝဘ်ဆိုက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု အစည်းအဝေးများတွင် အသိပေး ဖော်ပြပါမည်။</p> <p>ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သော IEE / EIAအား အတည်ပြုသည် မပြုသည်အားလည်း အများပြည်သူထံသို့ အသိပေးရမည်။</p>	<p>ချေးငွေရယူသူအနေဖြင့်အကြံပြုဆွေးနွေးမှု မတိုင်မီဆွေးနွေးရမည့် အုပ်စုများ နားလည်လက်ခံနိုင်သော ဘာသာစကား ပုံစံဖြင့် သက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများအား အချိန်နှင့် တပြေးညီ ပံ့ပိုးပေးရမည်။</p> <p>သီးခြား အမျိုးအစား (ခ) အစီရင်ခံစာအား စီမံကိန်း သက်ရောက်ခံ အုပ်စုများ နှင့် ဒေသခံတွင်းရှိ NGO များ ရနိုင်ရန် ပြုလုပ်ရပါမည်။ အမျိုးအစား (က) အစီရင်ခံစာများနှင့် အမျိုးအစား(ခ) အစီရင်ခံစာများ ချေးငွေရယူသူ၏ နိုင်ငံအတွင်း အများပြည်သူများ ရယူနိုင်မှုနှင့် ဘဏ်ကတရားဝင် လက်ခံရရှိမှုသည် ဤ စီမံကိန်းများ၏ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ စစ်ဆေးသုံးသပ်ချက်များအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။</p> <p>ချေးငွေရယူသူသည် အမျိုးအစား (က) EA အစီရင်ခံစာအား ဘဏ်သို့ တရားဝင် လွှဲပြောင်းလိုက်သည်နှင့် ဘဏ်သည် အလုပ်အမှုဆောင် ဒါရိုက်တာ (ED) များထံသို့ အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ် (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) အား ဖြန့်ဝေရန်နှင့် အစီရင်ခံစာအား ၎င်း၏ Infoshop မှတစ်ဆင့် ရနိုင်အောင် ပြုလုပ်ထားမည်။ ချေးငွေရယူသူသည် သီးခြား အမျိုးအစား (ခ) EA အစီရင်ခံစာအား ဘဏ်သို့ တရားဝင် လွှဲပြောင်းလိုက်သည်နှင့် ဘဏ်သည် အစီရင်ခံစာအား ၎င်း၏ Infoshop တွင် ရနိုင်အောင် ပြုလုပ်ထားမည်။</p> <p>အကယ်၍ ချေးငွေရယူသူက EA အစီရင်ခံစာအား ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ InfoShop တွင် ထုတ်ပြန်ခြင်းအား ကန့်ကွက်ပါက ဘဏ်ဝန်ထမ်း အနေဖြင့် (က) IDA စီမံကိန်းအား ဆက်လက် လုပ်ဆောင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့မဟုတ် (ခ) IBRD စီမံကိန်းအတွက် ကိစ္စရပ်အား ED များထံသို့ ထပ်မံ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တင်ပြသွားမည်။</p>

ကိစ္စရပ်	EIA စည်းမျဉ်းများ	OP 4.01
စစ်ဆေးခြင်း	<p>မြေယာအသုံးပြုမှု ပြောင်းလဲခြင်း၊ ရင်းမြစ်များအား အသုံးပြုမှု ပြောင်းလဲခြင်း သို့မဟုတ် မျိုးစိတ်အသစ်များ မိတ်ဆက်ခြင်း စသည်တို့ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုအား ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းများအား စာရင်းပြုစုပါ။ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန (MONREC) သည် အစီရင်ခံစာများ၏ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလအား သတ်မှတ်ပါမည်။ MONREC သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှုအပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ချက် အမျိုးအစားအား သတ်မှတ်ပါမည်။</p>	<p>ဘဏ်မှ စီမံကိန်းအားလုံးကို စစ်ဆေး၍ စီမံကိန်း အမျိုးအစား၊ တည်နေရာ၊ ထိခိုက်လွယ်မှု၊ အတိုင်းအတာ နှင့် ၎င်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ၏ သဘာဝနှင့် ပြင်းအား တို့အပေါ် မူတည်၍ ၎င်းတို့အား အမျိုးအစား လေးမျိုးထဲမှ (အုပ်စု က၊ ခ၊ ဂ၊ နှင့် ဃ) တစ်ခုအဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်သည်။</p>
EA တွင် ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများ	<p>MONREC သည် အဓိကအားဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွယ်နေသော တိုက်ရိုက် သက်ရောက်မှုများ ဆန်းစစ်မှုနှင့် လျှော့ချရေးနည်းလမ်း ဖော်ပြချက် (ပတ်ဝန်းကျင်လျှော့ချရေး စီမံချက်) များ ပါဝင်သည့် EA အစီရင်ခံစာ၏ ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများအား သတ်မှတ်ပါသည်။</p>	<p>EAသည် စီမံကိန်း အခြားရွေးချယ်စရာများအား ဆန်းစစ်မှု၊ စုပုံလာသော သက်ရောက်မှုများ၊ တိကျသော လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ဆောင်ချက်များ ပါဝင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။</p>
စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း	<p>MONREC သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (EMP) နှင့်အညီ စီမံကိန်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်များအား စောင့်ကြည့်ပါမည်။</p> <p>စီမံကိန်း အဆိုပြုသူသည် EMP နှင့် လိုင်စင်တွင် ပါဝင်သည့် သတ်မှတ်ချက်များအား စီမံကိန်းသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အကယ်၍ ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါ က MONREC သည် စီမံကိန်းဆောက်လုပ်ခြင်း သို့မဟုတ် လည်ပတ်ခြင်းအား ဒဏ်ခတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆိုင်းငံ့ခြင်း ပြုလုပ်ပါမည်။</p>	<p>စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေစဉ်အတွင်း ချေးငွေရယူသူသည် (က) စီမံကိန်း စာရွက်စာတမ်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်း EMP အကောင်အထည်ဖော်မှု အပါအဝင် EA ၏ ရလဒ်နှင့် တွေ့ရှိချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ဘဏ်နှင့် သဘောတူညီထား သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လိုက်နာမှု၊ (ခ) လျှော့ချခြင်း နည်းလမ်းများ၏ အခြေအနေများနှင့် (ဂ) စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း အစီအစဉ်များ၏ တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အစီရင်ခံရပါမည်။ ဘဏ်သည် စီမံကိန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဏှ ကြီးကြပ်ခြင်းအား တရားဝင် သဘောတူညီချက်များ၊ EMP နှင့် အခြားသော စီမံကိန်း စာရွက်စာတမ်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်း များအပါအဝင် EA ၏အကြံပြုညွှန်းဆိုချက် နှင့် တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံပါသည်။</p>

(၅.၃)ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များမူဝါဒ (PCR) OP 4.11သည် ဤစီမံကိန်းနှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိပါသည်။ PCR များအနေဖြင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲနေရာများတွင် တည်ရှိနေနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ PCR များတွင် ရွှေ့ပြောင်း နိုင် (သို့) မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ၊ တည်နေရာများ၊ ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်မှုများ၊ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုအစုအဝေးများ၊ သဘာဝအစိတ်အပိုင်းများ၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ ရုပ်ကြွင်းဆိုင်ရာ၊ သမိုင်းဝင်၊ ဗိသုကာ လက်ရာများဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေး၊ ဗေဒ၊ အခြား ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရေးပါမှုရှိသောနေရာများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမွေ အနှစ်များသည် ဒေသခံအဆင့်၊ ပြည်နယ်(သို့) အမျိုးသားအဆင့် (သို့) နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းများကြား စသည့်ဖြင့်ရှိနေနိုင်ပါသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရင်း အမြစ်များသည် မြို့ပြ (သို့) ကျေးလက်အခြေအနေ များတွင် တည်ရှိ နိုင်ပြီး မြေပေါ် (သို့) မြေအောက်(သို့)ရေအောက်တွင်လည်း တည်ရှိနေနိုင်ပါသည်။

လောလောဆယ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ၏ နေရာအတိအကျ မသိရှိနိုင်သေးသောကြောင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရင်း အမြစ်များ ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် PCR ၏ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များအရ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ၏ ဆီလျော်သင့်တော်မှု ဆုံးဖြတ်ခြင်းများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပူးတွဲ (၇)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ယေဘုယျလုပ်ငန်းများမှ PCR များအပေါ် သက်ရောက်နိုင်မည့် အကျိုးဆက်များကိုလည်း ပူးတွဲ(၇)တွင် ဆွေးနွေး တင်ပြထား ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုပစ္စည်းများအားကာကွယ်ရန်“မတော်တဆ တွေ့ရှိခြင်း” လုပ်ငန်းစဉ်ကိုလည်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှုမူဝါဒ OP 4.11 ရုပ်ဝတ္ထုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များအရ ပူးတွဲ(၈) တွင် တင်ပြထားပါသည်။ Subcontractor အတွက် သဘောတူချုပ်ဆိုစာချုပ်များတွင် “မတော်တဆ တွေ့ရှိခြင်း” လုပ်ငန်းစဉ် များ ပါရှိရပါမည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေအရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန(MONREC) သည် “လက်ရှိမည်သည့်တည်ဆဲဥပဒေအရမဆို သတ်မှတ်ထားသည့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ် နေရာများ၊သဘာဝအမွေအနှစ်နေရာများယဉ်ကျေးမှုအထိမ်းအမှတ် အဆောက်အအုံများ သဘာဝဧရိယာများ အမြဲတည်ရှိရန်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးကိစ္စရပ် များတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်” လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိပါသည်။ အသေးစိတ် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန် ဝတ္တရားများကို လောလောဆယ်တွင် ပြုစုပြင်ဆင်နေပါသည်။

(၅.၄) သဘာဝ အသိုက်အမြုံနေရာများ

NEP အစီအစဉ်အရ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများ OP/BP 4.04 မူဝါဒမှာ သက်ဆိုင်အကြီးဝင်ပါသည်။ သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများဆိုသည်မှာ (၁) ဒေသတွင်းအပင်များ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များဖြင့် ကြီးမားကျယ်ပြန့်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေသော ဇီဝအစုအဝေးများ(၂) ဧရိယာတစ်ခု၏ ပင်မဂေဟလုပ်ငန်းစဉ်များအား လူသားတို့၏ လုပ်ဆောင်မှုများကြောင့် ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်စေခြင်းမရှိသေးသည့် ဧရိယာ အစရှိသည် တို့နှင့်ပတ်သတ်သည့် မြေ/ရေထု စသည့်တို့ကိုဆိုလိုပါသည်။ သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာ များအပေါ် သိသာကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုမျိုးရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။ သို့သော် အသေးစိတ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများနှင့် တည်နေရာအသေး စိတ်များကို ဆုံးဖြတ် ပြီးစီးခြင်း မရှိသေးသောကြောင့် အသေးစိတ် သက်ရောက်မှုများနှင့် ပတ်သတ်၍ သေချာစွာ လေ့လာစိစစ်နိုင်ရန် နောက်ထပ် သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ဤESMF တွင် သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ ရှိ/မရှိ၊ အကယ်၍ သက်ရောက်မှု များ၏ အတိုင်းအတာပမာဏနှင့် ပတ်သက်၍ မသိရှိနိုင်ပါက မည်သည့်အတိအကျဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ လိုအပ်မည့် စသည့်အချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် စစ်ဆေး စိစစ်ရေးဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ အကယ်၍ သဘာဝအသိုက် အမြုံနေရာများအပေါ် သိသာကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုမျိုးရှိပါက၊ ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် အဆိုပါ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲအား ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်မဟုတ်ပါ။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေအရ၊ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန(MONREC) သည် လက်ရှိ မည်သည့်တည်ဆဲဥပဒေအရမဆို သတ်မှတ်ထားသည့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်နေရာများ၊ သဘာဝအမွေအနှစ်နေရာများ ယဉ်ကျေးမှု အထိမ်းအမှတ် အဆောက်အအုံများ၊ သဘာဝ ဧရိယာများအမြဲတည်ရှိရန် အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ကိစ္စရပ်များတွင် ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ရှိသည်။ လောလောဆယ်တွင် အသေးစိတ်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန်ဝတ္တရားများအား ပြုစုပြင်ဆင်နေပါသည်။

(၅.၅) မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း

ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့်လက်ရှိဗို့အားလတ် MV နှင့် MV/ LV ထရန်စဖော်မာများ တည်ဆောက်ခြင်းစသည့် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ယက်များအတွက် ဘဏ္ဍာရေး ပံ့ပိုးသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင်ခြေရာလက်ရာ (footprint) ပုံမှန်အားဖြင့် လက်ရှိဥပဒေပိုင်ခွင့်များကိုလိုက်နာခြင်းနှင့်မြေယာ ရယူမှု သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုများ ဆုံးရှုံးမှု စသည်တို့အား ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် တည်နေရာအသေးစိတ် ရွေးချယ်ရာတွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်နိုင်မှုများပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အချို့သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်း(သို့) ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်း ဆုံးရှုံးခြင်းမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓါတ်အား ခွဲရုံအသစ်များအတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးရသည့်နေရာများတွင်ဖြစ်ပါသည်။ ပင်မ ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (ဥပမာ- mini hydro system) တွင်လည်းအသေးစား သက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပြီး စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအထိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများခွဲခြားသတ်မှတ် နိုင်ခြင်းမရှိသေးသောကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းသက်ရောက်မှုများ (ပူးတွဲ၈) နှင့်ပတ်သက်၍စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက်လမ်းညွှန်ချက်များဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ RPF တွင်ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်းအတွက် သဘောတူညီချက် protocol လည်းပါဝင်ပါသည်။ စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်း ပုံစံအား နောက်ဆက်တွဲ ၉ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစီမံချက်သည် အကျဉ်းချုပ် ပြင်ဆင်ခြင်းအတွက် အညွှန်းကိန်းဖော်ပြချက်များအား နောက်ဆက်တွဲ ၁၀ တွင် ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်မြေယာများအတွက်ဥပဒေရေးရာမူဘောင်နှင့်ပတ်သက်၍မတူညီသော အစိုးရများ၏လက်ရှိသက်ရောက်မှုရှိသည့်ဥပဒေပြင်ဆင်ချက်၊အမိန့်နှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းအနည်းဆုံး၇၃ခုခန့်ရှိပါသည်။ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများအရ၎င်းတို့သည်မကြာခဏထပ်နေခြင်းမျိုး၊တစ်ခုနှင့်တစ်ခုသဟဇာတဖြစ်ခြင်း (သို့) ရှေ့ဥပဒေနှင့် နောက်ပိုင်း ဥပဒေများ ရည်ညွှန်းမှုမရှိခြင်းများ^၃ ရှိနေပါသည်။လက်ရှိဥပဒေစနစ်အရမြေယာအားလုံးကိုနိုင်ငံတော်မှပိုင်ဆိုင်ပြီးမြေယာအသုံးပြုသူများအနေဖြင့်ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန (SLRD) မှ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ရယူရပါသည်။

³ မြေယာအသုံးပြုမှု မူဝါဒ ပြည်လည်ပြင်ဆင်မှု၊ ပါဝင်သော သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာများ” ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂ အေလျင်စီ၊ <http://usaidlandtenure.net/commentary/2014/03/land-use-policy-reform-burmaengaging-stakeholders-regional-lessons>

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြေယာ သိမ်းယူမှုနှင့် ပတ်သက်သောဥပဒေဆိုင်ရာမူဘောင်သည် တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီလတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် အမျိုးသား မြေယာအသုံးပြုမှု မူဝါဒ (NLUP) အား ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီး နောက်ဆက်တွဲ အမျိုးသား မြေယာဥပဒေအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်အား ချမှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရအနေဖြင့် သက်ဆိုင်သူ ပေါင်းစုံ ပါဝင်သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် မူဝါဒမူကြမ်းအား ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် မူကြမ်းအား တင်ပြခဲ့ကာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် အများပြည်သူနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပြီးနောက် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခဲ့ပါသည်။ မူဝါဒသည် မြေယာ သိမ်းယူခြင်း၊ နှစ်နာကြေး၊ ပြန်လည်နေရာချထားရေး၊ လျော်ကြေးများနှင့် ပတ်သက်၍ ကိုယ်တွယ်ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်း များအား အားကောင်းခိုင်မာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ သို့သော် ၂၀၁၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်း အထိ အစိုးရအနေဖြင့် အမျိုးသား မြေယာဥပဒေအသစ်အား အဆိုပြုရန် လိုအပ်လျက် ရှိပါ သေးသည်။

(၁၈၉၄) မြေယာ သိမ်းယူခြင်းအက်ဥပဒေသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာသိမ်းယူ ခြင်းများအတွက် ဥပဒေရေးရာအခြေခံအဖြစ်ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသည်။ သို့သော် မြေယာ အသုံးပြုခွင့်၊ လွှဲပြောင်းခွင့်၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သည့် စည်းမျဉ်းများမရှိသလို အမျိုးမျိုးသော မြေ ယာအမျိုးအစားများအလိုက် စည်းမျဉ်းဥပဒေအမျိုးမျိုးအသုံးပြုဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ပုဒ်မ ၂ ဥပဒေအစိုးရအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူသည့် အခါ သက်ရောက်ခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် သင့် တော်သည့် နှစ်နာကြေးပမာဏကို ဆောင်ရွက်ပေးရပါမည်။ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို မြေယာသိမ်းယူခြင်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆို ပါအက်ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ်စည်းမျဉ်းများ (မြေယာသိမ်းယူခြင်းစည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ ၁၉၃၂) အရလည်း သတိပေးကာလ၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားသူပုဂ္ဂိုလ်မှ ကန့်ကွက်ခြင်း၊ မြေယာတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း နည်းစနစ်များ၊ ယာယီမြေယာဝင်ရောက်အသုံးပြု ခြင်း၊ တရားရုံးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အယူခံခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်းအပါအဝင် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို လည်း ထပ်ဆောင်းအနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်လယ်ယာမြေအက်ဥပဒေအရလည်း လယ်ယာမြေများအတွက် မြေယာအသုံး ပြုခွင့်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည့် တောင်သူများအား မြေယာအသုံးပြုခွင့်ပေးအပ်ခြင်း စသည့် အချက် များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းအရ ရောင်းချခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်၊ လဲလှယ်ခွင့်နှင့် လယ်ယာမြေအသုံးပြုခွင့်အလုံးစုံ (သို့) တစ်စိတ်တစ်ဒေသအား ပေးကမ်းခွင့်များကို ခွင့်ပြုထား ပါသည်။ ဥပဒေအရ အဆင့်အမျိုးမျိုးအလိုက် လယ်ယာမြေစီမံအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်း ခြင်းနှင့် တာဝန်/ အခန်းကဏ္ဍများကို လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ လယ်ယာမြေ စည်းမျဉ်း ဥပဒေအနေဖြင့် လယ်ယာမြေမှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားခြင်း၊ မြေယာအသုံးပြုလက်မှတ်များ

ရယူခြင်း၊ အခြားကိစ္စရပ်များအတွက်လယ်ယာမြေလွှဲပြောင်း လျှောက်ထားခြင်း၊ လျော်ကြေး ငွေနှင့်နစ်နာကြေးများစသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဆုံးဖြတ်ဖော်ပြထား ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြသည့်အတိုင်း မြေယာနှင့်ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာ ကြေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လက်ရှိအမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင်ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ OP 4.12 ၏ အရေးကြီးသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့်ဆင်တူသည့်အစီအစဉ်အချို့ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် OP 4.12 တွင်ပိုမိုအသေးစိတ်ပါဝင်ပြီး အမျိုးသားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မတွေ့ရသည့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ချက်များလည်းပါဝင်ပါသည်။ (ဥပမာ- ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (RAP) ရေးဆွဲပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အများပြည်သူ အသိပေးဖော်ပြခြင်း)။ NEP အတွက် OP 4.12 ၏လိုအပ်ချက်များအားလုံးအကြုံးဝင်ပြီး GOM အနေဖြင့်လည်းရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းမူဝါဒမူဘောင် (RPF) ပါအချက်များ အတိုင်း OP 4.12 ပါလိုအပ်ချက်များနှင့်မကိုက်ညီသည့်မည်သည့်ဥပဒေ (သို့) စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ချက်များကိုလျော့ပေါ့စဉ်းစား/ဖယ်ရှားရန်သဘောတူညီပြီး (ဤ ESMF ၏ပူးတွဲစာ မျက်နှာ) ဖြစ်သလိုပြည့်စုံ၍ ထိရောက်ကောင်းမွန်သော RAP ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းများကို RPF/OP 4.12 တို့နှင့်ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများအတွက် သဘောတူညီပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားဥပဒေရေးရာ မူဘောင်၏ပိုမိုပြည့်စုံသည့်ဖော်ပြချက်များကို RPFတွင် တွေ့နိုင်ပြီး GOM နှင့်ကမ္ဘာ့ဘဏ် အကြား သဘောတူညီချက်များအရ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်းမြေယာဥပဒေ မူကြမ်း အတည်ပြုခြင်း၊ OP 4.12 နှင့်ပိုမိုအသေးစိတ်နှိုင်းယှဉ်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် RPF အားပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းစသည်တို့လည်းပါဝင်ပါသည်။

(၅.၆) တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်အစိုးရအနေဖြင့်မတူညီသည့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုး (၁၃၅) မျိုးအား “ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ” အဖြစ်ရည်ညွှန်းအသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အဓိကတိုင်းရင်းသားအုပ်စုများတွင်ဗမာ၊ရှမ်း၊ကရင်၊ကချင်၊ချင်း၊ရခိုင်၊မွန်နှင့်ကယားလူမျိုးများ ပါဝင်ပါသည်။အကြီးမားဆုံးတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုမှာဗမာလူမျိုးများဖြစ်၍နိုင်ငံလူဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံခန့်ပါဝင်ပြီးနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းနှင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် (၇) တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အများအပြားမှီတင်းနေထိုင်ကြပါသည်။ အခြားပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ (သို့)

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများမှာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏သုံးပုံတစ်ပုံခန့်သာပါဝင်ပြီး အများအားဖြင့် ပြည်နယ်(၇)ခု (သီးသန့်မဟုတ်သော်လည်း) တွင်နေထိုင်ကြပါသည်။ ပြည်နယ်/ တိုင်းဒေသကြီး (၁၄)ခု အပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ဇုန် (၅) ခုရှိပါသည်- နာဂ(စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး)၊ ဓနု (ရှမ်းပြည်နယ်)၊ပအို (ရှမ်းပြည်နယ်)၊ပလောင် (ရှမ်းပြည်နယ်) နှင့်ကိုးကန့် (ရှမ်းပြည်နယ်) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ပြင်နောက်ထပ်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသတစ်ခုဖြစ်သည့်ဝ (ရှမ်းပြည်နယ်) ဒေသလည်းရှိပါသည်။ အဆိုပါကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရအမျိုးသားအဆင့် အောက်ဒေသ (၆) ခုမှာ ၂၀၁၈ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေ (ပုဒ်မ၅၆) တွင် အသိ အမှတ်ပြုထားပြီး၊ ၎င်းတို့မှာအစောပိုင်းအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး သဘောတူညီချက်များ၏ရလဒ်များဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိလူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏၃၀-၄၀% ခန့်အထိပါဝင်ပြီးတိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များမှာ နိုင်ငံ၏စုစုပေါင်းမြေအကျယ်အဝန်း၏၅၇% ခန့်ရှိ၍ နိုင်ငံ၏နယ်စပ်များတစ်လျှောက်တွင်အများအားဖြင့်တည်ရှိကြပါသည်။⁴

၂၀၀၈ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေတွင်ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများပါဝင်သည့်တိုင်းရင်းသားအုပ်စုအမျိုးမျိုးအတွက်တူညီသည့်အခွင့်အရေးများနှင့်၎င်းတို့၏ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးတမ်းများအားကာကွယ်ပေးရန်ရည်ရွယ်သည့်များပြားသည့်ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကိုဖြည့်ဆည်းဖော်ပြထားပါသည်။⁵ မြန်မာအမျိုးသားဥပဒေတွင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ(သို့)နိုင်ငံသားများ၏အခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင်ကိုယ်စားပြုရန်ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။⁶ ၂၀၁၅ခုနှစ်၊ဖေဖော်ဝါရီလပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားအကာအကွယ်ပေးခြင်းဥပဒေတွင်၎င်းလူနည်းစုတိုင်းရင်းသားများ၏၎င်းတို့ဘာသာစကားနှင့်စာပေဓလေ့လာခွင့်၊၎င်းတို့ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာကျင့်သုံးမှုများနှင့်ဓလေ့ထုံးတမ်းထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများကိုအာမခံသည့်ပုဒ်မများပါဝင်ပါသည်။⁷ အမျိုးသား မြေယာအသုံးပြုမှု မူဝါဒသည် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ မြေယာအသုံးပြုမှုအား အသိအမှတ်ပြု၍ ဥပဒေအသစ်တွင် (၂၀၁၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းအထိ ဥပဒေအသစ်တွင် ထိုကဲ့သို့သော ထုံးတမ်းစဉ်လာလုပ်ပိုင်ခွင့်အား မှန်ကန်စွာ အသိအမှတ်ပြုမှုအား တရားဝင်ခွင့်ပြုချက် မရသေးသော်လည်း) ထိုကဲ့သို့သော ထုံးတမ်းစဉ်လာ မြေယာများ၏ အမျိုးအစားနှင့် ဧရိယာကို သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ပံ့ပိုးပေးသွားရန် အကြံပြု ညွှန်းဆိုထားပါသည်။

⁴<http://www.tni.org/sites/www.tni.org/files/download/accesdenied-briefing11.pdf>, accessed 09 March 2015
⁵Republic of the Union of Myanmar, Ministry of Health, *Myanmar Essential Health Services Access Project Community Engagement Planning Framework*
⁶<http://www.myanmar-responsiblebusiness.org/pdf/SWIA/Oil-Gas/11-Ethnic-Minorities-Indigenous-Peoples.pdf>, accessed 09 March 2015
⁷ Myanmar Times, 23 January 2015, MPs prepare to debate proposed law on ethnic rights

GOM သည်ယေဘူယျအားဖြင့် “ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ” ဆိုသည့် စကားရပ်ထက်စာလျှင်အခြားစကားရပ်များကိုအသုံးပြုပါသည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်စက်တင်ဘာလတွင်မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကြေငြာစာတမ်းကို အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပြီး ၎င်းတွင်အခြားအရာများအပြင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏လွတ်လပ်၍ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသည့်သဘောတူညီချက်အခွင့်အရေးများကိုဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် “နိုင်ငံတော်သည် အဆိုပါတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ မြေယာ (သို့) ပိုင်နက်နယ်မြေများအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိ နိုင်သည့် စီမံကိန်း တစ်စုံတစ်ရာအတွက်လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသည့် သဘောတူညီချက်ရယူ၍ အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အလို့ငှာ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့်သက်ဆိုင်ရာဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများနှင့် ကောင်းမွန်သည့်ယုံကြည်မှုအခြေခံဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများကိုလုပ်ဆောင်ရမည်” ဟုဖော်ပြပါရှိပါသည်။

ဤစီမံကိန်းသည် နိုင်ငံအဝှမ်းဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းဖြစ်သောကြောင့် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံး ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ (သို့) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရှိသည့် ဧရိယာများလည်း ပါဝင်မည်ဖြစ်၍ ဤစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများဆိုင်ရာမူဝါဒ (OP 4.10) နှင့်သက်ဆိုင်အကျိုးဝင်ပါသည်။ OP 4.10 မူဝါဒသည် ယေဘူယျအားဖြင့် အများစုဖြစ်သော ဗမာလူမျိုးများမှလွဲ၍ ကျန်သည့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအဖြစ် တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုထားသည့် တိုင်းရင်းသား (၁၃၅) မျိုးတွင် ပါဝင်သူများ အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်အကျိုးဝင်ပါသည်။ ၎င်းသည် အထူးသဖြင့် နိုင်ငံ၏ ဝေးလံခေါင်သီသော ဒေသများအား လွှမ်းခြုံမည့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အပိုင်းများအတွက် ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှ အကျိုးကျေးဇူးများကိုလူနည်းစုတိုင်းရင်းသားအနေဖြင့် ရရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်သော်လည်း ဤစီမံကိန်းမှ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့်၎င်းတို့အနေဖြင့်သင့်တော်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများလက်ခံရရှိမှုသေချာစေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍စိန်ခေါ်မှုများလည်းရှိနေပါသည်။ ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ယက်များနှင့် မဟာဓါတ်အားလိုင်း ပြင်ပဓါတ်အားပေးရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများမှအပြိုင်လူမှုရေးရာဝန်ဆောင်မှုနှင့်ရပ်ရွာအခြေခံအဆောက်အအုံများဖြည့်ဆည်းပေးမှုရှိသည့်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသည့် (သို့) ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားပြီး ဒေသများတွင်မလိုလားအပ်သည့် အန္တရာယ်များရှိနိုင်ပြီးကောင်းမွန်သည့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများလိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလ အတောအတွင်း စီမံကိန်းအသေးစိတ် နေရာဒေသများကိုခွဲခြားသတ်မှတ်ပြီးကတည်းက အဆိုပါကိစ္စရပ်များကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအဆင့်တွင်အကဲဖြတ်ပါ

ဖြေရှင်းမှုများကိုဆောင်ရွက်ပါမည်။

ESMF

၏တစ်စိတ်တစ်ဒေသအရတည်နေရာအလိုက်လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့်အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း၊တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များကိုဖြေရှင်းရန်တည်နေရာအလိုက်ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်များကိုပြင်ဆင်ခြင်းစသည်တို့အပါအဝင်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက်စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့်အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍လမ်းညွှန်ချက်များဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်
“ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်မူဘောင်” အားရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားပါသည်။
(ပူးတွဲတွင်ကြည့်ရန်)

(၅.၇) အမျိုးသမီးများနှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အခြေခံမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် အမျိုးသမီးများနှင့် ဆက်နွယ်သော အရေးပါသည့် အပိုဒ်ငယ်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- အပိုဒ်ငယ်(၃၄၈)။။ ပြည်ထောင်စုသည် လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ တရားဝင်အဆင့်အတန်း၊ အခြေအနေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကျား/မ၊ ဥစ္စာဓနစသည့် အချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ၏ မည်သည့်နိုင်ငံသားကိုမဆို ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းမပြုရ။
- အပိုဒ်ငယ်(၃၄၉)။ ။ အောက်ပါလုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံသားများသည် ညီမျှသော အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားခွင့်ရှိရမည်။-

(က) အများပြည်သူဆိုင်ရာ အလုပ်အကိုင် (ခ) အလုပ်အကိုင် (ဂ) ကုန်သွယ်မှု (ဃ) စီးပွားရေး (င) အတတ်ပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း (စ) အနုပညာ၊ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာရပ်များရှာဖွေ၊ လေ့လာ၊ ဆည်းပူးခြင်း။

- အပိုဒ်(၃၅၀) ။ ။ အမျိုးသမီးများသည် တူညီသော အလုပ်အကိုင်၊ အဆင့်အတန်း အတွက် အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့် လစာငွေ ရရှိခံစားခွင့်ရှိရမည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် မည်သည့်ပုံစံဖြင့်မဆို အမျိုးသမီးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းအား တိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (CEDAW) (၁၉၉၇) ကို လက်မှတ်ရေး

ထိုးထားသည့်နိုင်ငံဖြစ်၍ “ထောင်စုနှစ် ကြေငြာစာတမ်း”၊ “ဘေဂျင်းကြေငြာစာတမ်းနှင့် လှုပ်ရှားမှုစင်္ကြန် (BPFA)”၊ “လူဦးရေနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာညီလာခံ (ICPD)” တို့အပါအဝင် အမျိုးသမီးများ၏ အခြေအနေ/ အဆင့်အတန်း တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေး နိုင်ငံတကာမူဝါဒ လှုပ်ရှားမှုများကို ကတိကဝတ်ပြု ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများအသင်း (ASEAN) အနေဖြင့်လည်း “အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များ၏ အခွင့်အရေး တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ အာဆီယံအဖွဲ့” (ACWC) နှင့် အမျိုးသမီးရေးရာအာဆီယံကော်မတီ (ACW) စသည့် ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားမှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။

လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း ဦးစီးဌာန အနေဖြင့်လည်း တားဆီးရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် လူမှုဖူလုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကလေးငယ်များ၊ လူငယ်များ၊အမျိုးသမီးများ၊ ကိုယ်အင်္ဂါမသန်စွမ်းသူများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုများအတွက် အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ လူမှုဝန်ထမ်းဦးစီး ဌာနသည် လူမှုရေးရာ ပေါင်းစည်းမှုနည်းဗျူဟာအခြေခံဖြင့် နွမ်းပါး/ အားနည်းသည့် လူမှုအစုအဖွဲ့များအတွက် လူမှုဖူလုံရေးဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသမီးရေးရာ အမျိုးသားအဆင့်ကော်မတီ (MNCWA) အနေ ဖြင့်လည်း အမျိုးသမီးများဘဝ အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့် နည်းဗျူဟာအစီအစဉ် (၂၀၁၃-၂၀၂၂) ကို “ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ပံ့ပိုးထောက်ခံမှုဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အမျိုးသမီးများအားလုံး လုပ်ကိုင်ခွင့်အာဏာအပ်နှင်းခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိခံစားနိုင်ရန်နှင့် အမျိုးသမီးများဘဝအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ရေး၊ ကျား/ မ တန်းတူညီရေး၊ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများ နားလည်သဘော ပေါက်ရေး တို့အတွက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်စနစ်များ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဖော်ဆောင်ခြင်း” ဆိုသည့် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နေပါ သည်။ အစီအစဉ်၏ ဆက်နွယ်သည့် ဦးစားပေးဧရိယာတစ်ခုခုတွင် အမျိုးသမီးများနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်း၊ အမျိုးသမီးပညာရေးနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ကျန်းမာ ရေး၊ အမျိုးသမီးများနှင့် စီးပွားရေး၊ အမျိုးသမီးများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

(၅.၈) သက်ဆိုင်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် အဆိုပြု NEP အနေဖြင့် အောက်ပါကမ္ဘာ့ဘဏ်မူဝါဒများနှင့် သက်ဆိုင်အကြုံးဝင် ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ချက် (OP 4.01)၊ သဘာဝအသိုက်အမြုံ (OP 4.04)၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ (OP 4.11)၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (OP 4.14) နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ

(OP 4.10) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်သည် NEP စီမံကိန်းအား OP/BP 4.01အရ အမျိုးအစား B အဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ ပံ့ပိုးကူညီမည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအမျိုးအစား၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများ တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်ဖြစ်သဖြင့် အချို့သာ နဂိုမူလအတိုင်းပြန်မဖြစ်နိုင်သော်လည်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ကာလ အတွင်းသက်ရောက်မှုများကို အနည်းဆုံးဖြစ်စေရန်နှင့် လျော့ချနိုင်ရန် သက်ရောက်မှု လျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။(အသေး စိတ်အချက်အလက် များအတွက် ဇယာ ၅.၂ အား ကြည့်ပါ) ဤ ESMF ပါ သက်ရောက်မှုလျော့နည်းရေး အစီအစဉ်များအပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုကြောင့် သိသာ ထင်ရှားသည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တားဆီး နိုင်ရန် စစ်ဆေးစိစစ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များလည်းပါဝင်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းတွင် အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်ရန် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ခိုင်မာ အားကောင်းစေခြင်းနှင့် လျှပ်စစ် ဓာတ်အားပေးရေး (အပိုင်း-၃) နှင့် ဆက်နွယ်သည့် မူဝါဒနှင့် စည်းကမ်းမူဘောင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုစသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါနည်းပညာ ပံ့ပိုး မှုများအနေဖြင့် ဆိုးရွားသည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ တိုက်ရိုက်အကျိုး သက်ရောက် မှုများ ရှိမည်မဟုတ်သလို နည်းပညာဆိုင်ရာ (သို့) အင်ဂျင်နီယာပိုင်းဆိုင်ရာ ဒီဇိုင်းပုံစံများ အပြီးသတ်ခြင်း (သို့) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအခြေခံအဆောက်အအုံ တည်ဆောက် ရေးအတွက် ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ (သို့) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသိသာထင်ရှားသည့် သက်ရောက်မှု အလား အလာရှိသော အခြားလုပ်ဆောင်မှုများ စသည်တို့ကို ဖြစ်စေမည်မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးဆောင်ရွက်မှုများအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ဆက်နွယ်သောသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ရှုထောင့်များနှင့် ပတ်သက်၍ အကျိုးဆက်များရှိနိုင်သော်လည်း မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပေးဆောင်ရွက်မှုများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဦးတည်ချက်များ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့် အလမ်းဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များရှိသည့် ကမ္ဘာ့ ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသော နည်းပညာ အထောက်အကူလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ စီမံခန့်ခွဲသည့် ရန်ပုံငွေများနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းပညာအကူအညီ ဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများအတွက် ကြိုတင် လမ်းညွှန်ချက်များအား လိုက်နာ၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီ စွာ အကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများ ကို ဖြည့်ဆည်းပါမည်။ ထို့အပြင် စီမံကိန်းအပိုင်း (၃) သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းသွား ပါမည်။

ဇယား ၅.၂ NEP စီမံကိန်းအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆန်းစစ် အကဲဖြတ်ခြင်း

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်မှု	ရှိ	<p>ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် ဓာတ်အားခွဲရုံများ (လက်ရှိ ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း) MV/LV ထရန်စဖော်မာများ MVနှင့် LVလိုင်းများ၊ အိမ်ထောင်စုလိုင်းချိတ်ဆက်မှုများ၊ မီတာများ အပါအဝင် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆိုလာ PV စနစ်များ၊ အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်၊ လေ ဒီဇယ် နှင့် hybrid နှစ်မျိုးသုံး စနစ်များအပါအဝင် ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပစနစ်များ စသည် တို့ ဝယ်ယူမှုများမှ တစ်ဆင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်း အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသာစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည်ဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများသည် ဓာတ်အားခွဲရုံများရှိ လုပ်ငန်းများနှင့် ဓာတ်အားလိုင်းများ တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့နှင့် ဆက်နွှယ်ပါသည်။(ဥပမာ ၎င်းတို့တွင် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာအဟောင်းများ အခြားစွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံသော စွန့်ပစ်မှုများ လိုအပ်ပါသည်။) အဆိုပါ ဓာတ်အားခွဲရုံများမှာ သေးငယ်ပြီး သက်ရောက်မှုများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိမည်ဟုမျှော်မှန်းပါသည်။ မဟာ ဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပစနစ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် ဒီဇယ်မီးစက် များ လေအားလျှပ်စစ်တာဘိုင်များ၊ (၁)မီဂါဝပ်ထက် မကျော် သည့် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စနစ်များ စသည်တို့ပါဝင်ပါ သည်။ လောင်စာဆီအသုံးပြုမှုနှင့် ရေ/စမ်းချောင်းများတွင် တာဘိုင်တပ်ဆင်မှုများနှင့် ဆက်နွှယ်သည့် သက်ရောက်မှု အလားအလာများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်း ချုပ်ရေး အစီအစဉ်များ လိုအပ်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အနေဖြင့် ကျေးရွာအဆင့်</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>စီမံချက်များထက် ကျော်လွန် မည်မဟုတ် (မူအရ ၁ မီဂါဝပ်ထက် လျော့နည်း)ဘဲ သက်ရောက်မှု အလားအလာများမှာလည်း အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိပါသည်။</p> <p>အဆိုပါယူဆချက်ဖြင့် ဤစီမံကိန်းအား OP 4.01 အရ အမျိုးအစား B အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤESMF အနေဖြင့်(သိသာထင်ရှားသည့် သက်ရောက်မှုများအား ရှောင်လွှဲ နိုင်ရန်နှင့်) အထက်ဖော်ပြပါ အကန့်အသတ်အတိုင်း အတာ များသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းများကို ဖြည့်ဆည်း ပေးပါသည်။</p> <p>မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အမျိုးအစား B အတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနိုင်သည့် တမျိုးတည်းသော စီမံကိန်း အမျိုးအစားမှာ မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်စနစ်များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါ စနစ်များမှာ ၁ မီဂါဝပ် အောက်တွင်သာရှိမည် ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သိသာသည့် ရေလှောင်ကန် (သို့) မြေယာ ယူတည်ဆောက်ခြင်းအား လိုအပ်မည် မဟုတ် စနစ်များအား အခြားအမျိုးအစားအဖြစ် ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် လိုအပ်မည် မဟုတ်ဟု ယူဆပါသည်။</p> <p>ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်ပတ်သတ်၍ စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်း၊ အကဲ ဖြတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်း လုပ်ငန်းများနှင့် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် နည်းလမ်းများနှင့် အတူ လုပ်ငန်းစဉ် ယန္တရားများနှင့်အတူ ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းများအား အဓိကထား ဆောင်ရွက် ပါမည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစွမ်းရည်များမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ထိရောက်သည့်အဆိုပြု တင်ပြချက်များပြင်ဆင်ရေးနှင့်အတူ လျှောက်ထားသူများအား ပံ့ပိုးနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအဆင့်တွင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် အတည်ပြုထားသည့် လျှောက်ထားမှု များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဒီဇိုင်းပုံစံလည်း ပါဝင်ပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအမံများ ထူထောင် ရန်နှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများ ဦးစွာလိုအပ်မှု</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>ရှိသောကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ နှင့် ပစ္စည်းကိရိယာ ဝယ်ယူမှုအားလုံးကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ကာလ အတွင်း ဆုံးဖြတ်မည် ဖြစ်သည်။ ဤမူဘောင်သည် ရွေးချယ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ပစ္စည်းကိရိယာဝယ်ယူမှု အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း များအတွက် ထောက်ပံ့ပေးပါမည်။ ဤမူဘောင်တွင် ပြန်လည် နေရာချထားရေး မူဝါဒမူဘောင်နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ်မူဘောင်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤ (ESMF) တွင် (အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး သတ်မှတ်ချက်များ အပါအဝင်)၊ ဓာတ်အားပို့လွှတ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းများအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးကင်း လုံခြုံရေး (EHS)လမ်းညွှန်ချက်များ အပေါ်အခြေခံ၍ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း လိုက်နာရမည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စံသတ်မှတ်ချက်များစသည့် လမ်းညွှန် ချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များ (ESMPs) ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်များ (ESIA)၊ ၎င်းတို့အား အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီသည့် စာရွက်စာတမ်း ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရလဒ်များဖြစ်စေ သည့် ကုန်ပစ္စည်းဝယ်ယူခြင်းများ အပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲများ အားလုံးအား စစ်ဆေးစိစစ်ရန် လမ်းညွှန်ချက်များကို လည်း ဤESMF မှ ဖြည့်ဆည်းပေးပါမည်။ လိုအပ်ပါက ESMP တွင် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စီမံချက်အား အောက်တွင်</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ထည့်သွင်းပါမည်။</p> <p>လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ရန် အဆင့် ၂ ဆ ပါဝင်သည့် (PSIA) ဖြင့် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ပထမ အဆင့်သည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် ပတ်သတ်၍ လွှမ်းခြုံနားလည်မှုရှိရန် (ကျေးလက်၊မြို့ပြဒေသများ၊ နွမ်းပါး သူများနှင့် အရေးပါမှုမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဓာတ်အား အသုံးမပြုနိုင်ရန် အခက်အခဲ/ အတားအဆီးများ)၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုမှု၊ ဝန်ဆောင်မှု အရည်အသွေးနှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ဓာတ်အားခအသစ်များအား ပေးဆောင် နိုင်မှုစသည့် အချက်များအား အဓိကထားဆောင်ရွက်ပါသည်။ PSIA ပထမအဆင့် အစီရင်ခံစာကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာခတွင် အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်အား ဇန်နဝါရီ လတွင် စတင်ခဲ့ပါ သည်။ဤ ESMF အတွက် အချက် အလက်များ ရရှိရန်ဖြစ်သည့် ကနဦး PSIA အား သီးခြား စာရွက်စာတမ်းအနေဖြင့် ရယူနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် OP4.01, OP4.10 နှင့် OP4.12 တို့၏ ရှုထောင့်မှနေ၍ စီမံကိန်း သက်ရောက်မှု အလားအလာများ နှင့် လျော့နည်းရေး အစီအစဉ် များကို ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။</p> <p>အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲများရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် အခြားအစုအဖွဲ့များမှာ လတ်တလောတွင် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် နည်းပါး/မရှိခြင်းကြောင့် သတ်မှတ်ထားသည့် PMO ဝန်ထမ်း များနှင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလုပ်ငန်း စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း အစီအစဉ်လိုအပ်ပါသည်။ PMO ဝန်ထမ်း များအနေဖြင့် ဤESMF ပြင်ဆင်ရေးတွင် လုပ်ငန်းခွင် သင်တန်းရရှိထားပြီးPSIA ဒုတိယအဆင့်ဆန်းစစ်လေ့လာမှု တစ်စိတ် တဒေသ နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသခံဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပညာရှင်များနှင့်အတူ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းစသည့် လုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ထားသည့် အတွေ့အကြုံရှိပါသည်။ ဤ ESMF တွင် PMO ဝန်ထမ်းများနှင့်အခြားစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်သူများ အတွက် သင်တန်း အစီအစဉ်တစ်ခု ပါဝင်ပြီး စီမံကိန်းနှင့် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ရေးကာလအတောအတွင်း PMC များ</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>အား ကူညီရန် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများလည်း ပါဝင်ပါသည်။</p> <p>ESE၊ MESC နှင့် YESC တို့က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စီမံကိန်းများအပြင် စီမံကိန်းက ငွေကြေး ပံ့ပိုးပေးမည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအား ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ / လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ဒေသတွင်း လူထုများက အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ESMF တွင် စစ်ဆေးခြင်း၊ သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက်များ၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းအစရှိသည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အဖွဲ့များအား ခွဲခြားပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ထည့်သွင်းပါမည်။ ပင်မ စီမံကိန်းသည် ကုန်စည်များ ဝယ်ယူခြင်းအတွက်သာ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မည် ဖြစ်သဖြင့် ရနိုင်သလို ဤ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအား ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများနှင့် ဒေသတွင်း လူထုများထံမှ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဖြင့် နှိုင်းတူနိုင်မည်ဟု ESMF လုပ်ငန်းစဉ်များက မှတ်ယူပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့များက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အပါအဝင် စီမံကိန်း ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ အားလုံးသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းရေး မူဝါဒများနှင့် ဤ ESMF တို့နှင့် ကိုက်ညီနေရပါမည်။⁸</p>
အသိုက်အမြုံများ OP/BP 4.04	ရှိ	<p>သဘာဝအသိုက်အမြုံနေရာများအပေါ် သိသာသည့် သက်ရောက်မှုများ ရှိမည်မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ သို့သော် အသေးစိတ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများနှင့် ၎င်းတို့၏ တည်နေရာများကို မသတ်မှတ်ရသေးသောကြောင့် အကောင်အထည်ဖော် ကာလအတွင်း အသေးစိတ်သက်ရောက်မှုများအတွက် သေချာမှုရှိစေရန် ထပ်ဆောင်း သတင်းအချက်အလက်များ လိုအပ်</p>

⁸Diversion of safeguard responsibilities to investors under the World Bank’s Operational Policy on (OP 4.03) is not foreseen as the capacity concerning safeguards is not expected to be in place. Should this change during project implementation the ESMF may be revised in agreement between the World Bank and GoM.

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>နိုင်ပါသည်။ ဤ ESMF အနေဖြင့် သဘာဝအသိုက်အမြုံများ ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ရှိ/မရှိ၊ အကယ်၍သက်ရောက်မှု၏ ကြီးမား/ ပြင်းထန်မှု ပမာဏမသိရှိရပါက မည်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တိုင်းတာမှုကိရိယာများ လိုအပ်မည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အသေးစိတ်စစ်ဆေးစိစစ်ရေး သတ်မှတ်ချက် များကို ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ အကယ်၍ သက်ရောက်မှု များသည် သိသာကြီးမားသည်ဟု ယူဆရပါက အဆိုပါ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲအား စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်မဟုတ်ပါ။</p>
<p>သစ်တောများ OP/BP 4.36</p>	<p>မရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းအနေဖြင့် သစ်တောများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အရည်အသွေးကို ၎င်းသစ်တောများအပေါ် မှီခိုနေသူများ၏ အခွင့်အရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ၎င်းသစ်တောများအပေါ် မှီခိုမှုပမာဏ၊ ဆက်စပ် မှု စသည်တို့ကို ၎င်းသက်ရောက်မှုရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်း မရှိသလို သဘာဝသစ်တောများ (သို့) စိုက်ခင်းများ စီမံ ခန့်ခွဲခြင်း၊ ကာကွယ်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းများတွင် အပြောင်းအလဲ တစ်စုံတစ်ရာ ပေါ်ပေါက်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ဤ မူဝါဒမှာ သက်ဆိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ဤတွင် သစ်တောများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် အရည်အသွေးပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား စစ်ဆေး စိစစ်ခြင်း များကို ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။</p>
<p>ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု OP 4.09</p>	<p>မရှိ</p>	<p>ဓာတ်အားပို့လွှတ်ရေးလိုင်းများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ပိုးသတ်ဆေးများ ပါဝင်မှုမျိုး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် ဤ မူဝါဒမှာ သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိပါ။</p>
<p>ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ် များ OP/BP 4.11</p>	<p>ရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အသေးစိတ်များ မသိရှိရသေးသော ကြောင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ်များ တည်ရှိမှုအတွက် မှန်းဆလျာထားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဤ ESMF တွင် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>များအား စစ်ဆေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက (သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် ESMF တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် လိုအပ်ချက်အပါအဝင်) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုအရင်းအမြစ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများကို ရှောင်ရှားရန် ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။</p>
<p>ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ OP/BP 4.10</p>	<p>ရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းအား နိုင်ငံအနှံ့ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး OP 4.10 အရ အကြုံးဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများရှိရာ ဒေသများအပါအဝင် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများအားလုံး ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားများသည် အဓိကအားဖြင့် (သီးသန့်မဟုတ်) ပြည်နယ် (၇)ခု (ကယား၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း)တွင် နေထိုင်ကြပါသည်။ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအနေဖြင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများမှ အကျိုးကျေးဇူး များ ရရှိပါမည်။ သို့ရာတွင် ဤစီမံကိန်းအရ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအနေဖြင့် သင့်တော်သည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိ သကဲ့သို့ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပတ်သတ်၍ စိန်ခေါ်မှု များလည်းရှိနေပါသည်။ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသည့် (သို့) ဖြစ်ပွား ထားပြီး တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများမှ အပြိုင်လူမှု ရေးရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ရပ်ရွာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့် ဆည်းထားသည့် ဒေသများတွင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း လုပ်ငန်းများ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတွင် စိန်ခေါ်မှုများရှိနေပြီး ၎င်းတို့အား ဖြေ ရှင်းရန် ကောင်းမွန်သော အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေး ကာလအတွင်း စီမံကိန်းအသေးစိတ် တည်နေရာများကို သတ်မှတ်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့် ESMF တွင် တည်နေရာ အသေးစိတ် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေး ခြင်း လိုအပ်ချက်များ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် တည်နေရာအသေးစိတ် IPPS ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		<p>လုပ်ငန်းများအတွက်လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်ရန် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ အစီအစဉ် မူဘောင်ပါဝင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ် မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်နေသည့် မွန်ပြည်နယ်ရှိ သထုံ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အနီးနားရှိ ကျေးရွာများသည် NEP စီမံကိန်းအရ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံအဆင့်မြှင့်တင်ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက်(အချိန်ဇယားအရ ၂၀၁၇ခုနှစ်) ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းရေးအတွက် ဦးစားပေးနေရာများဖြစ်ပါသည်။ သထုံနှင့်အခြား တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများရှိရာ ဒေသများရှိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်စဉ် အတောအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဆိုပြုတင်ပြချက်များဖြင့် တည်နေရာ အသေးစိတ် အချက်အလက်များရရှိလာသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။</p> <p>စီမံကိန်းသက်ရောက်မှု အလားအလာများနှင့် အန္တရာယ်များ၊ ဓာတ်အားအသုံးပြုနိုင်မှု ဓာတ်အားခပေးဆောင်နိုင်မှု၊ အားနည်းချက်များ၊ နွမ်းပါးမှု၊ ကျား/မ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အသုံးပြုမှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့် ကိစ္စရပ်များအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း နွမ်းပါးမှုနှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ PSIA တွင် OP 4.10 နှင့် OP 4.01 များ၏ လူမှုရေးရာ အကဲဖြတ်ခြင်း လိုအပ်ချက်များပါဝင်ခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် ပတ်သတ်သည့် ကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် စီမံကိန်းများ၊ ESMFနှင့် IPPF များအတွက် အချက်အလက်များပံ့ပိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။</p> <p>မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစီမံကိန်း မှ ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်သည့် သထုံ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ အနီးအနားရှိ ကျေးရွာများနှင့် သထုံခရိုင်တို့သည် PSIAတွင် အကြုံးဝင်ပါသည်။</p> <p>တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များရှိ သတ်မှတ်ထားသည့် ကျေးရွာများတွင် အကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤESMFအတွက် အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးသည့် ကနဦး PSIA အား သီးခြားစာတမ်း အဖြစ်ရယူနိုင်ပါသည်။</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
<p>ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားခြင်း OP/BP 4.12</p>	<p>ရှိ</p>	<p>အသေးစိတ်စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား အကဲဖြတ်ချက်များအရ မသိရှိသောကြောင့် အချို့သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း(သို့) အခြားပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခြင်း စသည့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းများ ပါဝင်ခြင်းရှိ/မရှိ မှန်းဆလျာထားရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိ ဗို့အားလတ် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံများတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် (MV) ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း (ii)MV လိုင်းများ၊ ဗို့အားနိမ့် (LV) လိုင်းများနှင့် MV/LV ထရန်စဖော်မာစက်များ တည်ဆောက်ခြင်းအပါအဝင် ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ကွန်ယက်များအတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးပါသည်။ အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအနေဖြင့် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခြင်းစသည်တို့ကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် အသေးစိတ် တည်နေရာအရ အနည်းဆုံးသောခြေရာလက်ရာ (footprint) ၊ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ်မှု၊ ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ရှိတရားဝင်လမ်းကြောင်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများရှိပါသည်။ သို့သော် PSIA အရ စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်များအတွက် လိုအပ်သော (သို့) ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များအတွက် ငွေကြေး ပံ့ပိုးရသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်း (သို့) ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုအချို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ စနစ်များ (minihydro system) အနေဖြင့်လည်း အသေးအဖွဲ့ မြေယာသိမ်းယူမှုသက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ သမဝါယမများနှင့် အခြားပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ ဆောင်ရွက်သည့် ကျေးလက်ဓာတ်အားပေးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံများတွင် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှု (သို့) ဆန္ဒအလျောက် မြေလှူဒါန်းမှုများအတွက် ကျေးရွာအခြေခံယေဘုယျ အစီအစဉ်များကို PSIA မှအကဲဖြတ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော နေရာချထားခြင်းနှင့်ပတ်သတ်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ဆန္ဒအလျောက် မြေယာလှူဒါန်းခြင်းအတွက် သဘာတူညီချက် (protocol) များပါဝင်နိုင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရေး မူဝါဒမူဘောင်</p>

ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ	သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
		အား ESMF တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။
ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေး OP/BP 4.37	ရှိ	<p>စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် စွမ်းရည် (1) MW အောက် စွမ်းရည်ရှိသည့် micro/mini အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် တပ်ဆင်မှု လုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ သေးငယ်သည့် စီမံကိန်းများဖြစ်၍ ပုံမှန် အားဖြင့် ဆည်တည်ဆောက်ခြင်းမျိုး မလိုအပ်သော်လည်း ရေဝင်ရောက်မှု မတိုင်မှီ ထိန်းသိမ်းထားသည့် တံခံများ (သို့) ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပစနစ် တာဘိုင်များ (သို့) အခြားသေးငယ်သည့် ရေသိုလှောင်မှု ဖွဲ့စည်းပုံများ စသည်တို့မှာ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်နိုင်ချေရှိ၍ ဤမူဝါဒအရ သေးငယ်သောဆည်များအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပြီး သက်ဆိုင်အကြီးဝင်ပါသည်။ ၎င်းသေးငယ်သည့် ဆည်များ၊ တည်ဆောက်မှုများ၊ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းခွဲများတွင် တည်ရှိပါက OP 4.37 အရ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း ကောင်းမွန်သည့် အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံလိုအပ်မှုဖြစ်ပြီး ဘေးကင်း လုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များနှင့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အန္တရာယ်များ (အကယ်၍ တစ်စုံတစ်ရာရှိပါက) အား သက်ဆိုင်ရာ ESIA/ESMP စည်းမျဉ်းများမှ တစ်ဆင့် OP4.01၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအရ စီမံခန့်ခွဲအကဲဖြတ်စစ်ဆေးရမည်။ OP 4.37 အရ သတ်မှတ်သည့် ကြီးမားသောဆည်များ အနေဖြင့် NEP မှ မျှော်မှန်းထားသည့် ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ၏ အတိုင်းအတာပမာဏ၏ ပြင်ပတွင် ရှိပါသည်။ (ပျမ်းမျှ 1MW အောက် စီမံကိန်းခွဲ တစ်ခုလျှင် USD 40000-50000 ခန့်) ထို့ကြောင့် အဆိုပါ စီမံကိန်းများအား အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန် အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းများတွင် လုံလောက်သော စွမ်းရည်မရှိပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စီမံကိန်းအရ ဆည်ကြီးများကို လက်ခံစဉ်းစားခြင်း ပြုမည်မဟုတ်သလို ၁၀ မီတာနှင့် အတက်ရေ ကျဆင်းမှု/ အမြင့်ရှိသောဆည်/ တည်ဆောက်မှုများကို စီမံကိန်းရုံပုံငွေအတွက် လက်ခံစဉ်းစားမည်</p>

<p>ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ</p>	<p>သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ</p>	<p>ရှင်းလင်းချက်</p>
		<p>မဟုတ်ပါ။</p>
<p>အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေလမ်းကြောင်းများ ရှိ စီမံကိန်းများ OP/BP 7.50</p>	<p>မရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ သဘာဝအားဖြင့် သေးငယ်၍ မြေပြင်ရေများသို့ စွန့်ထုတ်ခြင်း (သို့) ရေမြောင်းသွယ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဟု မျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။ ထို့ပြင်အအေးပေးခြင်း (သို့) အခြား ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် သိသာသည့် မြေပြင်ရေ surface water အသုံးပြုခြင်းမျိုးရှိမည် မဟုတ်၍ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရေလမ်းကြောင်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိမည် မဟုတ်ပါ။</p>
<p>အငြင်းပွား ဧရိယာ များရှိ စီမံကိန်းများ OP/BP 7.60</p>	<p>မရှိ</p>	<p>စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ OP 7.60 အရ သတ်မှတ်ထားသည့် အငြင်းပွားဧရိယာများတွင် မပါဝင်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ် အတွင်းတွင်သာ အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။</p>

(၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်နည်းလမ်း

(၆.၁) မူဘောင် နည်းလမ်း

ဤအဆင့်တွင် ပင်မဓာတ်အားတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ပင်မဓာတ်အားလိုင်း ပြင်ပလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းခြင်းများ၏ အသေးစိတ်အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် တည်နေရာများသတ်မှတ်ခြင်းမပြုရသေးသလို အကောင်အထည်ဖော်မည့် အသေးစိတ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများကိုလည်း မသိရှိရသေးသောကြောင့် စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် အန္တရာယ်များအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးနိုင်ရန် မူဘောင်နည်းလမ်းကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင် (ESMF)အနေဖြင့် စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးအတွက် ယေဘုယျမူဝါဒများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား တားဆီးရန် (သို့) အနည်းဆုံးအဆင့်သို့ လျော့ချရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ စသည်တို့အားဖြည့်ဆည်းပါမည်။

ဤ ESMF ၏ ဦးတည်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များ -အထူးသဖြင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရသူများနှင့် သက်ရောက်ခံရသူများစသည့် အချက်များအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ (ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး လိုင်းများ၊ ဓာတ်အားခွဲရုံများ၊ ဆိုလာပြားများ mini-grids)နှင့် နည်းပညာအကူအညီ များ အားနည်းစနစ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- အသေးစိတ်စီမံကိန်း၏စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဒေသများ တွင် အထင်အရှားရှိသည့် တမူထူးခြားသည့် လူမှုယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအခြေအနေများအား ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီများအား ပုံစံချမှတ်ခြင်း။
- လွှမ်းခြုံသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုကိရိယာများ၏ တစိတ်တပိုင်း အဖြစ် တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းအဆင့်များ အတောအတွင်းရှိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အလားအလာရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား စီမံကိန်းဆိုင်ရာနည်းစနစ်များ ချမှတ်ခြင်းနှင့် ပုံစံရေးဆွဲခြင်း ကာလအတွင်း ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သင့်တော်သော လျော့နည်း/ ပိုမိုကောင်းမွန် စေသည့် အစီအစဉ်များအား တပ်ဆင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းများဖြစ်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက် (ESIA)၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်များ(ESMP)၊ ရွှေ့ပြောင်းနေရာ ချထားရေး လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (RAPs)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ် (IPP) နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ (ECOP) အစရှိသည် များကို သေချာစွာ ပြင်ဆင်၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ နှင့်
- စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် သက်ဆိုင်ရာ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒ များ၊ နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိခြင်း။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းဆိုင်ရာမူဘောင်အား စီမံကိန်းသက်တမ်းကာလအတွင်း တိုးတက်မှု ရှိရေး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှုဟုမျှော်မှန်းခြင်းကြောင့် နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများအကြား ကွာဟချက် အလားအလာများကို ဖြည့်ဆည်းရန် သင့်တော်သော ကွာဟချက်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ် လေ့လာမှုများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းအရ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်း (၂) ခုဖြစ်သည့် MoEE နှင့် DRD တို့သည် ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ PMOများမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၊ ၎င်းတို့၏ လုံ လောက်မှုရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့်ပတ်သတ်၍

ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း စိစစ်လေ့လာခြင်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အထူးသဖြင့် PMO များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဖော်ပြချက်များကို ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (အခန်း ၅ တွင် ကြည့်ပါ)၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်/ လူမှုရေးရာ စိစစ်လေ့လာခြင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ကိရိယာများ (ESIA၊ ESMP၊ RAP၊ IPP) အတွက် လိုအပ်ချက်များကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီအတွက် PMO များမှဆောင်ရွက်ရမည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကြိုးပမ်းမှုများတွင် (I)စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဖော်ပြချက်(III) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မည့် ဧရိယာခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း(III) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အခြေခံချမှတ်၍ ယင်းနှင့်ဆန့်ကျင်/ကျော်လွန်သော အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ခြင်း(IV)တည်ဆောက်ရေး ကာလနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကာလ (၂)မျိုးလုံးတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများနှင့်အန္တရာယ်များကို စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (V) ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသိပေးကြေငြာခြင်း၊ (VI)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများ (ECOP)နှင့်/သို့ လျော့နည်းရေးအစီအစဉ်များ သတ်မှတ်/အသုံးပြုခြင်း^၉ နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ၊ လေ့လာစစ်ဆေးရေး လိုအပ်ချက်များ၊ ဘတ်ဂျက်ရေးရာနှင့် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (ESMP၊ RAP၊ IPPများအား လိုအပ်သလို)များ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ ဤESMF တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းများ တခုချင်းစီအတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အသေးစိတ်လမ်းညွှန်ချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းနှင့် ဤ ESMF များအနေဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၊ အခြားသက်ဆိုင်ရာ Stakeholders များပါဝင်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တရပ်အား ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာရှုထောင့်များနှင့် ပတ်သတ်သည့် အချက်အလက်များအား အများပြည်သူမှသိရှိလေ့လာနိုင်ခြင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံရပ်ရွာပြည်သူများ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်းနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (အသေးစိတ်အား အခန်း(၁)တွင်ကြည့်ပါ။) စသည်တို့အပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒ

⁹ Environmental and Social Codes of Practice for each type of subproject (see Annexes 15 to 17) have been prepared to manage minor environmental negative impacts associated with NEP subprojects. The ESCoP sets out measures to be taken to avoid or mitigate environmental and social impacts during planning, preparation, construction and operation. The ESCoP will be incorporated into bidding documents and/or contracts.

များတွင် ဖော်ပြပါဝင်သည့် ၎င်းတို့၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိရိယာများ(လိုအပ်ပါက) စသည်တို့နှင့်ပတ်သတ်၍ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။

(၇.၁) မဟာဓာတ်အားလိုင်း ချဲ့ထွင်ခြင်း

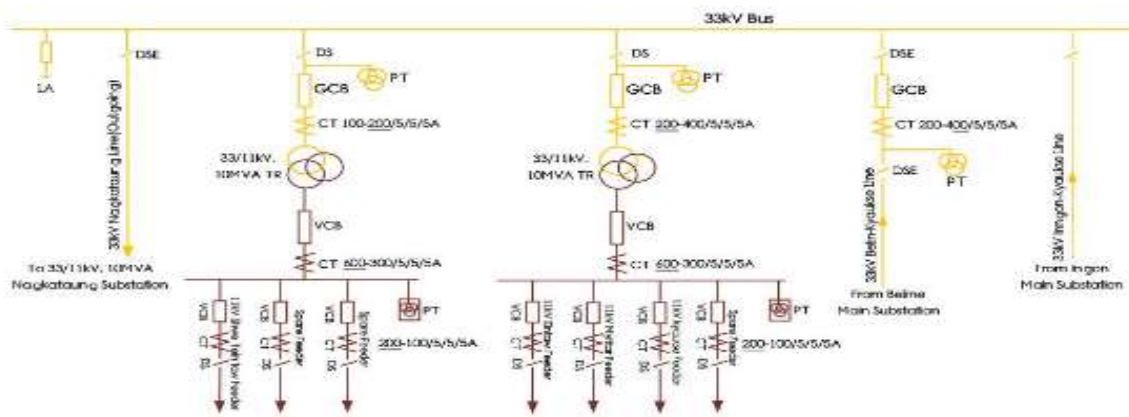
(၇.၁.၁) လက်ရှိ MV ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MV (33/11KV) ဓာတ်အားခွဲရုံများ တည်ဆောက်ခြင်း

စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိMVဓာတ်အားခွဲရုံ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့်MV ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်များ တည်ဆောက်ရာတွင် အသုံးပြုရမည့် ကိရိယာများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာများ ပံ့ပိုးပါမည်။ ထို့နောက် အဆိုပါ ဓာတ်အားခွဲရုံများမှ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ တပ်ဆင်၍ ပင်မ ဓာတ်အားလိုင်းစနစ်သို့ (ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်း အခြေခံအဆောက်အအုံမှ ဗို့အား ပြောင်းစက်၊ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုများသို့ စသည့်နည်းလမ်းမှ တဆင့်) ချိတ်ဆက်နိုင် ပါမည်။ လက်ရှိ ဓာတ်အားခွဲရုံများ တိုးချဲ့ခြင်းအား-(I)သက်ဆိုင်ရာ ဗို့အားပြောင်းစက်များ ထပ်ဆောင်းတပ်ဆင်ခြင်း(ဥပမာ - 10MVA စွမ်းရည်ရှိသည့် 33/11KVဓာတ်အားခွဲရုံတွင် 10MVAဗို့အားပြောင်းစက် ထပ်ဆောင်း တပ်ဆင်ခြင်း)(II)ဓာတ်အားခွဲရုံတိုးချဲ့ခြင်းဆိုင်ရာ ကာကွယ်ရေးစနစ်များ ဖြည့်ဆည်းခြင်း (ဥပမာ- 20MVA စွမ်းရည်ရှိသ(၇) စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ယေဘုယျ အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်

33/11KV ဓာတ်အားခွဲရုံတွင် 33KVကာကွယ်ရေးစနစ် တပ်ဆင်ခြင်း) စသည့်နည်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ပုံ ၇.၁။ 33/11KV ဓာတ်အားခွဲရုံတစ်ရုံရှိ အမျိုးမျိုးသော ယူနစ်များ၏ Line diagram

33/11kV, (10x2)MVA Katminn Substation One Line Diagram (Existing)

ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ် (သို့) ၎င်းတိုးချဲ့ခြင်းအတွက် မြေယာရွေးချယ်၊ ရရှိပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အခြေခံအဆောက်အအုံ (ဝန်ထမ်းအိမ်ယာ၊ ထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရေး အဆောက်အအုံ၊ switch yard စသည်)တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် သင့်တော်မှုရှိ/မရှိ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်နိုင်ရန်မြေဆီလွှာစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။ ဓာတ်အားခွဲရုံအသစ်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ခန့်မှန်းချေ ၁.၂ ဟက်တာ (၃ဧက)ခန့်မြေ အကျယ်အဝန်း လိုအပ်ပါမည်။ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကွပ်ကဲထိန်းချုပ်ရေးအခန်း(အဆောက်အဦး) တည်ဆောက်ခြင်း၊ အမျိုးမျိုးသောကိရိယာပစ္စည်းများအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် boundary wall နှင့် လုံခြုံရေး(guard) အခန်းများတည်ဆောက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

33 KV အလိုအလျောက် ပြန်ပိတ်စက်များ (ဓာတ်အားဖြတ်တောက် ခလုတ် DS)၊ 11 KV အလိုအလျောက် ပြန်ပိတ်စက်များနှင့် 33/11 single phase ထရန်စဖော်မာများအား ထုတ်လုပ်၍ တင်ပို့ပြီးသည့်အခါ ၎င်းတို့အား ဓာတ်အားခွဲစက်ရုံဝင်းအတွင်းရှိ switchyard တွင် တပ်ဆင်ပါသည်။ ဓာတ်အားအဝင်လိုင်း၊ လွှဲပြောင်းခလုတ်များ၊ ထရန်စဖော်မာများ၊ ဓာတ်အားအထွက်လိုင်းများအား 33 KV၊ 11 KV နှင့် 0.4 KV ကေဘယ်ကြိုးများနှင့်တကွ ထိန်းချုပ် အဆော်ကအဦးအတွင်းနှင့် အပြင် နှစ်ဘက်စလုံးအရှိ ထိန်းချုပ်ကေဘယ်ကြိုးများ နှင့် ချိတ်ဆက်ပါမည်။

ဘေးကင်းရေးနည်းလမ်းများဖြစ်သည့် မိုးကြိုးလွှဲများနှင့် အတ်ကြိုးများအား မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သည့်အခါ မိုးကြိုးပစ်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် တပ်ဆင်ရပါမည်။ 33 KV နှင့် 11 KV လိုင်းများအတွက် ရပ်နားပုံစံအား ဓာတ်အားဖြန့်ဝေရေး စနစ်ဖြင့် အဆုံးသတ်ချိတ်ဆက်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံခွဲ ဝင်းအတွင်းတွင် တည်ဆောက်ရပါမည်။

(၇.၁.၂) 33KV နှင့် 11KV ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ ၊ LV လိုင်းများ MV/LV ဗို့အားမြှင့်စက် တည်ဆောက်ခြင်း

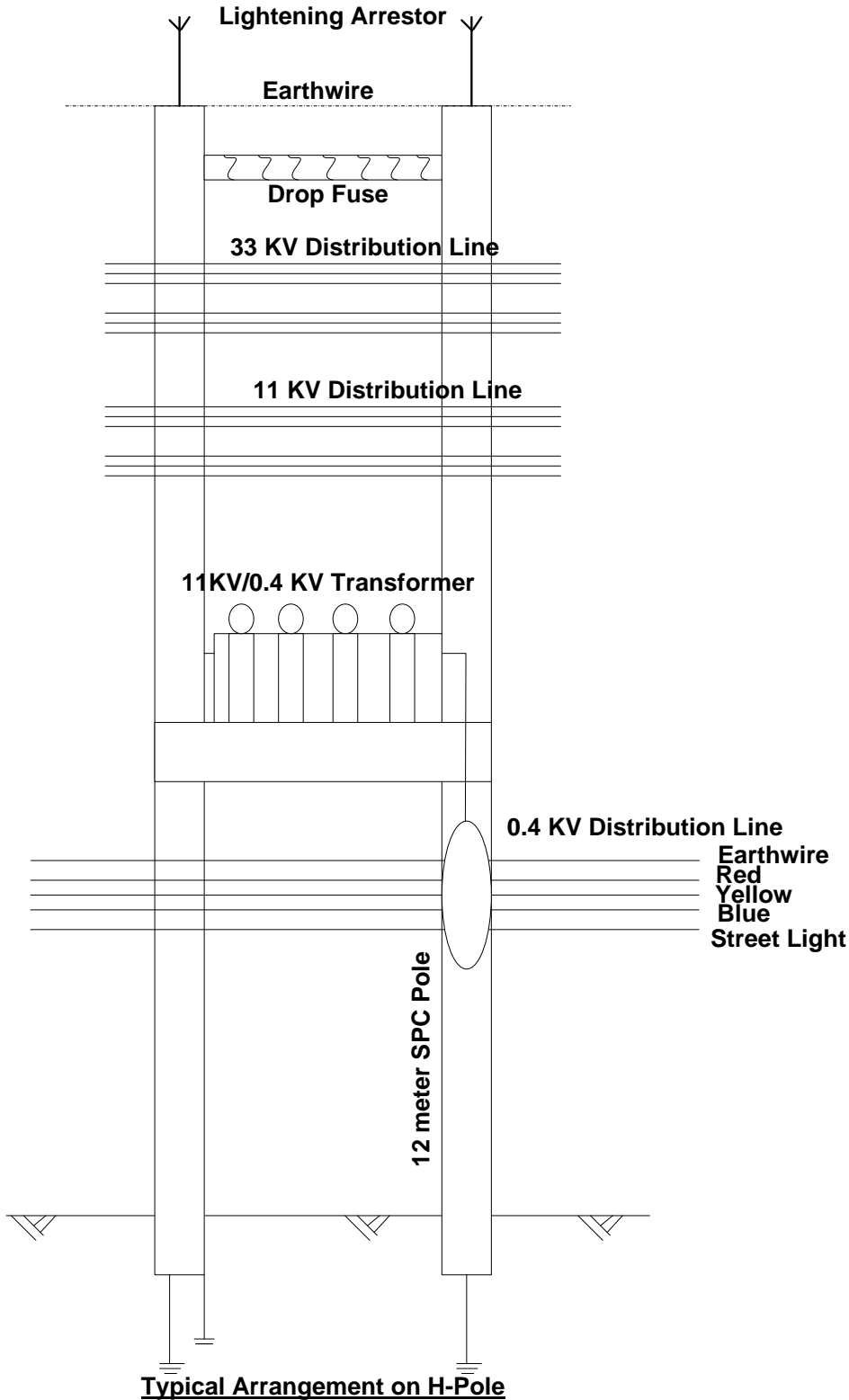
ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ တည်ဆောက်ရာတွင် ပထမအဆင့်မှာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် လမ်းကြောင်းများအား တိုင်းတာမှု (survey) ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေနေရာ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့်/သို့ ပြင်ဆင်ခြင်းစသည့် လိုအပ်ချက်များအတွက် အကဲဖြတ်ရန် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်ဆိုင်ရာတိုင်းတာမှု (topographical survey) အား ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်းများတလျှောက် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ (Spun pre stressed (SPS)) အင်္ဂတေတိုင်များကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် လမ်းကြောင်းများတစ်လျှောက် သတ်မှတ်အကွာအဝေးခြား၍ စိုက်ထူရပါသည်။ တိုင်များ၏အမြင့်သည် ဖြည့်ဆည်းသည့် ဓာတ်အားအပေါ် မူတည်ပါသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်(33KV) ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများ (တပြိုင်နက် တည်းငင်းမှ (11KV) လိုင်းနှင့် (0.4KV) လိုင်းများ သွယ်တန်း) အတွက် (16m) အမြင့်ရှိတိုင်များကို အသုံးပြုပါသည်။ Hပုံသဏ္ဍာန်တိုင်များအား 11/0.4KV ထရန်စဖော်မာစက်တပ်ဆင်ရန် အသုံးပြုပြီး ငင်းမှတစ်ဆင့် three phase လိုင်းများဖြင့် အိမ်သုံးဓာတ်အားပြုသူများထံသို့ သွယ်တန်းပါသည်။ အောက်ပါပုံ ၇.၂တွင် 33KV နှင့် 11KV ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်းအတွက် dual line များဖြင့် H pole ၏ သရုပ်ဖော်ပုံအား ပြသထားပါသည်။

ပစ္စည်းများဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းပြီးနောက် SPC တိုင်များကို လမ်း၏ဘေးဘက် သတ်မှတ်သို့လှောင် ဧရိယာ များရှိ လမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်တွင် အစီအစဉ်ထားရှိရမည်။ SPC poles များတပ်ဆင်ရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် hydraulic jack နှင့် drilling rig များပါသော truck များကို အသုံးပြုရပါသည်။ ဦးစွာ၊ လက်ရှိ တိုင်တိုများကို ဆွဲနှုတ်၍ ပေါ်လာသည့် တွင်းကို ပိုမိုနက်ရှိုင်း၍ ကြီးမားစေရန် လွန်တူးစက်တပ်ဆင်ထားသည့် ထရပ်ကား ကို အသုံးပြုရပါမည်။ ထို့နောက် 16m SPC တိုင် (အောက်ခြေတွင် ကွန်ကရစ်တုံး(၂) တုံးပါ) များကို hydraulic elbow- jack အကူအညီဖြင့် ထည့်သွင်းရမည်။ တိုင်များ ထောင်မတ်ပြီးနောက် 33KV /11KV နှင့် 0.4KVလိုင်းများ သွယ်တန်းရန် assortment ပစ္စည်းများကို တပ်ဆင်ရမည်။ လုံခြုံမှုရှိသော earthing ရရှိရန်ကြေးနီ ဝါယာကြိုးတစ်ချောင်းကို မြေကြီးအတွင်းသို့ တိုင်မှ တစ်ဆင့်ဖြတ်၍ မြှုပ်ရမည်။ လျှပ်/မိုးကြိုးလွှဲ lightning arrestor အား ထိပ်တွင် တပ်ဆင်ရမည်။ short-circuiting မဖြစ်ပေါ်စေရန် H-polesများ၏ ထိပ်ဖျားတွင် Drop fuses များ တပ်ဆင်ရမည်။

ဤအခြေခံအဆောက်အအုံ အမျိုးအစားအတွက် ယေဘုယျဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များတွင် ဓာတ်အားလိုင်းစနစ် (Row) အောက်ရှိ စိုက်ခင်းများရှင်းလင်းခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ်နှင့် အခြားမလိုလားအပ်သော မတော်မဆမှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ပုံမှန်

လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဓာတ်အားလိုင်း ထိန်းသိမ်းမှုများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ဓာတ်အားလိုင်း များနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သည့်ပြုပြင်မှုများနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

ပုံ ၇.၂။ 33KV နှင့် 11KV ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းများတစ်လျှောက် ယေဘုယျ H-pole အစီအစဉ်

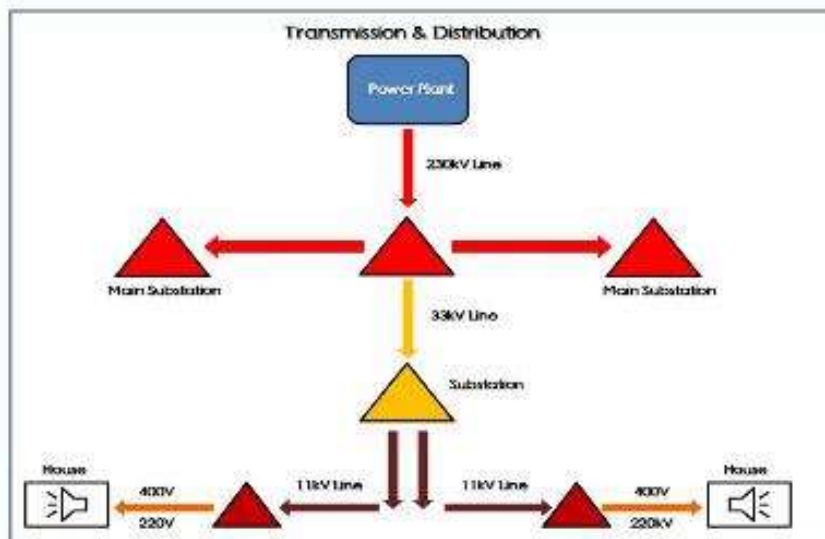

(၇.၁.၃) အိမ်ထောင်စုဓာတ်အားလိုင်း ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် မီတာများ

အိမ်ထောင်စုဓာတ်အားလိုင်းချိတ်ဆက်ခြင်းကို H poles (ပုံ ၇.၂) များတွင် တပ်ဆင်ထားသည့် step down transformers (11KV/0.4KV) များမှ ဖြန့်ဖြူး၍ ၎င်းမှတစ်ဆင့် three phase လိုင်း (400V/220V)များဖြင့် အိမ်သုံးဓာတ်အားသုံးစွဲသူများထံသို့ သွယ်တန်းပါသည်။ ပုံ (၇.၃) တွင် အိမ်ထောင်စုအဆင့်သို့ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ယေဘုယျဓာတ်အားပေးပို့ခြင်း (transmission)နှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်များ ပုံကားချပ်ဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ နေအိမ်များသို့ ဓာတ်အားမဝင်မှီ၊ မီတာတပ်ဆင်၍ ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းမှုအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးပါသည်။ chain rover (switch)ပါသော switch board ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ဖြတ်တောက်ခြင်းများကို ထိန်းချုပ်ပါသည်။

ပုံ (၇.၃) လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးပို့ခြင်း (transmission)နှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းစနစ်

(၇.၂) မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး

အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များသည် အညွှန်းကိန်းသာဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တစ်စီ၏ အမှန်ပုံစံသည် ဒေသအနေအထားများ၊ အသုံးပြုသည့် နည်းပညာများနှင့်ရရှိနိုင်သော ပစ္စည်းများအပေါ် မူတည်၍ ကွဲပြားပါမည်။

(၇.၃) အိမ်သုံး ဆိုလာ စနစ်များ

မဟာ ဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး အစီအစဉ်၏ ကြီးမားသော အပိုင်းတစ်ခုမှာ အိမ်သုံးဆိုလာစနစ် (SHS) များ တပ်ဆင်မှုပင်ဖြစ်သည်။ဆိုလာစွမ်းအင်သည် ပြည့်မြဲစွမ်းအင်ဖြစ်ပြီး နေ့စဉ် နေရောင်ခြည် တောက်ပစွာ ရရှိချိန် များသည့် ဒေသများအတွက် အသင့်တော်ဆုံးဟု ယူဆနိုင်သည်။ သို့သော် မိုးရာသီအတွင်းရှိ နေ့ခင်းပိုင်း အများစုတွင် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သည် တိမ်များမှတစ်ဆင့် ဖြတ်သန်းလာနိုင်ပြီး ဆိုလာစနစ်အား လည်ပတ်စေနိုင်ပါသည်။

ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်တွင် တိုင်ဖြင့် (သို့) အိမ်ခေါင်မိုးပေါ် တပ်ဆင်ထားသော ဆိုလာဘုတ်ပြား (0.02-0.05 KW) ၊ ဘတ္ထရီController ၊ အင်ဗာတာ နှင့် အိမ်တွင်းမီးသီး၊ မီးချောင်း၊ စက်ကြိုးများ၊ မီးခလုတ်ဖြင့် ဝါယာသွယ်တန်းခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ပုံ ၇.၄ တွင် ယေဘုယျ ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်၏ အစိတ်အပိုင်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ကြာရှည်ခံသော်လည်း ပိုမို အဆိပ် သင့်စေသည့် ခဲ-အက်ဆစ် ဘက်ထရီများအစား လီတီယမ် အိုင်ယွန် ဘက်ထရီများအား သတိထား၍ အသုံးပြုရပါမည်။ အကယ်၍ ခဲ-အက်ဆစ် ဘက်ထရီများအား အသုံးပြုပါက ဘေးကင်းရေး နည်းလမ်းများဖြစ်သည့် အသုံးပြုပြီး ဘက်ထရီများအား ဘေးကင်းစွာ စွန့်ပစ်ရေးအား စနစ်တကျ ပြင်ဆင်၍ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။ ထို့အပြင် ဘက်ထရီအတွင်း၌ ပါရှိသောရေအား လေထုညစ်ညမ်းစေသည့် ပစ္စည်းများ ထုတ်လွှတ်ခြင်းမှ ထိထိရောက်ရောက်နှင့် အန္တရာယ်ကင်းကင်း ရှိနေမှုအား ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် စောင့်ကြည့်ရပါမည်။ DRD PMO အနေဖြင့် အဟောင်း သို့မဟုတ် အလုပ်မလုပ် တော့သည့် ခဲ-အက်ဆစ် ဘက်ထရီများအား ပြန်လည်ရယူရန် နည်းလမ်းအား တည်ထောင် မည်ဖြစ်ပြီး နာမည်ရှိသည့် ပြန်လည်အသုံးပြုပစ္စည်း ကုမ္ပဏီများထံသို့ လုံလောက်စွာ စွန့် ပစ်မှုအတွက် တာဝန်ယူပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တရားဝင်မဟုတ်သော ပြန်လည်အသုံး ပြုပစ္စည်းပြုလုပ်သူများထံ ရောင်းချခြင်းအား ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် ဤနည်းလမ်းအောက် တွင် ထိုဘက်ထရီများ ပြန်လည်အပ်နှံမှုအား တုန့်ပြန်ဆုငွေပေးအပ်သွားပါမည်။ မကြာသေး မီကပြုလုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဘက်ထရီအဟောင်းများ စွန့်ပစ်ခြင်းအားလေ့လာခြင်း အရ လီတီယမ်အိုင်ယွန်ဘက်ထရီများအား ပြန်လည်ကောက်ယူခြင်းနှင့် ပြန်လည် အသုံးပြု ခြင်းသည် သိပ်မဖွံ့ဖြိုးသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပြီး ထိရောက်စွာ စွန့်ပစ်နိုင်ခြင်း သို့မဟုတ်

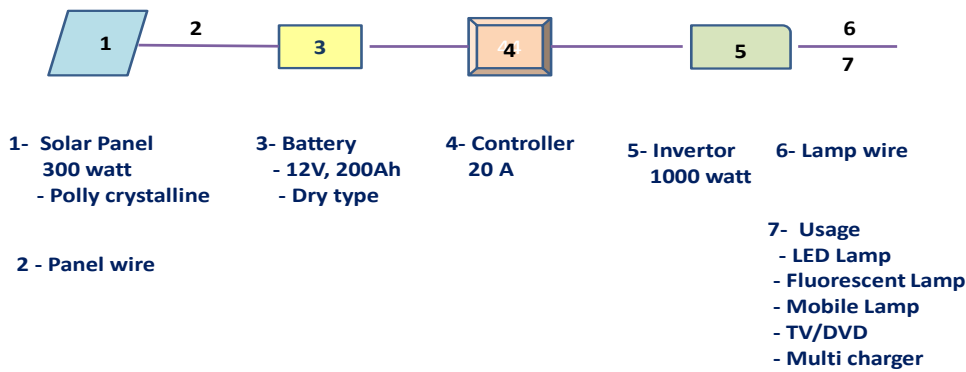
ပြန်လည်သုံးပြုနိုင်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ DRD PMO အနေဖြင့် အဟောင်း သို့မဟုတ် အသုံးမပြုနိုင်သော ဘက်ထရီများအား ပြန်လည်ကောက်ယူရန် နည်းလမ်းများနှင့် စွန့်ပစ်ရန် ရေရှည်တည်တံ့မည့် နည်းလမ်းများအား ပြုစုပျိုးထောင် ရပါမည်။¹⁰

အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်များအား ကျေးရွာလူထုအတွင်း လိုချင်သူမှန်သမျှနှင့် စနစ်အား တပ်ဆင်နိုင်သူ မှန်သမျှအား အညီအမျှ ပံ့ပိုးသင့်ပါသည်။ မရည်ရွယ်ပဲ ပြုမိစေသည်ဟု ဆိုစေကာမူ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လူနည်းစုများအား ချန်လှပ် ထားခြင်းမျိုး မရှိရပါ။ ဤSHSအစီအစဉ်တွင် အများပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ (ကျောင်းများ၊ ဆေးပေးခန်းများ၊ ဘာသာရေး အဆောက်အဦများ) နှင့် လမ်းမီးများအတွက် ဆိုလာစနစ်များ တပ်ဆင်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတို့၏ ဘာသာရေး အဆောက်အအုံများအပါအဝင် ဘာသာရေး အဆောက်အဦများ၌ တပ်ဆင်ထားသော စနစ် များအတွက် ဂရုတစိုက်ရှိသင့်ပြီး တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲသော ပတ်ဝန်းကျင်များအပါအဝင် ကျေးရွာအတွင်း လမ်းမီးများအား ညီမျှစွာ တပ်ဆင်ထားရန် အတွက် ဂရုတစိုက် ရှိသင့်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတပ်ဆင်ရန် လုပ်ငန်းခွင် ရွေးချယ်ခြင်းတွင် ဆိုလာပြားပေါ်သို့ နေရောင်ခြည် ကျရောက်ခြင်းအား တားဆီးနေနိုင်မည့် အတားအဆီးများ သို့မဟုတ် သစ်ကိုင်းများအား ခုတ်ထွင်ခြင်းကဲ့သို့သော ဘေးကင်းရေးနည်းလမ်းများ ထည့်သွင်း စဉ်းစား သင့်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ၏ ခွင့်ပြုချက်မရပဲနှင့် ၎င်းတို့အတွက် တန်ဖိုးရှိသည်ဟု ယူဆရသော သစ်ပင်များ (သစ်သီးသို့မဟုတ် အခြားသော သီးစားပင်) အား ခုတ်လှဲခြင်း မပြုရန် သတိပြုရမည်။ အချို့သော အိမ်သုံးနှင့် အများပိုင်စနစ် အများစုအတွက် ဆိုလာပြား အား ခေါင်မိုးပေါ်တွင် တပ်ဆင်ပါမည်။ နေရောင်ခြည် အများဆုံးရနိုင်ကြောင်း သေချာ စေရန်အတွက် ဆိုလာပြားများအား တပ်ဆင်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် ဖော်ပြချက်များနှင့် တစ်သွေမသိမ်း လိုက်နာနေရန် ဂရုပြုရမည်။

ပုံ ၇.၄။ သာမန်အိမ်သုံးစနစ်၏ အစိတ်အပိုင်းများ

¹⁰ Manhart, Andreas; Ko Latt and Inga Hilbert, "Report on the Fact Finding Mission on the Management and Recycling of End-of-life Batteries used in Solar Home Systems in Myanmar," Oeko-Institut e.V., Freiburg, Germany, March 2018. Accessed online at <https://www.oeko.de/fileadmin/oekodoc/Batteries-from-SHS-Myanmar.pdf>

(၇.၄) ရလဒ်အခြေပြု ငွေကြေးထောက်ပံ့သည့် (RBF) Off-Grid ဆိုလာ

ရလဒ်အခြေပြု ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း(RBF) Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲသည် အရည်အသွေးစစ်ဆေးထားသည့် ဆိုလာပစ္စည်းများနှင့် ကိရိယာများအား မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် စီးပွားရေးဈေးကွက် ဖြေရှင်းမှုများပေါ်ပေါက်စေရန် ရည်ရွယ်သည့် IFC ဦးဆောင်သည့် Lighting Myanmar အားထုတ်မှုအား အထောက်အကူပြုပါသည်။ RBF Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများက ရောင်းချမည့် Lighting Global အသိအမှတ်ပြု စနစ် ၉၅,၀၀၀ အား အထောက်အကူ ပြုသွားပါမည်။ ၎င်းတွင် အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပါဝင်ပါသည် - (၁) Lighting Global အသိအမှတ်ပြု ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရန်အတွက် အရည်အသွေးပြည့်မီသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ဒေသတွင်း NGO များထံသို့ ရလဒ်-အခြေပြု ထောက်ပံ့ငွေ၊ နှင့် (၂) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အကူအညီ။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသည် အရည်အသွေးပြည့်မီသော ထုတ်ကုန်များအား ဈေးနှုန်းသင့်တင့်စွာ ရရှိနိုင်မည့်အရေးသို့ ဦးတည်သွားမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည့် ဈေးကွက်စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ပြိုင်ဆိုင်မှုအား တိုးပွားစေပါမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများကရင်ဆိုင်နေရသော ကနဦးဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးမှုကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားခြင်းအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းသွားမည်ဖြစ်ပြီး ကွင်းဆက်ပံ့ပိုးခြင်းနှင့် အရည်အသွေး ရောင်းချခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးမှု တိုးတက်မှုအား ကူညီထောက်ပံ့ပါမည်။

DRD PMOက စစ်ဆေးထားသော ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် NGO များသည် ထုတ်ကုန်နှင့် ရောင်းချမှုနောက်ပိုင်း ဝန်ဆောင်မှုများကိုလိုက်၍ ၁-၃ အာမခံ လိုအပ်ချက်ဖြင့် Lighting Global အသိအမှတ်ပြု ထုတ်ကုန်များအား ကမ်းလှမ်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၁၀ watt peak အထိ ရှိသည့် ဆိုလာ စနစ်ငယ်များအတွက် Lighting Global စမ်းသပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စံနှုန်း IEC-TS 62257-9-5 ဖြစ်လာပြီး 350 Wp အထိရှိသည့် SHS များအတွက် စမ်းသပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အား ၂၀၁၈ တွင် IEC စံနှုန်းအနေဖြင့် တရားဝင်သတ်မှတ်ရန် စီမံထားပါသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ကုမ္ပဏီများနှင့် NGO များသည်

၆၅ ဦးသော ရောင်းချသူများထံမှ ၁၃၄ မျိုးသော အသိအမှတ်ပြု ထုတ်ကုန်များမှ ရွေးချယ်နိုင် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့သည် စမ်းသပ်မှု မပြုရသေးသော ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်အား အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်အတွက် တင်သွင်းနိုင်သည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် DRD က ၎င်းရမ်း ထားသော လွတ်လပ်သည့် စစ်ဆေးအတည်ပြုသူတို့က နမူနာပုံစံဖြင့် ရောင်းချခွင့် အသိအမှတ်ပြုပေးပြီးနောက် ကုမ္ပဏီများ/NGO များအား ငွေကြေးပြန်လည် ပေးချေသွား ပါမည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်သော်လည်း ဤစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများ/NGOများသည် ဆိုလာမီးအိမ်များနှင့် စနစ်များအားဈေးကွက် ရှာဖွေရာတွင် ကျေးရွာလူထုအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၊ ဘာသာရေး လူနည်းစု များ သို့မဟုတ် အခြားသောမပြည့်စုံသည့် အုပ်စုများ၏ လျှပ်စစ်မီး နှင့် မီးအလင်း လိုအပ်ချက်များအား ပြည့်မီစေရန် ထည့်သွင်းကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းအား တတ်နိုင်သမျှ ရှာဖွေပြုလုပ်ပါမည်။ ကုမ္ပဏီများ/ NGO များသည် SHS စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက်နှင့် ဆင်တူသည့်များပြားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုနည်းလမ်းများပါဝင်သည့် ပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာလိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ် (ESCoP) နှင့် အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ပါသည်။

အထက်တွင် မှတ်သားခဲ့သည့်အတိုင်း (၇.၂.၁ တွင်) အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်အတွက် အကြီးမားဆုံးသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စိုးရိမ်ပူပမ်မှုသည် ဘက်ထရီများ စွန့်ပစ်မှုပင်ဖြစ် သည်။ DRD PMOသည် အဟောင်း သို့မဟုတ် အလုပ်မလုပ်သော ခဲ-အက်ဆစ် ဘက်ထရီ များအား ပြန်လည် ကောက်ယူရန်အတွက် နည်းလမ်းအား တည်ထောင်ရန် မျှော်မှန်းထားပြီး နာမည်ရ ပြည်လည်အသုံးပြုနိုင်သောပစ္စည်းကုမ္ပဏီထံသို့ စွန့်ပစ်ခြင်းအတွက် ပင်မတာဝန် ယူပါမည်။ DRD PMOသည် ဟောင်းနွမ်းသော သို့မဟုတ် အလုပ်မလုပ်သော လစ်သီယမ် အိုင်ယွန်း ဘက်ထရီများအား ပြန်လည်ကောက်ယူခြင်းနှင့် ဘေးကင်းပြီး ရေရှည်ခံသည့် စွန့်ပစ်ခြင်းတို့အတွက်လဲ နည်းလမ်းများအား ထူထောင်သွားမည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ RBF Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတွင် ပါဝင်သော ကုမ္ပဏီများ/NGO များသည် ဤ နည်းလမ်းများအား အသုံးပြုသွားရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

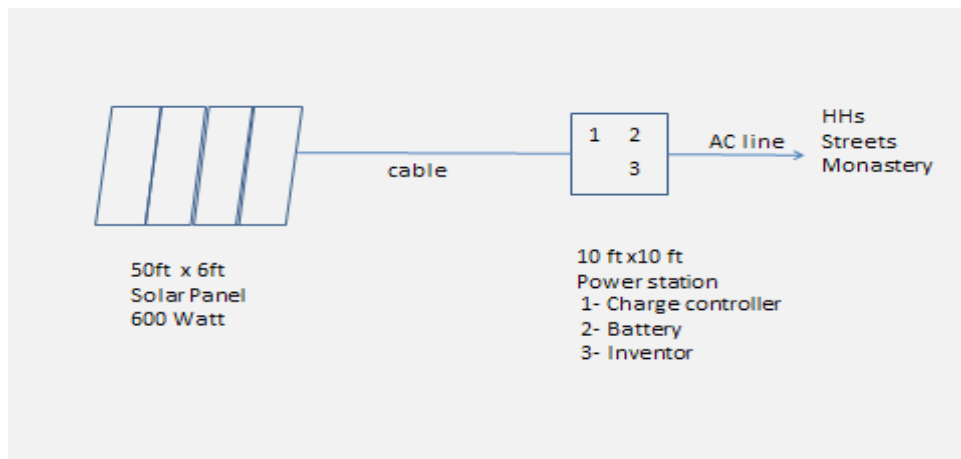
(၇.၅) Mini Grid ဆိုလာ အလင်းစွမ်းအင်သုံး (PV)

ဤစီမံကိန်းအရ ကျေးရွာများအတွက် ရေအား၊ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်၊ ဇီဝဒြပ်ထု၊ လေအား၊ ဒီဇယ် (သို့) ပေါင်းစပ်ပုံစံ စသည်များမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်၊ ဖြန့်ဖြူးနိုင်ရန်နည်းလမ်းများကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ Mini-Grid ဆိုလာ PV တွင် ပုံမှန်အားဖြင့် တစ်ခု(သို့) ၎င်းထက်ပိုသော ဆိုလာပြား Panel များ (ဥပမာ-50' x6') ကေဘယ်ကြိုး၊ ဓာတ်အားပေးရုံ (Charge Controller ဘတ္တရီ အင်ဗာတာ) နှင့် ကျေးရွာရှိ

အသုံးပြုသူများထံသို့ သွယ်တန်းသည့် AC လိုင်းများ (3 Phase 4 wire)အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ (ပုံ ၇.၅)ဆိုလာ စွမ်းအင်များ မလုံလောက်သည့် မိုးရာသီအတွင်းတွင် ဤစနစ်အား ဒီဇယ်အင်ဂျင် သို့မဟုတ် အခြားသော ရင်းမြစ်များနှင့်အတူ တွဲဖက်၍ စဉ်ဆက်မပြတ်သော မီးအလင်းပေးခြင်းအား အိမ်ထောင်စုများသို့ ပံ့ပိုးရန် အသုံးပြုနိုင် ပါသည်။

ကနဦး ဖော်ပြခဲ့သည့် SHS (ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်) များအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များအပြင် ဆိုလာစွမ်းအားသုံး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်များအတောအတွင်း မီးဘေးအန္တရာယ်၊ ဓာတ်လိုက်ခြင်း (သို့) မလိုလားအပ်သော မတော်တဆမှုတစ်စုံတစ်ရာဖြစ်ပွားမှုများကို တားဆီးနိုင်ရန် လေ့လာ၊ စစ်ဆေး၊ စောင့်ကြည့်ခြင်းလုပ်ငန်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ပုံ ၇.၅။ သာမန် ဆိုလာ mini-grid စနစ်၏ အပိုင်းများ

(၇.၆) ဇီဝဓာတ်ငွေ့ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ

ဇီဝဓာတ်ငွေ့ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတွင် မြေမျက်နှာပြင်အောက်တွင် တည်ဆောက် ထားသည့် သေးငယ်သော အောက်စီဂျင်မဲ့ ဖြိုခွဲသည့် အင်္ဂတေခန်း (digester anaerobic masonry digester) ပါဝင်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်ရန် (anaerobic digestion) ဖြစ်စဉ်အားဖြင့် တိရိစ္ဆာန်နှင့် အပင် စွန့်ပစ် ပစ္စည်းများအား ပြောင်းလဲရန် ဤစနစ်ကို အသုံးပြုသည်။ မြေမြှုပ်ထားသော anaerobic digestion သည် အလင်းရောင်မီးအတွက် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ချက်ပြုတ် ရာတွင် အသုံးသည့် မီးဖိုများနှင့် အင်ဂျင်အသေးစား အတွက်လည်း ရရှိပါသည်။

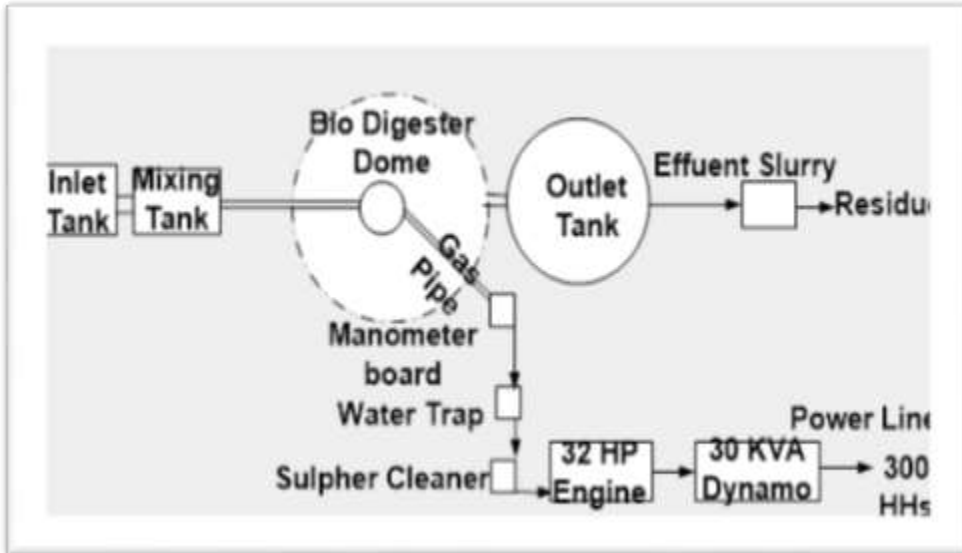
စုံပြိုင် ဇီဝဓာတ်ငွေ့ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံနှင့် စနစ်တွင် အောက်ပါ အစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည် - ထည့်သွင်း သိုလှောင်ကန် (ဥပမာ - ရေဖြင့် ဆတူ ရောစပ်ထားသော နွားနှောက်ချေးများ၊ ချေဖျက်ဓားသွားများ၊ ဆန်ခါများ)၊ ဇီဝပြိုကွဲမှု အခန်း၊ အောက်ဆီဂျင်မဲ့ ခြေဖျက်မှု၊ မီသိန်း (CH₄ 60-70%) နှင့် ဓာတ်ငွေ့သိုလှောင်ရာ အမိုးခုံးသိုလှောင်ကန်၊ ထုတ်လွှတ် ကန်၊ အမှိုက်စစ်ကန်၊ ဓာတ်ငွေ့ပိုက်၊ ရေလှောင်ကန်၊ ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဆာလဖိုက် သန့်စင်စက်၊ ၃၂ HP ဒီဇယ် အင်ဂျင် နှင့် ၃၀ KVA ဒိုင်နမို၊ မစ်ဆာ၊ ပယ်နယ်ပြား၊ ၁၀၅ ကြေးနီဝါယာ၊ နှင့် ၇ မီတာရှည်သော ကွန်ကရစ်တိုင်များ။ ထိုကဲ့သို့သော ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ၏ စီးဆင်းပုံပြန်နှင့် ကန့်လန့်ဖြတ် ဆန်းစစ်ပုံစံအား ပုံစံ ၇.၆ နှင့် ၇.၇ တွင် ဖော်ပြ ထားပါသည်။

အခြားသော ဇီဝစွန့်ပစ်လောင်စာသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများသည် စပါးခွဲကဲ့သို့သော အပင်၏ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကိုသာ သုံးပါမည်။ ထိုကဲ့သို့သော စနစ်တွင် အောက်ပါ အစိတ်အပိုင်းများ ပါဝင်နိုင်ပါသည် - စပါးခွဲ သိုလှောင်ရာ အကန်၊ ဝက်အူရစ် သယ်ဆောင် စက်၊ ဓာတ်ငွေ့ပြုစက်၊ ခြောက်သွေ့ပြာထိန်း၊ သန့်ရှင်းခြင်းနှင့် စင်ကြယ်စေခြင်း ကိရိယာ များ၊ အရည်နှင့် အငွေ့ ခွဲစက်၊ ရေလည်စက်၊ ရေလည်ပန်၊ ရေစစ်များ၊ အမြစ် ခွဲစက်နှင့်၊ ဓာတ်ငွေ့အင်ဂျင်နှင့် မီးစက်။ ဤကဲ့သို့သော စပါးခွဲ ဇီဝလောင်စာသုံး စနစ်အား ပုံ ၇.၈ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

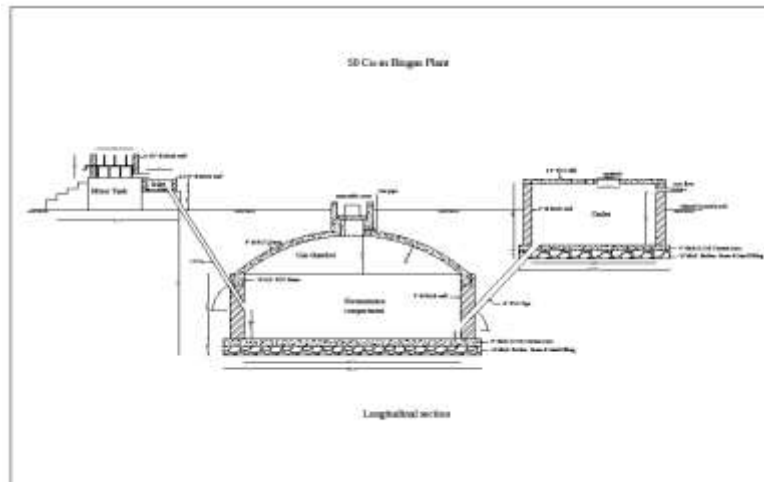
ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များဖြစ်သည့် digestion chamber မှ မီသိန်းဓာတ်ငွေ့ ဖိအားကို စစ်ဆေးသည့် manometer (pressure guage)များတပ်ဆင်ခြင်း၊ outlet ဓာတ်ငွေ့များမှ ရေပါဝင်မှုကို ဖယ်ရှားရန် water trap၊ Sulphur cleaner ဇီဝဓာတ်ငွေ့ကို လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအဖြစ် ပြောင်းလဲရန် အင်ဂျင်၊ ဒိုင်နမိုသို့ မဝင်ရောက်မီ digester မှ ထွက်သည့် ဟိုက်ဒရိုဂျင် ဆာလဖိုက် ထိန်းချုပ်သည့် outlet ပိုက်စသည်ဖြင့် ပါဝင်ပါသည်။ ယေဘုယျ သတ်မှတ်ထားသည့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လိုက်နာသင့်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည့် အလုပ်သမားများအား၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် များ၊ ဥပမာ PPE အသုံးပြုမှုအဖြစ် လက်အိတ်များ၊ လုံခြုံရေး ဘွတ်ဖိနပ်များ၊ မျက်နှာဖုံးစွပ် များ စသည်တို့ ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်ပါသည်။ ensene gasifier မှ ထွက်ပေါ်သည့် စက်ဆီ၊ မီးခိုး စသည်တို့ကို စွန့်ပစ်ရာတွင် စက်ဆီ၊ မီးခိုးစုပ်ယူသည့် ပစ္စည်းများ၊ (grease smoke trap) တပ်ဆင်၍ အနီးအနားရှိ မြေဆီလွှာ၊ ရေထုသို့ ဝင်ရောက်မှု မဖြစ်စေရေး တားဆီးရန် စနစ်တကျဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

ပုံစံ ၇.၆။ ဇီဝဓာတ်ငွေ့စက်ရုံ၏ စီးဆင်းပုံ အညွှန်းဇယား

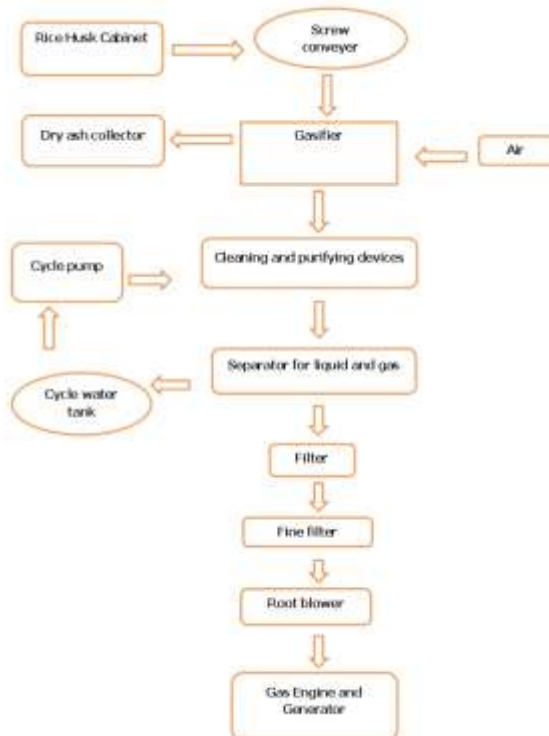

ပုံ ၇.၇။ ဇီဝဓာတ်ငွေ့ စက်ရုံ၏ ကန့်လန့်ဖြတ် အညွှန်းပုံစံ

ပုံ ၇.၈။ စပါးခွံ

ဇီဝလောင်စာ

စက်ရုံ၏ စီးဆင်းမှု အညွှန်းဇယား

(၇.၇) လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးအတွက် ဒီဇယ် ဂျန်နရေတာများ

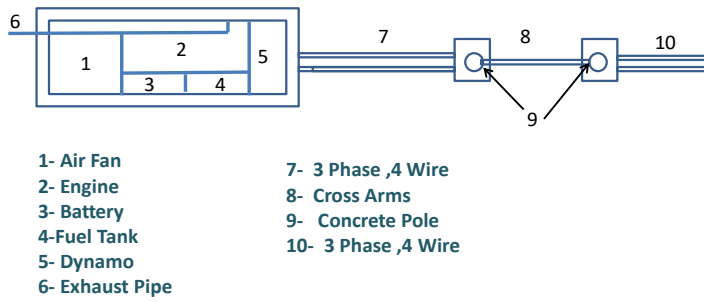
ဒီဇယ်သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် ကျန်းမာရေး သက်ရောက်မှုများရှိသဖြင့် စီမံကိန်းတွင် ရွေးချယ်လိုမှု အနည်းဆုံးဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် သင့်လျော်သော ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ချက် ဖြစ်နိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် Hybrid စနစ်အနေဖြင့်ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် မိုးရာသီအချိန် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် မလုံလောက်သည့်အခါ ဆိုလာ ဓါတ်အားပေးစနစ်များအတွက်(သို့မဟုတ်) ရေ စီးဆင်းမှုမလုံလောက်သည့် ခြောက်သွေ့ ရာသီများတွင် အသေးစား ရေအား လျှပ်စစ်စနစ်များအတွက် အစားထိုး စွမ်းအင်အား ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။

သာမန်ရိုးရိုး ဒီဇယ်ဂျန်နရေတာ စက်ရုံအတွက် အစိတ်အပိုင်းများမှာ လေပန်ကာ၊ အင်ဂျင်၊ ဘက်ထရီ၊ လောင်စာကန်၊ ဒိုင်နမို၊ အိတ်ဇော်ပိုက်၊ ဓာတ်ကြိုးများအတွက် ကွန်ကရစ်တိုင်၊ အသုံးပြုသူများအတွက် 3 phase 4 wiring စနစ် (ပုံ ၇.၉) စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ ဆိုလာ သို့မဟုတ် ရေအားသုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစနစ် မလုံလောက်တော့သည့်အခါ အလိုအလျောက် စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို သေချာစေရန်အတွက် Hybrid အင်ဗာတာတစ်ခုဖြင့် ဆိုလာနှင့် ဒီဇယ် Hybrid စနစ်များအား ချိတ်ဆက်မည်ဖြစ်ပြီး အချိန်ညှိပယ်နယ်ဖြင့် ရေအားနှင့် ဒီဇယ် Hybrid စနစ်အား ချိတ်ဆက်ပါမည်။

တပ်ဆင်ရေးကာလတွင် မြေဆီလွှာ (သို့မဟုတ်) အနီးအနားရှိ ရေထုအား ညစ်ညမ်းစေနိုင်သည့် ဒီဇယ်အင်ဂျင်မှ ယိုဖိတ်နိုင်သော စက်သုံးဆီကို ဖမ်းယူထားနိုင်ရန် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး နည်းလမ်းများဖြစ်သည့် စက်ဆီ/ဆီစုပ်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ကန်များပံ့ပိုးခြင်း အစရှိသည်တို့အား ထည့်သွင်း စဉ်းစားသင့်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွင်အတွင်း GHG နှင့် အင်ဂျင်၏အိတ်ဇော်မှ ထွက်ရှိသည့်အမှုန်များအား စုပ်ယူနိုင်ရန် သစ်ပင်များ စိုက်ပျိုးရမည်။ ဒီဇယ် အင်ဂျင်မှ ထွက်ရှိသော အိတ်ဇော်ပိုက်၏ အမြင့်အား နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ် ဖော်ပြချက်နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးရမည်။

စီမံကိန်း လည်ပတ်နေစဉ်အဆင့်တွင်နားဆို့ကဲ့သို့သော အန္တရာယ်ကင်းရှင်း ရေး ပစ္စည်းများအား အလုပ်သမားများထံသို့ ပံ့ပိုးပေး၍ အင်ဂျင်မှထွက်လာသော ဆူညံသံ၏ သက်ရောက်မှုအား လျှော့ချပေးရမည်။ အကယ်၍ ဆူညံသံသည် 80 dB (WHO လမ်းညွှန်ချက်ပါ တန်ဖိုး) ထက်ပိုကြောင်း တွေ့ရှိရပါက အသံလုံအောင် ပြုလုပ်ခြင်းအား အလေးအနက် စဉ်းစားရမည်။

ပုံ ၇.၉။ ဒီဇယ်ဂျင်နရေတာ စက်ရုံ၏ နေရာချထားမှု ပုံစံ

(၇.၈) အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ (<1MW)

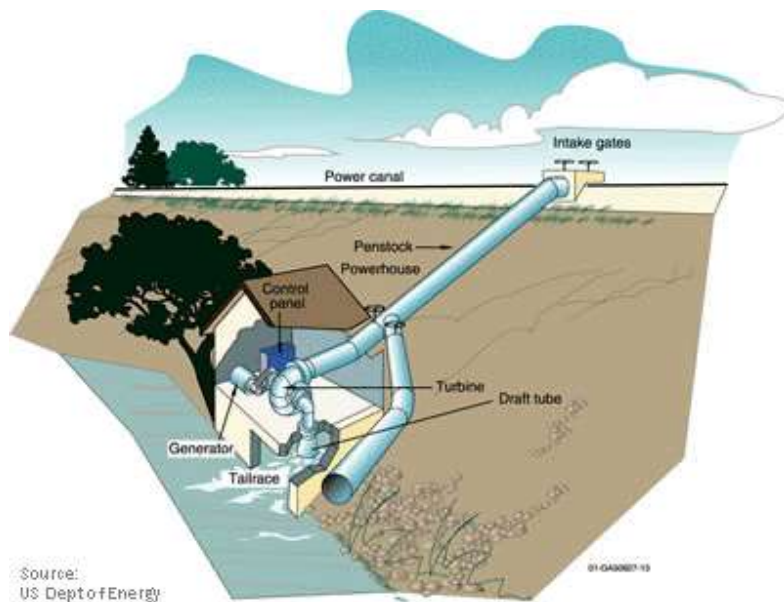
စီမံကိန်းတွင် မျှော်မှန်းထားသည့် အသေးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများသည် (ရေ သိုလှောင်ရန် နည်းနည်း သို့မဟုတ် လုံးဝ မလိုအပ်သည့်) မြစ်ရေစီးအားသုံး စီမံကိန်း များဖြစ်ပြီး ရေကျသောနေရာ သို့မဟုတ် လုံလောက် သော ပုံမှန်ရေစီးဆင်းမှုနှုန်းရှိသည့် နေရာများတွင် တပ်ဆင်နိုင်သော်လည်း ဆည်အသေးများနှင့် ရေလှောင်ကန်အသေးများ ပါသည့် စနစ်များအားလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

မြစ်ရေစီးအားသုံး အသေးစားရေအားလျှပ်စစ် စနစ်သည် အလားအလာ ရှိသည့် ရေအရင်းအမြစ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ထို့ထက်ပို၍လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ပုံ ၇.၁၀ တွင် သာမန်စနစ်၏ များပြားသော အစိတ်အပိုင်းများကို ပြသထားပြီး အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည် - ဓာတ်အား ထုတ် တူးမြောင်းအတွင်းသို့ ရေလမ်းလွှဲပေးမည့် တာတမံ (ပြသမထား)၊ အနည်စစ်ကန် (ပြသမထား)၊ ရေနုတ်မြောင်းမှတစ်ဆင့် မူလသဘာဝလမ်းကြောင်း အတွင်းသို့ ပြန်လည် ထုတ်လွှတ်ခြင်းပြုမည့် ရေထိန်းတံခါး၊ တာဘိုင်နှင့် ဂျန်နရေတာများသို့ မရောက်ရှိခင် ပထမအကွေအတွင်းသို့ ရေသွင်းမြောင်း (လိုအပ်ပါက - ပြသမထား)။ အသေးစား ရေအား လျှပ်စစ်စက်ရုံမှ ထုတ်လွှတ်လိုက်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသည် ဗို့အားနည်း ကွန်ယက်မှ တဆင့် ထရန်စဖော်မာများ နှင့် ဓာတ်အားလွှဲလိုင်းများ၊ ကေဘယ်ကြိုးအတွက် ကွန်ကရစ် တိုင်များ၊ အသုံးပြုသူ အိမ်ထောင်စုများအတွက် 3 phase 4 wiring system တို့မှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေသွားပါမည်။

အကာအကွယ်နည်းလမ်းများတွင် ပိုက်ကွန်များ သို့မဟုတ် အခြားသော ပုံစံများအား ရေဝင်ပေါက်တွင်ထားရှိ၍ ရေသတ္တဝါများကို (ငါး၊ ဂဏန်း၊ ခရု၊ အစရှိသည်) ဓာတ်အားထုတ် တူးမြောင်းအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန်နှင့် မည်သည့်ရေနေသတ္တဝါများနှင့် အခြားအမှိုက်သရိုက်များ စနစ်အတွင်းဝင်ရောက်၍ တာဘိုင်အတွင်းသို့ စုပ်ယူခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် အမှိုက်သရိုက်များအား ရေဝင်ပေါက်၏ရေထိန်းတံခါးဂိတ်တွင် ထားရှိရပါမည်။ သဘာဝ ရေစီးကြောင်း ကမ်းပါးများ တိုက်စားမှု၊ ရေဝင်ပေါက်အတွင်း အနည်ကျမှုတို့နှင့်

ရေထုတ်ပေါက်မှ ရေလွှတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် တိုက်စားမှုတို့အား ကာကွယ်ရန် (သို့မဟုတ်) လျော့ချရန် အဆောက်အဦများ ထည့်သွင်းထားရမည်။ ကမ်းပါးများအား ကျောက်တုံးအထိန်းနှင့် အင်္ဂါတေတို့ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်းအား ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း အမှိုက်စင်မှ အမှိုက်သရိုက်များအား သဘာဝနှင့် သဘာဝမဟုတ်သော ပစ္စည်းများအဖြစ် ခွဲခြားရမည်ဖြစ်ပြီး သဘာဝမြေဩဇာပစ္စည်းများအား ပုပ်သိုးပျက်စီးစေ၍ သဘာဝမဟုတ်သော ပစ္စည်းများအား စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်ပါ စီစဉ်ထားရှိမှုအတိုင်း စွန့်ပစ်ရမည်။

ပုံ ၇.၁၀။ သာမန် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ သရုပ်ပြပုံ

(၇.၉) လေစွမ်းအင် (Wind Energy)

လေအားတာဘိုင်များမှာ အရွယ်အစားအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် သေးငယ်သည့် လေအားလျှပ်စစ်တာဘိုင်များကိုသာ ပံ့ပိုးရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ သေးငယ်သည့် လေအားတာဘိုင်များတွင် တိုက်ရိုက်မောင်းနှင် ဂျန်နရေတာများ၊ တိုက်ရိုက် current အထွက်၊ Aeroclastic blades များ၊ ရေရှည်ခံ bearingsများနှင့် လေတိုက်ရာ ဖက်သို့ ဦးတည်သည့် ရဟက်ဒလက် အစရှိသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ကြီးမားသည့် တာဘိုင်များတွင် ယေဘူယျအားဖြင့် ဂီယာသုံး power trains၊ AC လျှပ်စီးအတွက်၊ အချပ်အပြားများရှိပြီး လေတိုက်ရာဆီသို့ ထိရောက်စွာ ဦးတည်ထားပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ပျမ်းမျှ လေတိုက်နှုန်း 4.5 m/s သို့မဟုတ် ယင်းထက်ပိုမိုရရှိသည့် နေရာဒေသများတွင် လေအားလျှပ်စစ် ဂျန်နရေတာများမှာ လက်တွေ့အသုံးဝင်ပါသည်။ လေတိုက်နှုန်း မြေပုံညွှန်း၊ ၎င်းတည်နေရာရှိ လေတိုက်နှုန်း တိုင်းတာချက်အများအပေါ် အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်မည့် နေရာများကို ကြိုတင်ရွေးချယ်ရပါသည်။ သေးငယ်သော တာဘိုင်များနှင့် ထုတ်လွှတ်လိုက်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို ဘတ္တရီများအားသွင်းရန် (သို့) တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး နည်းလမ်းများသည် ပန်ကာဒလက်ကြောင့် ငှက်များနှင့် လင်းနို့များအား သေကြေပျက်စီးမှု ဖြစ်နိုင်ချေများအား လျှော့ချပေး နိုင်သည်။ လုပ်ငန်းခွင် ရွေးချယ်ရာတွင် သိရှိပြီးသားဖြစ်သောရွှေ့ပြောင်းအခြေချရာ လမ်းကြောင်း သို့မဟုတ် စိမ့်မြေများအနီးကဲ့သို့ ငှက်များနှင့် လင်းနို့များ မြင့်မားစွာ အာရုံစိုက်သော နေရာများအား ရှောင်ရှားရမည်။ တာဘိုင်များအား လေသတ္တဝါများ သေကြေနှုန်းအား လျှော့ချရန် နေရာချထား နိုင်ပြီး (ဥပမာ။ တာဘိုင်များအား ငှက်များ ရွှေ့လျားရာလမ်းကြောင်းနှင့်အပြိုင် စုပေါင်း နေရာချထားခြင်း) ¹¹ ပုံစံရေးဆွဲစဉ်ကပင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ ထောင်လိုက် ရနိုင်သည့် လေတာဘိုင်များ၏ ထိရောက်မှုအား အလွန်တိုးတက်စေပြီး ဖြစ်သဖြင့် ၎င်းတို့အား အသုံးပြုမှုသည် လေသတ္တဝါများ၏ သေကြေနှုန်းအား လျှော့ချနိုင်သည်။

ဆောက်လုပ်နေစဉ်အတွင်းနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေစဉ်အတွင်း အလုပ်သမားများ ထံသို့ သက်ရောက်နိုင်သည့်အန္တရာယ်များဖြစ်သည့် ပန်ကာဒလက် ပြုတ်ထွတ်ခြင်း၊ ဂျန်နရေတာအပူလွန်ကဲခြင်း၊ တာဝါတိုင်ပြိုလဲခြင်း၊ အန္တရာယ်များသည့် ရာသီဥတုအခြေ အနေများ၊ လေးလံသည့် စက်ပစ္စည်းများ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ နှင့် မိုးကြိုးပစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် မီးလောင်ကျွမ်းမှု အစရှိသည်တို့အား သတိပြု စဉ်းစားသင့်သည်။ မိုးကြိုး လွှဲများ၊ အတ်ထိုင်ခြင်းများ နှင့် ကောင်းမွန်သည့် အင်ဂျင်နီယာ ဒီဇိုင်းပုံစံတို့သည် အသုံးပြုနိုင်သည့် ဘေးကင်းရေး နည်းလမ်းများထဲမှ အချို့ဖြစ်သည်။

(၈) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုသက်ရောက်မှုများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း

(၈.၁) ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု လမ်းပြမြေပုံ နှင့် မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းအပိုင်းအတွက် တာဝန်များ

(၈.၁.၁) MOEE Utilities နှင့် အခြား MOEE အေဂျင်စီတို့က အကောင်အထည် ဖော်သည့်လုပ်ငန်းများအတွက်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း

¹¹ IFC, Environmental, Health and Safety for Wind Energy

MoEE သည် ၎င်း၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေး အဖွဲ့အစည်းများ(ESE, MESC နှင့် YESC) တို့မှတစ်ဆင့် လက်ရှိ အလယ်အလတ်ဗို့အား (MV) ဓာတ်အား ပေးစက်ရုံခွဲများ တိုးချဲ့ခြင်း နှင့် အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း၊ MV လိုင်းသစ်များနှင့် ၇၇၂ MVA ရှိသည့် MV/LV ထရန်စဖော်မာများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ဗို့အားနိမ့် (LV) လိုင်းအသစ် အများစုနှင့် အချို့သောကျေးရွာ လျှပ်စစ် ကွန်ယက်များနှင့် အိမ်ထောင်စုနှင့် အများပိုင် ချိတ်ဆက်မှုများ (ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းများ၊ ကျောင်းများ၊ အခြားအများနှင့် ဆိုင်သည့်အဆောက်အဦများ) အပါအဝင် မဟာဓာတ်အားလိုင်း ချဲ့ထွင်ခြင်း လုပ်ဆောင် ချက် အများစုအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

MV ဓာတ်အားပေးစက်ရုံခွဲနှင့် MV လိုင်းများအတွက်။ MV ဓာတ်အားပေး စက်ရုံခွဲ လုပ်ငန်း များ သို့မဟုတ် MV လိုင်း တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ကနဦး စစ်တမ်းများ ကောက်ယူချိန်တွင် MoEE၏ လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးရေး ဝန်ထမ်း မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာများသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်း ချဲ့ထွင်ခြင်း စစ်ဆေးမှုပုံစံ (နောက်ဆက်တွဲ ၁) အား ပြည်ထောင်စု PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် ဖြည့်စွက်ကာ ဓာတ်အားပေး စက်ရုံခွဲများ၏ ဧရိယာအနီး သို့မဟုတ် အတွင်း သို့မဟုတ် MV လိုင်းတစ်လျှောက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုရေးရာ ထိခိုက်မှုများအား ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ရပါမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်အများစုကို MV ဓာတ်အားပေး စက်ရုံခွဲများနှင့် MV လိုင်းများနှင့် ထရန်စဖော်မာများအတွက် ESCoP ပါအတိုင်း ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်ပြီး ထိုသို့ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရာတွင် သက်ရောက်မှုများအား ရှောင်လွှဲ သို့မဟုတ် လျော့ချနိုင်စေပါမည်။ စစ်ဆေးရေးပုံစံ သည် ပိုမိုအထောက်အထားပြည့်စုံသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အန္တရာယ်များနှင့် လိုင်းချဲ့ ထွင်ခြင်းလုပ်ငန်း အနီး နေထိုင်သူ များအား ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေမှုနှင့်ပတ်သက်၍ MoEE ကို ကူညီသတိပေးပါမည်။

စစ်ဆေးခြင်းပုံစံက လွှမ်းခြုံထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များမှာ မြေတိုက်စားခြင်း သို့မဟုတ် အခြားပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ခက်ခဲသည့် မြေ အမျိုးအစားများ နှင့် မြို့ပြ လုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်နိုင်သော ရေထုများနှင့် ရေလမ်း ကြောင်းများ၊ သစ်တောများနှင့် အခြားသော သဘာဝအသိုက်အမြုံများ (ငှက်များနှင့် လင်းနို့ များအတွက်အပါအဝင်)တည်ရှိနေမှုတို့အား ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လွှမ်းခြုံထား သည့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များဖြစ်သည့် အနီးအနားရှိ ကျေးရွာလူထုများ၊ သွားလမ်း ဖောက်မည့်လမ်းပေါ်တွင် ရှိနေသောသူများ၊ လူထုမှ အသုံးပြုနေသော မြေယာများ၊ ရွှေ့ပြောင်းရန် လိုအပ်သည့် အိမ်များ သို့မဟုတ် အခြား အဆောက်အအုံများနှင့် စီမံကိန်း

ကြောင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများသည် တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်၍ ထိခိုက်ခြင်း ရှိ/မရှိ အစရှိသည်တို့ကို ကူညီဖော်ထုတ်ပေးပါသည်။

စစ်ဆေးခြင်းပုံစံများအား MoEE PMO ထံသို့ ပုံစံများနှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ပြင်ဆင် ထားသော အခြားအချက်အလက်များနှင့် အတူ သုံးသပ်နိုင်ရန်အတွက် တင်ပို့ရပါသည်။ MV လိုင်းများ၏ တစ်ပိုင်းစီ သို့မဟုတ် MV ဓာတ်အားပေးစက်ရုံခွဲ ဆောက်လုပ်ရေး သို့မဟုတ် ချဲ့ထွင်မှုတိုင်းအတွက် MoEE PMO သည် အောက်ပါတို့အား သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ပါသည် -

- တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်ဖြစ်စေ အလားအလာရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှု သက်ရောက်မှုများသည် အဘယ်နည်း။
- ထို သက်ရောက်မှုများအား ဆန်းစစ်ချက်အပေါ် အခြေပြု၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မည်သည့် မူဝါဒများအား အသုံးပြုရမည်နည်း။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (ESMP) နှင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုစီမံချက် (IPP) နှင့် ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်း (IEE)ကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအကာအကွယ်များနှင့် ကိုက်ညီကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် မည်သည့် စာတမ်းများထပ်မံလိုအပ်သနည်း။

PMO သည် သင့်လျော်သည့် MoEE ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ဝန်ထမ်းနှင့် အတူ ပူးပေါင်း၍လိုအပ်သလို စာရွက်တမ်းများ ပြင်ဆင်သွားပြီး လုပ်ငန်းများကြောင့် ထိခိုက်သွား သည့်လူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများအား လုပ်ဆောင်သွား ရပါမည်။

LV လိုင်းများနှင့် အိမ်ထောင်စု ချိတ်ဆက်မှုများ။ ကျေးရွာ LV ကွန်ယက်များနှင့် အိမ်ထောင်စု ချိတ်ဆက်မှု အများစုအား VEC များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ငှားရမ်း ထားသည့် ပုဂ္ဂလိက ကန်ထရိုက်တာများ ပြုလုပ်သော်လည်း အချို့သော အများနှင့်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းများအား ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့က ပြုလုပ်ပါသည်။ မည်သည့် လုပ်ငန်းများကိုမှ မစတင်မီ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေး ဝန်ဆောင်မှု ဝန်ထမ်းသည် ကျေးရွာ LV ကွန်ယက် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ (နောက်ဆက်တွဲ ၁) အား ဖြည့်စွက်ရပါမည်။ ဤ စစ်ဆေးခြင်း ပုံစံများအား MoEE PMO ထံသို့ ကွန်ယက်၏ အကြံပြုပုံစံများနှင့်အတူ တင်ပြပါလိမ့်မည်။ PMO သည် ကျေးရွာ LV ကွန်ယက်များနှင့် အိမ်ထောင်စု ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် ESCoP အပြင် ထပ်မံလိုအပ်နိုင်သည့် စာတမ်းများအား ဆန်းစစ်မည်ဖြစ်ပြီး ဝန်ဆောင်မှု ဝန်ထမ်းနှင့်အတူ စာရွက်စာတမ်းများအား ပြင်ဆင်၍ လိုအပ်သလို အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများအား ပြုလုပ်သွားပါမည်။

သင်တန်း

MoEE PMO ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် MoEE ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးရေးဝန်ဆောင်မှု မြို့နယ် အင်ဂျင်နီယာများနှင့် မဟာတ်ဓာတ်အားလိုင်း ချဲ့ထွင်ခြင်း လုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်သည့် ကန်ထရိုက်တာများ၏ ဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းများ ပံ့ပိုး ပေးရမည်။ ဤသင်တန်းအား ပုံမှန်(အနည်းဆုံး တစ်နှစ်လျှင် နှစ်ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် မြို့ပြ လုပ်ငန်းများ အစီအစဉ် ရေးစွဲမှု မတိုင်မီတိုင်း) အားဖြင့် နောက်လများတွင် စီမံကိန်းအတွင်း ပါဝင်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသူများအားလုံး ပါဝင်နိုင်ရန် ကျင်းပပြုလုပ်ရမည်။

ဤသင်တန်းအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ၊ အလုပ်သမားကျင့်ဝတ်များ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ၊ အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး ကိရိယာများ အစရှိသည်တို့အား လွှမ်းခြုံဖြည့်ဆည်းရပါမည်။ ထပ်တိုး သင်တန်းအား ESMP၊ RAP နှင့်/ သို့မဟုတ် IPP တို့ လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ကျေးရွာလူထုများပါဝင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ထိုစီမံချက်များအား ထိရောက်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်သည့်သူများ အား ပံ့ပိုးပေးရမည်။

အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှု

MoEE ပြည်ထောင်စု PMO အနေဖြင့် ဤမြို့ပြလုပ်ငန်းများအား အနီးကပ် စောင့်ကြည့်ရန် တာဝန်ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် ESCoP နှင့် အခြားသော ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စီမံချက်များ၏ အခြေအနေများနှင့် လိုက်နာမှုရှိကြောင်း သေချာစေရန် ထိုလုပ်ဆောင်ချက် များအား မြို့နယ် ဖြန့်ဖြူးရေးတာဝန်ခံ အရာရှိများမှတစ်ဆင့် အဓိကထား လုပ်ဆောင်သွား ပါမည်။ MoEE ၏ ဒေသတွင်း တာဝန်ခံ မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာများနှင့် ခရိုင်ရုံးများသည် ၎င်းတို့အား အထူးဂရုပြုဆောင်ရွက်စေသော မည်သည့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်မျိုးကိုမဆို နောက်ဆက်တွဲ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်ရန်တာဝန်ရှိသည်။

MoEE PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် ရွေးချယ်ထားသော မြို့ပြ လုပ်ငန်းများထံသို့ ကွင်းဆင်း၍ အကာအကွယ်နည်းလမ်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု၊ ESCoP အား လိုက်နာမှု နှင့် အခြားသော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေးနည်းလမ်းများအား လုံလောက်စွာ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ထားမှုတို့အား စစ်ဆေးအတည်ပြုရပါမည်။ အကယ်၍ MoEE PMO က ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေး နည်းလမ်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု သို့မဟုတ် ESCoP အား လိုက်နာမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသော မေးခွန်းများရှိသည့်အခါ သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် MoEE PMO ၏ ဂရုထားမှုအားရရှိစေသည့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များရှိသည့်အခါ အဆိုပါလုပ်ငန်းများအတွက် ကွင်းဆင်းဆန်းစစ်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၈.၁.၂) VEC များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့ လုပ်ဆောင်သည့် LV ကွန်ယက်များနှင့် အိမ်ထောင်စု ချိတ်ဆက်မှုများအတွက်

ကျေးရွာ LV ကွန်ယက်များနှင့် အိမ်ထောင်စုချိတ်ဆက်မှုအများစုသည် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂလိက ကန်ထရိုက်တာများအား ငှားရမ်းသည့် VEC များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများက ပြုလုပ်ပါသည်။ စီမံကိန်း ပြင်ပနှင့် MoEE ၏ နယ်ပယ် ပြင်ပတွင် ဖြစ်သော ထိုလုပ်ငန်းများအတွက် စစ်ဆေးခြင်း ပုံစံ မရှိပါ။ VEC များနှင့်/ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာများထံ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများ တောင်းဆိုလာပါကပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှု

MoEE မြို့နယ်အင်ဂျင်နီယာများသည် သတ်မှတ်ထားသော စံပုံစံများဖြင့် အဆိုပါ ကွန်ယက်များ သင့်တော်မှုနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိကို တပ်ဆင်ပြီးသည့် နောက်တွင် စစ်ဆေး အတည်ပြုခြင်း ပြုလုပ်ပါသည်။ အထက်တွင် မှတ်သားခဲ့သည့်အတိုင်း ဤလုပ်ငန်းများသည် NEP ၏ အစိတ်အပိုင်း မဟုတ်ဘဲ စီမံကိန်း ပြင်ပနှင့် MoEE ၏ နယ်ပယ်ပြင်ပတွင် ရှိသောလုပ်ငန်းများဖြစ်ပါသည်။

(၈.၂) ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု လမ်းပြမြေပုံနှင့် Off-Grid အပိုင်း၏ တာဝန်များ

(၈.၂.၁) အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်များနှင့် RBF Off-Grid ဆိုလာ အစိတ်အပိုင်းများအတွက် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း

အိမ်သုံးဆိုလာစနစ် (SHS) နှင့် RBF Off-Grid ဆိုလာ လုပ်ငန်း အပိုင်းများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှု အန္တရာယ်နည်းပါးပါသည်။ ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာ တင်သွင်းသော သို့မဟုတ် အရည်အသွေး ပြည့်မီသော ကန်ထရိုက်တာများ သို့မဟုတ် RBF Off-Grid အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်ရန် ရွေးချယ်ထားသည့် ကုမ္ပဏီများနှင့် NGO များအား DRDမှ စစ်ဆေးခြင်း၊ ကန်ထရိုက်တာ များနှင့် ကုမ္ပဏီများ/NGO များ၏ အဓိက ဝန်ထမ်းများအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာလိုအပ်ချက်များအပေါ် သင်တန်းပေးခြင်း၊ တပ်ဆင်မှုမတိုင်ခင် မြို့နယ်အဆင့် တွင် အုပ်စုဖွဲ့၍ အကျဉ်းရုံး စစ်ဆေးခြင်း၊ SHS နှင့် RBF Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ များအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှု လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ (ESCoP) နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အစရှိသည်တို့အား စစ်ဆေးခြင်းသည် ကန်ထရိုက်တာများ နှင့်

ကုမ္ပဏီများ/NGO များအား အဆိုပါ ထိခိုက်မှုများအား ရှောင်လွှဲရန် သို့မဟုတ် လျော့ချရန် စွမ်းဆောင်ပေးနိုင်ပါမည်။

အားလုံးပါဝင်မှုအတွက် စစ်ဆေးခြင်း

SHS အတွက်။ မြို့နယ် DRD PMO သည် ဈေးနှုန်းအဆိုပြုလွှာများအား မခေါ်ယူမီ တစ်အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်ရယူမည့် ကျေးရွာလူထုများနှင့် ထိုလူထုများအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများ ပူးပေါင်းပါဝင်ရန် တောင်းဆိုမှုတို့အား ဆုံဖြတ်လုပ်ဆောင်ပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် မြို့နယ် PMO သည် တိုင်းရင်းသား၊ ဘာသာရေး၊ သို့မဟုတ် အခြားလူနည်းစုအုပ်စုများ တည်ရှိနေမှုအပါအဝင် အခြေခံ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ (မြို့နယ် SHS စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ၊ နောက်ဆက်တွဲ ၂) အား ဖြည့်စွက်ရပါမည်။

RBF Off-Grid ဆိုလာအတွက်။ ကုမ္ပဏီများ/NGO များသည် တစ်အိမ်သုံးဆိုလာ အစုံလိုက်အား ရောင်းချထားသည့် ကျေးရွာ တစ်ခုစီအတွက် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ (RBF Off-Grid ဆိုလာ စစ်ဆေးခြင်းပုံစံ၊ နောက်ဆက်တွဲ ၂) အားဖြည့်စွက်ပါမည်။ ဤပုံစံတွင် တိုင်းရင်းသား၊ ဘာသာရေး၊သို့မဟုတ် အခြားလူနည်းစု သို့မဟုတ် အားနည်းသည့် အုပ်စုများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအတွက် မေးခွန်းများ ပါဝင်ပါသည်။

NEP PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် မြို့နယ်နှင့် Off-Grid ဆိုလာ စစ်ဆေးခြင်းပုံစံများအား တပ်ဆင်မှု မတိုင်မီ သို့မဟုတ် တပ်ဆင်နေစဉ်အတွင်း ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များ ရှိ/မရှိ ဆုံးဖြတ်ရန် ပြန်လည်သုံးသပ်သွားပါမည်။

သင်တန်း

SHS အတွက်။ NEP PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ရေး အဖွဲ့သည် ကန်ထရိုက်တာများ (အထူးသဖြင့်တပ်ဆင်မှုကြီးကြပ်ရေးမှူးများ) အား စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာလိုအပ်ချက်များ၊ အလုပ်သမားများ၏ ကျင့်ဝတ်များ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ၊ နှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေးကိရိယာများနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးရပါမည်။ ဤသင်တန်းအား ကန်ထရိုက်တာများကို ရွေးချယ်ပြီးနောက် (သို့သော် SHS တပ်ဆင်မှုအား မစတင်မီ) တွင် ပို့ချရမည်။

RBF Off-Grid ဆိုလာအတွက်။ NEP PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့သည် ကုမ္ပဏီများနှင့် NGO များအား စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာလိုအပ်ချက်များ၊ အလုပ်သမားများ၏ ကျင့်ဝတ်များအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လိုက်နာရမည့်ကျင့်ဝတ်များ၊ အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေးကိရိယာများနှင့်

ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးရပါမည်။ ဤ သင်တန်းအား ကုမ္ပဏီများနှင့် NGO များအား ပူးပေါင်းပါဝင်စေရန် ရွေးချယ်ပြီးနောက် (သို့သော် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများအား မစတင်မီ) တွင် ပို့ချရမည်။

အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှု

SHS အတွက်။ ကန်ထရိုက်တာသည် တပ်ဆင်မှု နောက်ပိုင်းတွင် SHS ရယူခြင်းမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် (ပုံစံ NEP-4၊ SHS အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်မှုမရှိသော အိမ်ထောင်စု များ) ပုံစံများစွာအား ဖြည့်စွက်ရပါမည်။ ပုံစံတွင် အိမ်ထောင်စုသည် တိုင်းရင်းသား သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လူနည်းစု သို့မဟုတ် ထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများ ဟုတ်/ မဟုတ်နှင့် SHS မတပ်ဆင်ရသည့် အကြောင်းအရင်းများနှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက် များ ပါဝင်ပါသည်။

SHS နှင့် RBF Off-Grid ဆိုလာ နှစ်ခုစလုံးအတွက်။ တပ်ဆင်မှု၏ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အတည် ပြုခြင်းအား စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်း အေးဂျင့်များ (IVA) က လုပ်ဆောင်ပြီး စီမံကိန်း ၏ MIS တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားရှိပါသည်။ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အတည်ပြုခြင်းအဖွဲ့ (IVA) များက ကောက်ယူသော စစ်တမ်းများတွင် လူမျိုးရေးနှင့် ကျားမကိစ္စရပ်များ၊ နှင့် ESCoP အား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော မေးခွန်းများ ပါဝင်ပါသည်။

ဤစာရွက်စာတမ်းများကို NEP PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့က SHS အစီအစဉ်သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းရေးနည်းလမ်းများ နှင့် ကိုက်ညီခြင်း ရှိ/မရှိ အကဲဖြတ်ရန် သုံးသပ်ရပါမည်။

(၈.၂.၂) Mini-Grid စနစ်များအတွက်

စစ်ဆေးခြင်းနှင့် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း

Mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတိုင်းအတွက် DRD PMO သည် အောက်ပါတို့အား သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပါသည် -

- တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ (သို့မဟုတ်) သွယ်ဝိုက်ဖြစ်စေ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်း ကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများသည် အဘယ်နည်း။
- ထို သက်ရောက်မှုများ၏ ဆန်းစစ်ချက်အပေါ် အခြေပြု၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနှင့် ဆက်စပ်လုပ်ငန်းများအတွက် မည်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မည်သည့်မူဝါဒများအား အသုံးပြုရမည်နည်း။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (ESMP) နှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုစီမံချက် (IPP) နှင့် ကနဦး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်း (IEE) ကဲ့သို့သော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အကာအကွယ်များနှင့်

သေသေချာချာ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်အတွက် မည်သည့် စာရွက်တမ်းများ ထပ်မံ လိုအပ်သနည်း။

အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးစီမံကိန်း၊ အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး လုပ်ငန်း အတွက် စီမံကိန်း အဆိုပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဆင့်နှစ်ဆင့် ပါဝင်ပြီး “အကြိုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြေလေ့လာမှု”နှင့် “လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှု” ဟူ၍ အသီးသီး ရည်ညွှန်းပါသည်။ အကြို-လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုတွင် ကျေးရွာလူထုများ၏ ဖော်ပြချက်များ၊ စွမ်းအင် တောင်းဆိုချက်နှင့် အဆိုပြုထားသော စွမ်းအင်ရင်းမြစ်များ၊ အင်ဂျင်နီယာဆိုင်ရာ ပုံစံများ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဖွဲ့အစည်း၊ လိုက်နာမှု နည်းလမ်းများ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များ၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု စီမံချက်၊ နှင့် ဘဏ္ဍာရေး စိစစ်ချက်များ အပါအဝင် အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ကနဦး ဖော်ပြချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ “လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှု” တွင် DRD PMO နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့က တောင်းဆိုသည့် ထပ်တိုး အချက်အလက်များနှင့် စာရွက်စာတမ်းများ အပါအဝင် အပိုင်းတစ်ခုချင်းစီအား အသေးစိတ် ဆန်းစစ်ထား ချက်များပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများသည် ၎င်းတို့ ရွေးချယ်ထား သော လုပ်ငန်းခွင်များအား အဆိုပြုနိုင်သော်လည်း အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် DRDက ကြိုတင်ရွေးချယ်ထားသည့် လုပ်ငန်းခွင် များကိုသာ ဦးစားပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

အကြို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှု

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများကို ညွှန်ပြရန်အတွက် ကနဦး စစ်ဆေးခြင်းပုံစံအား ဖြည့်စွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆိုလာ၊ ဇီဝလောင်စာ၊ အသေးစား ရေအား၊ နှင့် ဆိုလာ-ဒီဇယ်၊ လေအား-ဒီဇယ်၊ နှင့် ဇီဝလောင်စာ-ဒီဇယ် hybridများ ကဲ့သို့ ယခုလက်ရှိထိ အဆိုပြုထားသော နည်းပညာပုံစံတစ်ခုချင်းစီအတွက် သီးသန့် စစ်ဆေးခြင်း ပုံစံများရရှိနိုင်ပါသည် (နောက်ဆက်တွဲ ၃)။ အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးလုပ်ငန်း အားလုံးအတွက် မေးခွန်းအများစုသည် တူညီသော်လည်း အချို့သော မေးခွန်းအပိုင်းများ သည် နည်းပညာတစ်ခုချင်းအလိုက် လိုအပ်ချက်အရစီမံ ထားခြင်းဖြစ်ပြီး မတူညီသော မျှော်မှန်းထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် သက်ရောက်မှုများအား ပံ့ပိုးပေးသည်။ စစ်ဆေး ခြင်းပုံစံအား VEC အဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် အခြားကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များ၏ အကူအညီဖြင့် ဖြည့်စွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏အမည်အား စစ်ဆေးခြင်းပုံစံပေါ်တွင် ဖော်ပြထားရမည်။ ထို့နောက် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံအား မြို့နယ် DRD အရာရှိထံသို့ တင်ပြရမည်ဖြစ်ပြီး DRD အရာရှိက ပုံစံအား လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ရက်စွဲတပ်ကာ အချက်အလက်များအား သုံးသပ်

အတည်ပြု ပေးပါမည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် မြို့နယ် DRD PMO ထံမှ ကနဦး ကွင်းဆင်းခြင်းအတွက် (အထူးသဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ မရင်းနှီးသည့် လုပ်ငန်းခွင် နေရာအား DRD ကရွေးချယ်လိုက်သောအခါ) အကူအညီ တောင်းခံနိုင်သည်။

စစ်ဆေးခြင်းပုံစံပါ အချက်အလက်များအား အခြေခံ၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူက ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေလေ့လာမှုအဆင့်အတွက် လိုအပ်မည့် ထပ်တိုးစာရွက်စာတမ်းများအပါအဝင် အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများအား လျော့နည်း သို့မဟုတ် ရှောင်လွှဲနိုင်မည့် အဆိုပြု လျှော့ချရေးနည်းလမ်းများအား ဖော်ပြပါမည်။ ဤအကြံပြု လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေလေ့လာမှု၏ အညွှန်းပုံစံအား နောက်ဆက်တွဲ ၆ တွင် ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

အကြံပြု လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်း ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော အခြား စာရွက်စာတမ်းများ (အထူးသဖြင့် mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ကျေးရွာလူထုဘက်မှ စိတ်ဝင်စားမှုကို ပြသနေသော Mini-Grid ဆန်းစစ်ခြင်းအတွက် VEC ၏ လျှောက်လွှာနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူနှင့် VEC အကြားပြုလုပ်သော နားလည်မှု စာချွန်လွှာနှစ်ခုလုံး) ပါဝင်ပါသည်။

NEP PMO mini-grid အဖွဲ့သည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့က တာဝန်ယူသုံးသပ်မည့် အဆိုပြုလွှာ၏ ဘေးကင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီမှု အပိုင်းဖြစ်သည့် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံနှင့် အခြားသက်ဆိုင်သည့် စာရွက်စာတမ်းများနှင့်အတူ အကြံပြု လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုများအား လက်ခံသွားမည်ဖြစ်သည်။ “လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှု” အဆင့်တွင် လိုအပ်သောထပ်တိုးဆန်းစစ်ချက် သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် မှတ်ချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များအား ပေးသွားပါမည်။ ၎င်းတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် IEE လိုအပ်ခြင်း ရှိမရှိ ပါဝင်ပါမည်။ မြန်မာပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဥပဒေပါ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ နောက်ဆက်တွဲ ၁ အရ ၁ MW နှင့် အထက် ၁၅ MW အောက် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများနှင့် ရေလှောင်ကန် ၄၀၀ ha အောက် နည်းသော စီမံကိန်းများအတွက် IEE အား အလိုအလျောက် လိုအပ် ပါသည်။ NEP off-grid အပိုင်းရှိ အခြားသော နည်းပညာများသည် မျှော်မှန်းမထားသော်လည်း ၅ MW နှင့် အထက်ရှိခဲ့ပါလျှင် IEE အား အလိုအလျောက် လိုအပ်ပါမည်။ အလိုအလျောက် လိုအပ်မှုမျိုး မဟုတ်သော်လည်း NEP PMO အနေဖြင့် အရေးပါသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့်/သို့မဟုတ် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်နိုင် ခြေ ရှိပါက IEE အား လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုအဆင့်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် လိုအပ်နိုင်မည့်အခြားသောအချက်အလက် သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့သာဟု ကန့်သတ်မထားပါ - ESMP၊ IPP၊ မြေယာအတွက် လျော်ကြေးပေးရန် သို့မဟုတ် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆုံးရှုံးမှုအတွက် ပြန်လည်

နေရာချထားရေး လုပ်ငန်း စီမံချက် (RAP)၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (ESMP အတွင်း ပါဝင်ပြီးသား မဟုတ်ပါက)၊ ကျေးရွာလူထုများနှင့် အများရှေ့မှောက်တွင် အကြံပြု ဆွေးနွေးခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားများ (စီမံကိန်း သက်ရောက်ခံရသော အနီးအနားနှင့် အောက်ဘက်ရှိ ကျေးရွာလူထုများအပါအဝင်)၊ ဓာတ်ပုံ အထောက်အထားများ (အကြံပြု ဆွေးနွေးမှုများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားများ)၊ ဒေသခံလူထုနှင့်ပြုလုပ်သော အကြံ ပြုဆွေးနွေးမှုများတွင် ပံ့ပိုးသော အချက်အလက်များသည် ၎င်းတို့ နားလည်သော ဘာသာ စကားဖြင့်သာဖြစ်ကြောင်း သက်သေအထောက်အထားများ (လူထုအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အပါအဝင်)၊ နောက်ထပ် အစည်းအဝေးများအတွက် (အသံ၊ ဗွီဒီယို) မှတ်တမ်း များ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ၊ လူထုအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများ၊ တိုင်းရင်းသားနှင့်/သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လူနည်းစုများ၊ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ နှင့် အခြားသော ချို့တဲ့သည့် အုပ်စုများအပေါ် စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုများအား ဆန်းစစ် ချက်များ အစရှိသည်တို့ ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှု

အကြံပြုလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေလေ့လာမှုအား NEP PMO က ခွင့်ပြုပြီးသည့်နောက် တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် ၎င်းညွှန်ပြခဲ့သည့် ထပ်တိုးအချက်အလက်နှင့် စာရွက် စာတမ်းများသာမက NEP PMO က တောင်းဆိုထားသည့် ထပ်တိုး အချက်အလက်နှင့် စာရွက်စာတမ်းများပါဝင်သော လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုအား ပြင်ဆင်ရပါမည်။ အကယ်၍ ESMP နှင့်/သို့မဟုတ် IPP နှင့်/သို့မဟုတ် RAP တို့ လိုအပ်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် ဤ အစီရင်ခံစာ၏ နောက်ဆက်တွဲ ၂၊ ၆ နှင့် ၇ နှင့် ၈ နှင့် ၁၀ တို့တွင် ပေးထားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း ပြင်ဆင်ရပါမည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထုနှင့် အခြားသက်ရောက် ခံလူထုများ နှင့်/သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်သူများနှင့် ထပ်မံဆွေးနွေးထားရှိသော အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား ဤအဆင့်တွင်လုပ်ဆောင်ပြီး အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်း၊ မျှော်မှန်းထားသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများနှင့် လျော့ချရေးနည်းလမ်းများအား တင်ပြရပါမည်။ ဤအကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ၏ လုံလောက်သော အထောက်အထားဖော်ပြမှု များသည်လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်နိုင်ခြေလေ့လာမှုအတွင်းတွင်ပါဝင်သင့်ပြီး ဓာတ်ပုံများ၊ အစည်း အဝေး မှတ်တမ်းရေးသားထားရှိမှုများ၊ တက်ရောက်သူစာရင်းများနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်မှတ် သို့မဟုတ် အမှတ်အသားများနှင့် ဖြစ်နိုင်ပါက အသံ သို့မဟုတ် ဗွီဒီယို မှတ်တမ်းများတို့ကိုပါ ထည့်သွင်းပေးရမည်။ မြို့နယ် PMO၏တာဝန်ခံသည် ကျေးရွာအဆင့်အကြံပြုဆွေးနွေးမှုအား သက်သေအဖြစ်နှင့် စီမံကိန်းအကြောင်း၊ ၎င်း၏ ဦးတည်ချက်များ၊ ဘေးကင်းရေးများ အစ ရှိသည်တို့အားတောင်းဆိုလာပါက ထပ်ဆောင်းအချက်အလက်များပေးနိုင်ရန် တက်ရောက် သင့်သည်။

အကယ်၍ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအပေါ် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးမူဝါဒ (OP 4.10)အား ဖြစ်ပေါ်စေသည်ဟုဆုံးဖြတ်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ အနေဖြင့် (၁) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအား ၎င်းတို့ နားလည်နိုင်သော ဘာသာစကားနှင့် ၎င်းတို့ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သင့်လျော်သော နည်းလမ်းများဖြင့် လွတ်လပ်၍ ဦးစားပေးပြီး အသိ ပေးထားသော အကြံပြုဆွေးနွေးမှုဖြင့် စီမံကိန်း ပြင်ဆင်ချိန်အတွင်း ဆက်သွယ်လုပ်ဆောင် ခဲ့ကြောင်း၊ (၂) ၎င်းတို့၏ အမြင်များအား သေချာစွာလေ့လာစိစစ်၍ စီမံကိန်းပုံစံတွင် ထည့် သွင်းထားကြောင်းနှင့် (၃) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများပါ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထောက်ခံကြောင်း ပြသရမည်။

NEP PMOအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူကတင်ပြလာသည့် လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင် နိုင်ခြေ လေ့လာမှုကြမ်း၌ပါရှိသည့် စာရွက်စာတမ်းသည် မျှော်မှန်းထားသော သက်ရောက်မှု များအား လျော့ချရန် လုံလောက်ကြောင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာစေရန် အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအား ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့အား တာဝန်ပေးအပ်သုံးသပ်စေပါမည်။

အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုအား သေချာစွာ ရေးသားဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါက လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခြေလေ့လာမှုအား ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ ထံသို့ ပြန်လည်ပေးပို့နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းအား NEP PMOမှ စိတ်ကျေနပ်မှု ရရှိသည်အထိ အကြိမ်အရေအတွက် အကန့်သတ်မရှိ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ခွင့်ပြုချက်ရ သည်နှင့် အဆုံးသတ်အဆိုပြုစာရွက်စာတမ်းအား သုံးသပ်၍မှတ်ချက်ပြုရန်နှင့် ထပ်မံ လိုအပ်နိုင်သည့် ပြန်လည်ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်ချက်များအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ပေးပို့ရမည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် အဆုံးသတ် ခွင့်ပြုချက်အားပေးပြီးသောအခါ သုံးဖွဲ့ သဘောတူညီမှုအား NEP DRD၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူနှင့် mini-grid ဝန်ဆောင်မှု ရရှိမည့် ကျေးရွာလူထု(များ)၏ VEC တို့အကြား လက်မှတ်ရေးထိုးပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ နှင့်စာချုပ်တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး စီမံချက် အားလုံး (ESMP, IPP, RAP အစ ရှိသည် တို့အား လိုအပ်သလို)နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များနှင့် အလုပ်သမား ကျင့်ဝတ်များ အစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

သင်တန်း

NEP PMO၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့နှင့် ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့သည် စီမံကိန်း ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ လိုအပ်ချက်များ၊ အလုပ်သမားကျင့်ဝတ်များ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာလိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ (ESCoP)၊ အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေးနည်းလမ်းများတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများ (အထူး သဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေး ကြီးကြပ်ရေးမှူးများ) အား သင်တန်း ပို့ချရပါမည်။

အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှု

DRD PMO သည် အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်မှု၏ အလုံးစုံသော တာဝန်ကို မြို့နယ် DRD ရုံးမှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဆောက်လုပ်မှုအား စောင့်ကြည့်၍ ၎င်းတို့သည် သုံးပါတီသဘောတူညီမှု စာချုပ်ပါအတိုင်း တိကျစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိ/ မရှိကို စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရပါသည်။ DRD ၏ ဒေသခံတာဝန်ခံအနေဖြင့် မြို့နယ် PMO သည် ၎င်းတို့၏အထူးဂရုပြုဆောင်ရွက်ရသော အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များအား နောက်ဆက်တွဲ လုပ်ဆောင်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု ရေးရာ ဘေးကင်းရေးအားလိုက်နာဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ ESCoP နှင့် အခြားသော လိုအပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် တိုးတက်မှုများ အပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှု ရေးရာ စီမံချက်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက်ထားရှိမှု အစီရင်ခံစာများပါဝင်သည့် လစဉ် အစီရင်ခံစာများအား ပြင်ဆင်ရပါသည်။

NEP PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့သည် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများ ထံမှ အစီရင်ခံစာများအား သုံးသပ်၍ မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ကာ လိုအပ်သလို ထပ်ဆောင်း အချက်အလက်များ တောင်းခံသွားပါမည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေးနည်းလမ်းများ၊ ESCoP အား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု နှင့် အခြားသော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေး ကိရိယာများအား လုံလောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုတို့အား အတည်ပြုရန်အတွက် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးအဖွဲ့ (Safeguard Team) သည် Mini-Grid အဖွဲ့နှင့်အတူ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများထံသို့ ကွင်းဆင်းရာတွင် လိုက်ပါသင့်သည်။ အကယ်၍ NEP PMO အနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနည်းလမ်းများ သို့မဟုတ် ESCoP အား လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အပေါ် အရေးကြီးသော မေးခွန်းများ ရှိနေခြင်း သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များသည် NEP PMO အထူး ဂရုပြုဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စများ ဖြစ်နေပါက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသို့ ကွင်းဆင်း၍ ဆန်းစစ်ခြင်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကြံပေးများ

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် IEE လုပ်ဆောင်ရန်နှင့် အခြားဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး စာရွက်စာတမ်းများအားပြင်ဆင်ရာတွင် အကြံပေးအားငှားရမ်းနိုင်ပြီး ၎င်းအကြံပေးသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူသည် ဒေသတွင်းရှိ လူထုများ၊ နေထိုင်သူများနှင့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုများအပါအဝင် ကွင်းဆင်းလုပ်ဆောင်သည့် အကြံပေး၏ လုပ်ဆောင်ချက်အားလုံး အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူသည် အကြံပေးက ပြုလုပ်ပေးသော

ပြင်ဆင်ထားသည့်စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အချက်အလက်များအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီးအကြံပေးက လုပ်ဆောင်သည့်အလုပ်များ၏ အပိုင်းအားလုံးအတွက်နှင့် ပြင်ဆင်ပေးသော ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုံလောက်သော ဗဟုသုတ ရှိရပါမည်။

PMO များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အစုများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာဘေးအန္တရာယ်ကင်းရေးနည်းလမ်းများ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများ စောင့်ကြည့်ခြင်းကို အထောက်အကူပြုရန်အတွက် အကြံပေးများအား စာချုပ်ချုပ်ဆိုငှားရမ်းနိုင်သည်။ တာဝန်ရှိသော PMO သည် TOR အား ပြင်ဆင်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဝယ်ယူရေးစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းကြီးကြပ်မှု/ စောင့်ကြည့်မှုအတွက် ကန်ထရိုက်တာများအား ငှားရမ်းနိုင်သည်။

PMO အနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုအား အစီရင်ခံခြင်းကို ၎င်း၏ ပုံမှန် စီမံကိန်း အနေအထား အစီရင်ခံစာများနှင့် ပုံမှန်စောင့်ကြည့်ခြင်း အစီရင်ခံစာများ၏ အခန်းတစ်ခု အနေဖြင့် ထည့်သွင်းရပါမည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူသည် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုအား ကြီးကြပ်မည်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ဒေသတွင်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကြံပေးထံသို့ အသိပေးသွားပါမည်။

အခြားသော ငွေကြေးပံ့ပိုးသူများထံ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ESMF တို့အား လျှောက်ထားခြင်း

အစိတ်အပိုင်းများနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် အခြားဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့က ငွေကြေး အပြည့်အဝ ထောက်ပံ့ထားပေးခြင်း ရှိနေစေကာမူ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး နှင့် ဤသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု ရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်သည် NEP စီမံကိန်း၏ အပိုင်းအားလုံး သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်။

(၈.၃) စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု စစ်ဆေးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုစီ သို့မဟုတ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခုစီ၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် သက်ရောက် မှုများအား အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားထားသည် -

- (က) ဆောက်လုပ်နေစဉ်အတွင်း ထိခိုက်မှုများ၊ နှင့်
- (ခ) လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေစဉ်အတွင်း ထိခိုက်မှုများ။

အဆင့်တစ်ခုချင်းစီအတွက် သက်ရောက်မှုများအား ထပ်မံ၍ - ဂေဟဆိုင်ရာ၊ ရူပ-ဓာတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ၊ နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ဟူ၍ အမျိုးအစားခွဲခြားပါသည်။ ကန့်သတ်ချက်ဘောင်များအား အဆိုပါ အမျိုးအစား တစ်ခုချင်းစီအတွက် - ပမာဏ၊ ကြာချိန်၊ ပြင်းအား/ပြန်းထန်မှု၊ ဖြစ်နိုင်ချေ နှင့် အရေးပါမှု - ဟူ၍ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ စစ်ဆေးခြင်း အတောအတွင်း သက်ရောက်မှု တစ်ခုချင်းစီအတွက် အရေးပါမှုအား “အရေးပါသည်”၊ “သာမန်” သို့မဟုတ် “နည်းပါးသည်” ဟု အမျိုးအစားခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ဤအမျိုးအစားခွဲခြားမှုသည် ထပ်မံပြုလုပ်ရန်လိုအပ်မည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာစစ်ဆေးမှု၏ အသေးစိတ်အဆင့်အား ဖော်ပြပေးပါမည်။

(၈.၃.၁) ဂေဟဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

ယေဘုယျအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးအဆင့်တွင် ဂေဟဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများအား စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ကန့်သတ်ချက်ဘောင် လေးခု ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါသည်။

- ၁. မူရင်းအပင်များနှင့် တိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များကြောင့် ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းများ များပြားစွာ ဖြစ်ပေါ်နေသောနှင့် လူတို့၏ လုပ်ငန်းများက ဧရိယာ၏ ပင်မ ဂေဟလုပ်ဆောင်ချက်များအား သိသာထင်ရှားစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသေးပဲ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းရေး မူဝါဒများ (သဘာဝ အသိုက်အမြုံ အပါအဝင်) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေများဖြင့် ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သော သဘာဝ အသိုက်အမြုံ မြေယာနှင့် ရေဧရိယာများ တည်ရှိနေမှု၊
- ၂. သစ်ပင်များ ခုတ်လဲမှု၊
- ၃. စိုက်ခင်းများအား ရှင်းလင်းမှု၊ နှင့်
- ၄. ကုန်းနေ၊ ရေနေ၊ လေနေ အသိုက်အမြုံများအပေါ် သက်ရောက်မှု။

အကယ်၍ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ သို့မဟုတ် ဆက်စပ် အခြေခံအဆောက်အအုံများသည် သဘာဝအသိုက်အမြုံအား သက်ရောက်မှု ရှိနေပါက ဇီဝမျိုးကွဲများ၊ စိုက်ပျိုးပင်များနှင့် သဘာဝအသိုက်အမြုံများအား အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်းမှ ရှောင်လွှဲနိုင်ရန် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ထိုအစိတ်အပိုင်းအတွက် အခြားရွေးချယ်နိုင်သော ပုံစံအား ဖြစ်နိုင်ပါက ပြုလုပ်သင့်သည်။ သို့သော် အခြားရွေးချယ်စရာ ပုံစံများ ရှိနေစေကာမူ ထိုဧရိယာများအား ကိစ္စရပ်တိုင်းတွင် ရှောင်လွှဲရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ဥပမာ ဓာတ်အားပေးလိုင်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် အဆိုပြုထားသော လမ်းကြောင်းသည် ဇီဝမျိုးကွဲများ၏ ဧရိယာများနှင့် ဇီဝဆိုင်ရာ စင်္ကြံအား ဖြတ်သန်းသွားရနိုင်ပါသည်။ ဇီဝမျိုးကွဲများ၊ စိုက်ပျိုးပင်များနှင့် သဘာဝ အသိုက်

အမြို့များအား အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်းအားလျှော့ချနိုင်မည့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော လမ်းကြောင်း (များ)အား ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ထိခိုက်လွယ်သော ဧရိယာများအား လုံးဝညီညွတ် ရှောင်လွှဲသွားရန် မဖြစ်နိုင်ပါက နှင့် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိ PMO ကမဖြစ်မနေ ဤစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအား အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ဆိုပါက မျှော်မှန်း ထားသည့် သက်ရောက်မှုများနှင့် သင့်တော်မည့် IEE သို့မဟုတ် ESIA ဖြင့် ထပ်မံ စစ်ဆေးပြီး လျှော့ခန့်နိုင်မည့် နည်းလမ်းအား အဆိုပြုရပါမည်။

ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ ရေထုဂေဟစနစ် အား သက်ရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်ပြီး အခြားသောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် ရေလမ်းကြောင်း များအား ညစ်ညမ်းမှု၊ ရေဆိုးစွန့်ပစ်မှုနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စွန့်ပစ်မှုနှင့် အခြားသော အလား အလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများဖြင့် သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ လေအားသုံး တာဘိုင်များ သည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုပုံစံများ၊ ရည်ရွယ်သည့် အသိုက်အမြို့များ၊ နှင့် အစားစားသောက်ပုံ ပုံစံများအပေါ် သက်ရောက်ခြင်းနှင့် တာဘိုင်၏ ဒလက်များဖြင့် ထိခိုက်မိခြင်းကြောင့် သေကြေခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ငှက်များနှင့် လင်းနို့များအား ထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။ MV ဓာတ်အားလိုင်းများ၏ လျှပ်စစ်သံလိုက်လိုင်း (EMF) အားလည်း ကျေးရွာလူထုများနှင့် ဇီဝမျိုးကွဲများ အထူးသဖြင့် လေနေသတ္တဝါများအပေါ် ဖြစ်နိုင်သည့် သက်ရောက်မှုအတွက် စစ်ဆေးသင့်သည်။ ဤသို့သော များပြားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ တစ်ခုချင်းဆီအား အရေးပါ၊ ပုံမှန်၊ သို့မဟုတ် အရေးမပါ စသည့်ဖြင့် ဆန်းစစ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အနီးတွင် တည်ရှိသော သဘာဝ အသိုက်အမြို့အပေါ် သက်ရောက်မှုအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေစဉ်အတွင်း စွန့်ပစ်ပစ္စည်း/ စွန့်ပစ်ရေများ စွန့်ထုတ်မှု၊ ဆီနှင့် အခြားသော ဓာတုပစ္စည်းများ ဖိတ်စင်မှု နှင့် ယိုစိမ့်မှု ကဲ့သို့သော အလားအလာရှိသည့် ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုများ တစ်ခုချင်းစီအား အရေးပါသည်။ ပုံမှန် သို့မဟုတ် အရေးမပါဟု အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အသိုက်အမြို့နှင့် တည်ရှိနေသော အကွာအဝေးနှင့် လျှော့ချရေး နည်းလမ်းများ မလုပ်ဆောင်ပါက ထိခိုက်မှု၏ ပြင်းအားအပေါ်မူတည်၍ ဆန်းစစ်သတ်မှတ်ရပါမည်။

သစ်ပင်များ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးပင်များ ရှင်းလင်းခြင်းအတွက် သစ်ပင်အရေ အတွက် သို့မဟုတ် ဖယ်ထုတ်လိုက်မည့် ဇီဝလောင်စာ ပမာဏနှင့် အနီးအနားရှိ ဂေဟစနစ် အတွက် ၎င်း၏အရေးပါမှုနှင့် ဇလဗေဒနှင့် တိုက်စားမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုတို့ အပေါ် မူတည်၍ အရေးပါသည်။ ပုံမှန်၊ သို့မဟုတ် အရေးမပါဟု အတန်းအစားခွဲခြားရပါမည်။

အကယ်၍ အဆိုပါ သက်ရောက်မှု တစ်ခုခုအားအရေးပါသည်ဟု ယူဆပါက တာဝန် ရှိသော PMO သည် သက်ရောက်မှုများ၏ ပြင်းထန်မှု အလားအလာအပေါ် မူတည်၍ IEE သို့မဟုတ် ESIA တစ်ခုခုအား ပြင်ဆင်ရန် တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။

(၈.၃.၂) ရူပ-ဓာတုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ဆောက်လုပ်ရေးအဆင့်အတွင်း ရူပ-ဓာတု သက်ရောက်မှုများ အား စစ်ဆေးခြင်းအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် ကန့်သတ်မှုဘောင်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

- ဆူညံသံနှင့် လေထု ညစ်ညမ်းမှု၊
- ရေထု ညစ်ညမ်းမှု သို့မဟုတ် မြေထု ညစ်ညမ်းမှု
- ရေစီးကြောင့်ပြောင်းလဲမှု သို့မဟုတ် ရေနှုတ်မြောင်း ပိတ်ဆို့မှု။

အကယ်၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဆောက်လုပ်မှုတွင် သိသာသည့် ဆူညံသံများ ထုတ်လွှတ်သည့် ကိရိယာ/စက်ပစ္စည်းများ (ဥပမာ။ ဂျန်နရေတာများ၊ pile driver များ) အသုံးပြုပါဝင်ပါကနှင့် အကယ်၍ အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲနေရာသည် လူများ နေထိုင်ရာ/ကျောင်းများ/ဆေးရုံများနှင့် နီးကပ်စွာတည်ရှိပါက ဆူညံသံညစ်ညမ်းမှုသည် အရေးပါပါမည် (လျော့ချရေးနည်းလမ်းများ မရှိပါက)။ အလားတူပင် ကျောက်တုံးကြိတ်ခြေစက်၊ မြေညှိခြင်းအလုပ်များနှင့် ယဉ်ရွှေ့လျားမှုများက ဖုန်များနှင့် လေထုညစ်ညမ်းမှုအား ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲသည် လူများ နေထိုင်ရာနှင့် အလွန်နီးကပ်စွာ တည်ရှိမနေပါက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲဆောက်လုပ်မှုတွင် ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်နိုင်သော လေထုညစ်ညမ်းမှုသည် အရေးပါရန် သိပ်မဖြစ်နိုင်သော်လည်း “ပုံမှန်” အဖြစ် အတန်းအစား သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာအနီးတွင် ရေထု (ရေအိုင်/ မြစ်ချောင်းများ) ရှိပါက ရေထုအရည်အသွေးအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးအလားအလာများကို (စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ အညစ်အကြေး၊ ညစ်ညမ်းရေများ စွန့်ထုတ်ခြင်း၊ စက်ဆီ/ ချောဆီ/ ဓါတုပစ္စည်းများယိုစိမ့်ခြင်း) အဆိုပြုစီမံကိန်းတည်နေရာ၏ ရေထုနှင့် ရေထုသဘောသဘာဝ (ရေနေသတ္တဝါ/ အပင်များ)အတွက် အရေးကြီးသည့် သဘာဝအသိုက်အမြုံဖြစ်မဖြစ် စသည့် အချက်များ အပေါ်မူတည်၍ “သိသာကြီးမားခြင်း”(သို့)“အလယ်အလတ်” (သို့)“မသိသာနည်းပါးခြင်း” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

အကယ်၍ အဆိုပြုခါတ်အားခွဲရုံ တည်နေရာသည် သဘာဝရေနုမြောင်းစီးဆင်းမှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပါက အဆိုပါခါတ်အားခွဲရုံ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့် (၂) ရပ်စလုံးအတောအတွင်း “သိသာသည့်” ရေသွယ်မြောင်းပိတ်ဆို့မှု/ ရေလျှံမှုဖြစ်နိုင်ပြီး ယင်းသို့မဟုတ်ပါက ရေနုမြောင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုမှာ အသေးအဖွဲသာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် ရေရင်းမြစ်၏ စီးဆင်းမှုအား သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ ရေစီးဆင်းမှုအပေါ် သက်ရောက်မှုအား “သိသာ ကြီးမားခြင်း”၊

“အလယ်အလတ်” သို့မဟုတ် “မသိသာနည်းပါးခြင်း” စသဖြင့် ထိခိုက်နှောင့်ယှက်မိသည့် ပမာဏနှင့် ကြာချိန်အပေါ်မူတည်၍ ခွဲခြားနိုင်သည်။ ဥပမာ ရက်ပေါင်းများစွာအထိ အနည်းဆုံး သဘာဝဆိုင်ရာ စီးဆင်းမှုအား ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း မရှိပါက “သိသာကြီးမား” သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်အတောအတွင်း သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များတွင် ဆူညံမှုပမာဏ၊ လေထုညစ်ညမ်းမှု တိုက်စားခြင်းနှင့် အနည်ထိုင်ခြင်း၊ ရေနပ်မြောင်းပိတ်ဆို့မှု၊ ရေကြီးရေလျှံမှု၊ အစိုင်အခဲ/အရည်အညစ်အကြေးစွန့်ပစ်မှု၊ ရေထုညစ်ညမ်းမှု၊ အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်နိုင်ခြေတို့ ပါဝင်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့သာဟု သတ်မှတ်မထားပါ။ ၎င်းတို့အားလုံးအား စစ်ဆေးရမည်ဖြစ်ပြီးလျှော့ချရေး နည်းလမ်းများ မပါပဲ သက်ရောက်မှုအတွက် ပြင်းထန်မှု ပမာဏပေါ်မူတည်၍ သိသာကြီးမားမှု၊ အလယ်အလတ်(သို့) မသိသာနည်းပါးမှုစသည်ဖြင့် စိစစ်သတ်မှတ်ပါသည်။

အကယ်၍ အဆိုပါ သက်ရောက်မှုများအနက်မှ တစ်ခုခုအား သိသာကြီးမားသည်ဟု သတ်မှတ်ပါက တာဝန်ခံ PMO အနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအား သက်ရောက်မှု၏ ပြင်းထန်မှု အလားအလာအပေါ် မူတည်၍ IEE သို့မဟုတ် ESIA တစ်ခုခုအား ပြင်ဆင်စေရပါမည်။

(၈.၃.၃) လူမှု သက်ရောက်မှုများ

အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် ကောင်းမွန်သည့် လူမှုသက်ရောက် မှုများစွာ ရလဒ်ထွက်ပေါ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည်။ ၎င်းတွင် စားဝတ်နေရေး တိုးတက်မှု နှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှု တိုးတက်မှုနှင့် လူထု ဘေးကင်းရေးနှင့် အမျိုးသမီးများ၏ ဘဝတိုးတက်မှုများပါဝင်နိုင်ပါသည်။ အချို့သော ကောင်းမွန်သည့် သက်ရောက်မှုများသည် စီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပြီး အချို့သော ရလဒ်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်သည့် ရှေ့ပြေး ဦးဆောင်မှုများ၊ နှင့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု တိုးတက်လာ၍ မှီတင်းနေထိုင်ကြသူ ကိုယ်တိုင်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်နေစေကာမူ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသည် လူမှု ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိတွေ့နိုင်ပြီး ဒေသခံလူထုများနှင့် အိမ်ထောင်စုများအပေါ် ပြင်းထန်သည့် လူမှု သက် ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုနှင့် အန္တရာယ်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည် -

- အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက် လိုအပ်သော မြေများနှင့် သစ်ပင်များနှင့် ကောက်ပဲ သီးနှံများကဲ့သို့သော ပိုင်ဆိုင်မှုများ ထာဝရ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဆောက်လုပ်ရေး

လုပ်ငန်းအတွက် မြေယာ ယာယီ ဆုံးရှုံးမှု၊ သို့မဟုတ် အချို့သော မြေယာများနှင့် ရင်းမြစ်များပေါ်ရှိ အသုံးပြုနိုင်မှုအား ကန့်သတ်လိုက်မှုကြောင့် စားဝတ်နေရေး ဆုံးရှုံးမှု၊

- လူမှုရေးရာ ချန်လှပ်ခံရခြင်းများ (ရရှိလာသည့် တိုးချဲ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှု များအား အသုံးပြုရန် ငွေကြေးတတ်နိုင်မှုမရှိသော လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အသုံးပြုနိုင်ရန် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုမရှိသေးသည့် အိမ်နီးနားချင်း သို့မဟုတ် အနီးအနားရှိ ကျေးရွာ လူထု များအတွက်၊
- အကြွေးတင်ရှိခြင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားစရိတ်နှင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းနှင့် ကိရိယာအသစ်များ ဝယ်ယူခြင်းကြောင့်၊
- တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် နွမ်းပါးအားနည်းသည့် အစုအဖွဲ့များအတွက် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ(အထူးသဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ခြင်းစသည့် စီမံကိန်း အကျိုးကျေးဇူးများ မရရှိဘဲ ချန်လှပ်ခံရနိုင်သည့် အလားအလာများနှင့်ပတ်သက်၍)
- ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီများ (VEC)များ၏ အမျိုးမျိုးသော စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စွမ်းရည် များကြောင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးနှင့် စီမံကိန်း အကျိုးကျေးဇူးရရှိမှု ပမာဏများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အများစုအတွက် ပင်မအလားအလာရှိသည့် ပြင်းထန်သော သက် ရောက်မှုများသည် မြေယာ နှင့် စားဝတ်နေရေး ဆုံးရှုံးမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများနှင့် အခြားသော ထိခိုက်လွယ် အိမ်ထောင်စုများနှင့် အုပ်စုများအား လူမှုရေးအရ ပစ်ပယ်မှု တို့နှင့်ပတ်သက်ပါသည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် off-grid စီမံကိန်း အများစုသည် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အများစုနေထိုင်သည့် ဝေးလံခေါင်သီသည့် နေရာများတွင် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုတိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့်တကွ ဘာသာရေး လူနည်းစုများကဲ့သို့ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများအပေါ် ပြင်းထန်သည့်သက်ရောက်မှု အလား အလာရှိပါသည်။

မြေယာနှင့် စားဝတ်နေရေး။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ မြေယာနှင့် စားဝတ်နေရေးအပေါ် အလား အလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများတွင် မြေယာအသုံးပြုမှု တိုက်ရိုက်သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက် ပြောင်းလဲမှုများ၊ မြေယာနှင့် အခြားသောရင်းမြစ်များအသုံးပြုမှု အမြဲတမ်းသို့မဟုတ် ယာယီပြောင်းလဲခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေများ ဆုံးရှုံးမှု၊ နှင့် မြေယာရယူရန် လိုအပ်မှု စသည်တို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်း၏ ခြေရာလက်ရာသည် များသောအားဖြင့် သေးငယ်ပြီး လူအများအား နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း လိုအပ်မည် မဟုတ်ဟု မျှော်မှန်းထားသော်လည်း အထူးကိစ္စရပ်များအတွက် ၎င်းတို့ လိုအပ်ကောင်း

လိုအပ်နိုင်သည်ဟု ပြန်လည်နေရာချထားရေး မူဝါဒ မူဘောင်အရ ခွင့်ပြုထားပါသည်။¹² စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်မည့်နေရာအတွက် ဆန္ဒအလျောက်လှူဒါန်းမှုများလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ဆန္ဒမပါသော ပြန်လည်နေရာ ချထားမှုအတွက် OP 4012 တွင် အဆိုပါ လှူဒါန်းမှုအတွက် လွှမ်းခြုံထားခြင်း မရှိသော်လည်း ၎င်းတို့သည် နီးကပ်စွာ ဆက်စပ်နေပြီး တင်းကြပ်သော အခြေအနေများဖြင့်သာ ပြုလုပ် သင့်သည်။ အဆိုပါ အခြေခံ အဆောက်အအုံအတွက် အခြား ရွေးချယ်နိုင်သော နေရာ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး သို့မှသာ မြေပိုင်ရှင်/ အသုံးပြုသူက မြေယာအား လှူဒါန်းရန်တောင်းဆိုမှုအား ငြင်းပယ်သည့်အခါ အဆိုပါ ရွေးချယ်စရာနေရာအား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲက အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ အခြားရွေးချယ်စရာနေရာများ မရှိသည့်အခါ မြေယာ ပိုင်ဆိုင်သူ/ အသုံးပြုသူသည် ပေါက်ဈေးအတိုင်း အလျော်အစား ရရှိရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မြေယာအား လှူဒါန်းပါက မြေယာ ပိုင်ဆိုင်သူ/အသုံးပြုသူ လက်ဝယ်ရှိသော ကုန်ထုတ် စွမ်းအားရှိသည့် မြေယာစုစုပေါင်း၏ 20% ထက် ကျော်လွန်၍ မရပါ။ ဆန္ဒအလျောက် မြေယာ လှူဒါန်းရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့် အား နောက်ဆက်တွဲ ၉ တွင် ဖော်ပြ ထားပါသည်။

အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာအတွင်းရှိ မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော စားဝတ်နေရေးနှင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းကြောင့် ထိခိုက်သွားနိုင်သည့် အခြား စားဝတ်နေရေးများအပေါ် အဆိုပြုထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများအား စောလျင်စွာ ဆန်းစစ်ထားရန် အရေးကြီးပါသည်။ RPF တွင် မြေယာများနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ အမြဲတမ်း သို့မဟုတ် ယာယီ ဆုံးရှုံးမှုများအပြင် ထို ဆုံးရှုံးမှု များအတွက် အလျော်အစားပေးခြင်းအတွက် လိုက်နာရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်အား ဖော်ပြထားပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများ။ NEP စီမံကိန်းတံမှ သာတူညီမျှ ဖြစ်သော အကျိုးခံစားခွင့်အား တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အခြားသော ထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများ ရရှိနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်သည့် အလားအလာများ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာများနှင့် နည်းလမ်းများအား ဆွေးနွေးမည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှ ချပ်လှပ်ထားခြင်း ရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း လုပ်ကိုင်နေသည့် ကန်ထရိုက်တာများ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ဒေသထုံးတမ်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအားသိရှိနားလည်မှု သို့မဟုတ် လေးစားမှု ရှိချင်မှ ရှိပါမည်။

¹² OP 4.12 covers direct economic and social impacts that result from Bank-assisted investment projects, and are caused by the involuntary taking of land resulting in (i) relocation or loss of shelter; (ii) lost of assets or access to assets; or (iii) loss of income sources or means of livelihood, whether or not the affected persons must move to another location.

NEP အောက်တွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ တည်ရှိနေမှုအား စစ်ဆေးခြင်းအား ၎င်းတို့နှင့် လွတ်လပ်၍ ဦးစားပေးပြီး အသိပေးထားသော အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်/မလိုအပ် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် OP 4.10 က လိုအပ်သည့်အတိုင်း (နောက်ဆက်တွဲ ၉၊ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စီမံချက်ရေးဆွဲခြင်း မူဘောင် အားကြည့်ရန်) ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ စီမံချက် (IPP) များအားပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်/မလိုအပ် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် ပြုလုပ်ပါမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးချက်များနှင့် လူမှု ဆန်းစစ်မှုများသည် (စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများနှင့် အချိုးအစားညီသည့် ပမာဏအတိုင်း) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အပေါ် သင့်လျော်သည့် အကျိုးအမြတ်များ ပံ့ပိုးပေးပြီး ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုများ မရှိစေကြောင်း သေချာစေရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်သည့် ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကားနှင့် အခြားသော ရှုထောင့်များအတွက် ထိုးထွင်းသိမြင်မှုအား ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

IPP လိုအပ်သည်ဖြစ်စေ မလိုအပ်သည်ဖြစ်စေ ဒေသခံ လူထုများနှင့် ပြုလုပ်သော ဆက်သွယ်မှု နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအားလုံးသည် ၎င်းတို့ နားလည်နိုင်သည့် ဘာသာစကားဖြင့်သာ ဖြစ်ရမည်။ အကယ်၍ ဒေသခံလူထုအတွင်းတွင် တိုင်းရင်းသားအုပ်စု တစ်ခုထက် ပိုနေပါက မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမှ ချန်လှပ်ထားသကဲ့သို့ မဖြစ် စေရန်အတွက် ဆက်သွယ်မှုများ နှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား ထိုဒေသခံ လူထု အတွင်း အသုံးပြုနေသည့် ဘာသာစကား အားလုံးအား အသုံးပြု၍ ပြုလုပ်ရပါမည်။ အကယ်၍ SHS အတွက် ကန်ထရိုက်တာ သို့မဟုတ် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများသည် အဆိုပါ ဘာသာစကားများအတွက် အဖွဲ့အစည်းအတွင်း စွမ်းဆောင်နိုင်ရည် မရှိပါက ထို တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် ဆက်သွယ်ရန် ဘာသာပြန် သို့မဟုတ် ဝန်ထမ်းအား ခန့်အပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ဆောင်ချက်များမှ ချန်လှပ်ခံရခြင်းများ အပါအဝင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲကြောင့် သက်ရောက်မှုများ ခံစားရမည့် အခြားထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အား အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများတွင် ဘာသာရေး လူနည်းစုများ၊ ဒုက္ခသည်များ နှင့် နေရာရွှေ့ပြောင်းခံရသည့် လူထုများ ပါဝင်နိုင်ပြီး ထိခိုက်လွယ်သည့် လူပုဂ္ဂိုလ်များတွင် မုဆိုးမများ၊ ယောက်ျားမရှိသော ကလေးအမေများ၊ မိဘမဲ့များ၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းများနှင့် အမျိုးသမီးများ ယေဘုယျအားဖြင့် ပါဝင်ပါသည်။

(၈.၃.၄) ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု ရင်းမြစ်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှု ရင်းမြစ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ခြေများအား သေချာစေရန် ဆန်းစစ်ရပါမည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုရင်းမြစ်များအား ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်မှုအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များအား နောက်ဆက်တွဲ ၇ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ “မထင်မှတ်ပဲ တွေ့ရှိမှု” ကိစ္စရပ်များအတွက် (နိုင်ငံ၊ ဒေသ၊ သို့မဟုတ် ဒေသခံ လူထုအတွက် အရေးပါသော ရှေးဟောင်းသုတေသနဆိုင်ရာ၊ သမိုင်းဆိုင်ရာ၊ သို့မဟုတ် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ နေရာများအား ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုအား ဆိုလိုပါသည်) လုပ်ဆောင်ချက်များအား နောက်ဆက်တွဲ ၈ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

(၈.၃.၅) ဒေသတွင်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် နေရာများရှိ ရပ်ရွာပြည်သူများအတွက် အလားအလာရှိသော ဒေသဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် အကောင်းဆုံးရရှိစေရန် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား အသုံးပြုသင့်ပါသည်။ အဆိုပါ အကျိုးကျေးဇူးများတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဆောက်လုပ်ရေး၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် ဒေသခံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အလုပ်သမားများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေး သင်တန်းအခွင့်အလမ်းများ စသည်တို့ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် ရပ်ရွာအတွင်းရှိ လူမှုရေးရာ အခြေခံအဆောက် အအုံများ(ဥမာ- ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းများနှင့်စာသင်ကျောင်းများ) အတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြည့်ဆည်းပေးရန်နှင့် ရပ်ရွာတွင်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေး (အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးငယ်များအတွက်) တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် လမ်းမီး အလင်းရောင် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ရပ်ရွာပြည်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများမှ တစ်ဆင့် သဘောတူညီထားသည့်အတိုင်း အများနှင့်ဆိုင်သော လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အခြေခံအဆောက်အအုံအတွက် အကောင်းဆုံး တည်နေရာ(များ) ရွေးချယ်သတ်မှတ်နိုင်ရန် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးပြုပါမည်။

လူမှု အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖြည့်ဆည်းပေးရာတွင် တိုင်းရင်းသား သို့မဟုတ် ဘာသာရေး လူနည်းစုများ သို့မဟုတ် အခြားသော ထိခိုက်လွယ်သည့် အုပ်စုများက အသုံးပြုသော အဆောက်အအုံများ ပါဝင်သင့်ပြီး လမ်းမီးများအားလည်း တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု သို့မဟုတ် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော သို့မဟုတ် အခြားထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ လွှမ်းခြုံနိုင်အောင် ကျေးရွာလူထုတစ်ခုလုံးအတွက် ကောင်းမွန်စွာ ဖြန့်ဖြူးရပါမည်။

(၈.၄) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု သက်ရောက်မှုများအား အမှတ်ပေး သတ်မှတ်ရန် အခြားသော ရွေးချယ်စရာ နည်းလမ်း

ယေဘုယျအားဖြင့် စစ်ဆေးစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှုဧရိယာအတွင်း (အခန်း ၈.၅ တွင် ကြည့်ပါ။) ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများ(ကောင်းကျိုး/ဆိုးကျိုး)၏ သဘောသဘာဝကို ခွဲခြားနိုင်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့်အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုအား အသေးစိတ် အကဲဖြတ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ကိရိယာရွေးချယ်အသုံးပြုမှုအတွက် အချက်အလက် ပံ့ပိုးနိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများအား ရွေးချယ်မှုသည် အဓိကအားဖြင့် ကြိုတင်မှန်းဆထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများ၏ အရေးပါမှု အတိုင်းအတာပမာဏနှင့် ၎င်းနှင့် နီးနွယ်ပတ်သက်နေသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ အန္တရာယ်ရှိမှု ပမာဏများပေါ်တွင် မူတည်သည်။

အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်မှုအဆင့် အတောအတွင်း PMO များအနေဖြင့် စိစစ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း တွေ့ရှိသတ်မှတ်ထားသည့် အဓိကကျသည့် ပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုကိစ္စရပ်များ၊ အန္တရာယ်များနှင့် အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများအား အတည်ပြုမည်ဖြစ်သည်။ အတိုင်းအတာ သတ်မှတ်မှုအဆင့်သည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ အစောပိုင်းအဆင့်ကပင် အလားအလာရှိသော ကိစ္စရပ်များကို အလေးထားသတ်မှတ်နိုင်ပြီး ဤနည်းအားဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုအလားအလာများအား လျော့ချနိုင်မည့် ဒီဇိုင်း ပုံစံအပြောင်းအလဲများနှင့် စီမံကိန်းတည်နေရာပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။

အကယ်၍ အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်ပါက PMO များ အနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု တစ်ခုချင်းစီ၏ဖြစ်နိုင်ချေရှိသောအတိုင်းအတာအားခွဲခြားသတ်မှတ်နိုင်ရန်

သက်ရောက်မှုလေ့လာအဖြတ်ချက် မက်ထရစ်ဇယားကိုအသုံးပြုနိုင်သည် - အလားအလာ ရှိသော သက်ရောက်မှု၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတိုင်းအတာ၊ မျှော်မှန်းထားသည့် အချိန်ကာလ၊ သက်ရောက်မှုဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြေနှင့် နောက်ဆုံးသက်ရောက်မှု၏ ပြင်းထန်အား စသည်တို့ဖြစ် ကြသည်။ ဤအပြောင်းအလဲအညွှန်းကိန်းများအား အောက်ဖော် ပြပါဇယား (၈.၁)ပါ စံသတ်မှတ်ချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ရမှတ်(၁)မှ (၃)အထိ သတ်မှတ်နိုင်သည်။ NEP စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ ပုံစံအားလုံးအတွက် အလားအလာရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု များအား နောက်ဆက်တွဲ ၄ တွင်လည်းကောင်း အလားအလာရှိသည့် လူမှု သက်ရောက်မှု များအား နောက်ဆက်တွဲ ၅ တွင်လည်းကောင်း တင်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၈.၁။ အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ကာလ၊ ပမာဏနှင့် ဖြစ်နိုင်ချေများအတွက် အမှတ်ပေးခြင်း

ရမှတ်	အတိုင်းအတာ	အချိန်ကာလ	ဖြစ်နိုင်ချေ	ပြင်းအား
၁	တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုခံ- လုပ်ငန်း/ လုပ်ငန်းခွင် ဧရိယာ အတွင်း (သို့)ကပ်လျက်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်အတွင်း	တို- သက်ရောက်မှုသည် ရေတိုကာလ(၀ - ၁၂ လ)(သို့) ရံဖန်ရံခါ	နည်းပါး	နည်းပါး- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဖြစ် စဉ်၊ သဘာဝလုပ်ငန်းစဉ်များအား ပြောင်းလဲသွားစေခြင်း မရှိ(သို့) လစ်လျူရှုနိုင်သော အပြောင်းအလဲသာရှိခြင်း
၂	ဒေသအတွင်း - လုပ်ငန်းဧရိယာ ပြင်ပ နှင့် ကပ်လျက်ရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်တိုင်းတာနိုင်/ သတိပြုမိနိုင်သော သက်ရောက်မှု	အလယ်အလတ်- ကာလလတ်အဆင့်(၁-၂)နှစ်	အလယ်အလတ်	အလယ်အလတ်- သဘာဝ ဂေဟစနစ်များ အပြောင်းအလဲဖြစ်ပေါ်စေသည်။
၃	ကျယ်ပြန့်သည့် ဧရိယာ။အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ရန် လျာထားသည့် တစ်ဆင့်ခံ မြေများ သို့မဟုတ် တမြို့လုံး ကဲ့သို့သော ကြီးမားသည့် ဧရိယာ အပေါ် သက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေသည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ကာလရှည်- သက်ရောက်မှုသည် တည်ဆောက်ရေးအဆင့် ကျော်လွန်နှစ်များအထိ(သို့) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု သက်တမ်းတလျောက်နှင့်ဆက် တိုက်/ ထပ်တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်နိုင်	မြင့်မား	မြင့်မား - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ပုံမှန်သဘာဝဖြစ်စဉ်များ ပြောင်းလဲ။

အောက်ပါ ပုံသေနည်းအား အသုံးပြု၍ သက်ရောက်မှု၏ အရေးပါမှုအား နည်းပါး၊ အလယ်အလတ်၊ သို့မဟုတ် မြင့်မား ဟူ၍ သတ်မှတ်ပေးရပါမည်။

$\text{အရေးပါမှု} = (\text{အတိုင်းအတာ} + \text{ကြာမြင့်ချိန်} + \text{ဖြစ်နိုင်ခြေ}) \times \text{ပြင်းအား}$
--

အလားအလာရှိသော အန္တရာယ်အား စုစုပေါင်း ရလဒ်သည် ၉ အောက် နည်းသောအခါတွင် နည်းပါးသည်ဟု လည်းကောင်း၊ ၁၀ နှင့် ၁၄ ကြားရှိပါက အလယ်အလတ်ဟုလည်းကောင်း၊ ၁၅ နှင့် အထက် ရှိပါက မြင့်မားသည်ဟုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ပါသည်။

သက်ရောက်မှုအများစုသည် မကောင်းသည့်ဘက်မှ တိုင်းတာလေ့ရှိသော်လည်း အချို့သော သက်ရောက်မှုများသည် ကောင်းမွန်သည့် သက်ရောက်မှုလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း မက်ထရစ်အား အသုံးပြုသူများသည် သက်ရောက်မှု တစ်ခုခုသည် ကောင်းမွန်သည်ဟု မျှော်မှန်း၍ ရနိုင်/မရနိုင် သတ်မှတ်၍ သင့်တော်သလို တွက်ချက်ရပါမည်။

အကယ်၍ အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများသည် အန္တရာယ်နည်းပါးသည်ဟု ပြသပါက လိုအပ်မည့် ဘေးကင်းရေး နည်းလမ်းသည် လုံလောက်သည့် အနီးကပ်စောင့်ကြည့်မှုနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးနောက်ပိုင်း ဆန်းစစ်ချက်တို့နှင့် အတူတကွဖြစ်သည့် ESOP သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း သက်ရောက်မှု အချို့သည် အလယ်အလတ် သို့မဟုတ် မြင့်မားသည်ဟု သတ်မှတ်ပါက သက်ရောက်မှုများ၏ အမျိုးအစားနှင့် ပြင်းထန်မှုအပေါ် မူတည်၍ ESMP အား ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော မြေယာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် စားဝတ်နေရေး ဆုံးရှုံးမှု ရှိပါက RAP လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲသည် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုရှိသည့် လူထု သို့မဟုတ် ဧရိယာအတွင်း တည်ရှိပါက IPP လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ အချို့သော သက်ရောက်မှုများအား မြင့်မားသည်ဟု သတ်မှတ်ပြီး ပြင်းထန်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုထိခိုက်မှုအလားအလာ ရှိပါက ESMP၊ RAP နှင့်/သို့မဟုတ် IPP တို့အပြင် IEE အား ထပ်တိုး ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါမည်။

(၈.၅) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သော လူများ သို့မဟုတ် ဧရိယာများ အားလုံး ပါဝင်ရန်မှာ အရေးကြီးပါသည်။ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာအား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်မည့် သို့မဟုတ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် မြေပထဝီဧရိယာဟု သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတွင်

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တိုက်ရိုက် လွှမ်းမိုးသည့် ဧရိယာနှင့် ၎င်း၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ၏ လွှမ်းမိုးသည့် ဧရိယာများ ပါဝင်ပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာအား တည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ တည်ဆောက်ရေးနှင့် လည်ပတ်ရေး အဆင့်များ နှစ်ခုစလုံးလုပ်ကိုင်နေစဉ် အတောအတွင်း လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ဆောင်ချက် များနှင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား သေချာစွာ အကဲဖြတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခု၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာအား သတ်မှတ်သည့်အခါ၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲအမျိုးအစား(SHS၊ အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်၊ ဇီဝလောင်စာ အစရှိသည်)နှင့် ၎င်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ဧရိယာ(ဥပမာ- ရေထု၊ ကျောင်း၊ အိမ်၊ ကုန်ထုတ် လုပ်မှုကောင်းမွန်သောမြေ အစရှိသည်တို့၏ အနီးအနား) စသည်ဖြင့် (၂)မျိုးလုံး အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အရေးကြီးပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအများစုအတွက် လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာသည် လုပ်ငန်းများ၏ ခြေရာလက်ရာ(footprint)တွင်သာ အကန့်အသတ်ရှိ နိုင်ပြီး(မြေယာစိုက်ခင်း၊ ဓါတ်အားလှိုင်းစင်္ကြံ၊ အသုံးပြုလမ်းများ စသည်) ၎င်း၏ တိုက်ရိုက် ဝန်းကျင်ရှိဧရိယာအတွင်းသာ ဖြစ်ပွယ်ရှိပါသည်။ ဆူညံသံနှင့် လေထု ညစ်ညမ်းမှုကဲ့သို့သော အချို့သော သက်ရောက်မှုများသည် လုပ်ငန်းများ၏ ခြေရာလက်ရာ အလွန်တွင် သက် ရောက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။

ရေလမ်းကြောင်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုများကိုလည်း အလေးထားသင့်ပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရေအားလျှပ်စစ် mini-grid များသည် အခြားသောရေအသုံးပြုမှု များအပေါ် ရေစီးကြောင်းအောက် သက်ရောက်မှုနှင့် စုပေါင်းသက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။ အမှိုက်သရိုက်နှင့် အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများစွန့်ပစ်ရာနေရာအားလည်း အဝေးတွင် တည် ရှိနေလင့်ကစား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာတစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အနေဖြင့် ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာသတ်မှတ်ရာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုများကို သေချာစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် မြေယာမှာ ရပ်ရွာပိုင်နှင့်/ သို့ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်နေရာနှင့် နီးကပ်စွာ နေထိုင်မှုမရှိနိုင်သော အစုအဖွဲ့များမှ အသုံးပြုနေခြင်းမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ အစုအဖွဲ့များသည် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ ၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာတွင် ပါဝင်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

အလားတူပင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတစ်ခု၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ ခံစားရမည့်/ ရနိုင်သည့် ဘူမိဧရိယာအတွင်းတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ် (သို့) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ ပါဝင်နေပါက ၎င်းတို့အား

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ သတ်မှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။

အောက်ပါဇယား ၈.၂ တွင် လုပ်ငန်းများ၏ footprint နှင့် တိုက်ရိုက်အနီးဝန်းကျင်အတွက် ကန့်သတ်ထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ရန် ယေဘုယျလမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၊ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ဧရိယာ၊ သက်ရောက်မှု၏ သိသာ/အရေးပါမှု စသည်တို့အပေါ်မူတည်၍ လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာသည် အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်လုပ်ငန်းများ၏ နှုန်းအနည်စီးဆင်းမှု/ ဂေဟစနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုများအတွက် သတ်မှတ်ဧရိယာအောက်အဆင့် (sub-catchment) (သို့) လေထုအရည်အသွေးအပေါ် သက်ရောက်သည့် ဒီဇယ်များအတွက် လေထုရုပ်ဝန်းစသည်များပါဝင်နိုင်ပါသည်။

ဇယား ၈.၂ ။ လုပ်ငန်းများ¹³၏ footprint ၌ ကန့်သတ်သည့် တိုက်ရိုက်လွှမ်းမိုးမှု ဧရိယာ (area of influence) ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ	လွှမ်းမိုးမှုဧရိယာ(area of influence)
ဓါတ်အားခွဲရုံ	ဓါတ်အားခွဲစက်ရုံ တည်ရှိရာနေရာ အနီးအနားရှိ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့် ဧရိယာများနှင့် ကျေးရွာလူထုများ။ ဓါတ်အားခွဲရုံသို့ ဆက်သွယ်သည့် အဓိကလမ်းမကြီးမှ အသုံးပြုလမ်း၏ တဖက်တချက် 15 m (၄၉ ပေ) အတွင်း ရှိ ဧရိယာများ
ဓါတ်အားလိုင်း	ဓါတ်အားလိုင်း အတွက် လမ်းကြောင်းရပိုင်ခွင့် - ၃၃kVဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းအတွက် - ၁၂ ပေ (၃.၆မီတာ) ≤ ၁၁ kV ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလိုင်းအတွက် - ၈ ပေ (၂.၄ မီတာ) ဓါတ်အားပေးလိုင်းများ အကြားတွင် အဆောက်အဦများ သို့မဟုတ် လူနေထိုင်ရာ အသိုက်အမြုံများ မရှိရပါ။
အိမ်ထောင်စုမီတာနှင့် လိုင်းချိတ်ဆက်မှုများ	သတ်မှတ်ထားသည့် အကွာအဝေးတစ်ခုတရာမရှိ။

¹³Information provided by Union PMOs (MOEP/MLFRD) during site visit in February 2015 and confirmed with ESE and DRD Officers in Nay Pyi Taw on 28 April 2015

ဇီဝဓါတ်ငွေ့စက်ရုံများ	စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၊ အညစ်အကြေး/ ရေဆိုးများ၏ ပေ(၅၀) (၁၅ မီတာ) ပတ်ဝန်းကျင် ဧရိယာအတွင်း (pathogen/ ecoli ကူးစက်ရောဂါပိုးများအား တားဆီးကာကွယ်ရန် မည်သည့်ပြန်မျှ တူးရန်မရှိ)
SHS (Solar Home System) SHS ဆိုလာအိမ်သုံး စနစ်များ	Areas and communities 0.2 km (0.12 mile) around a solar home system using Acid Type Battery အက်ဆစ်အမျိုးအစားသုံး ဘတ္တရီအသုံးပြုသည့် ဆိုလာအိမ်သုံးစနစ်၏ 0.2 km ဝန်းကျင်ရှိ ဧရိယာများနှင့် ရပ်ရွာများ
Mini Grid Solar Photovoltaic (PV)	Mini Grid Solar Photovoltaic (PV) စနစ်၏ ၀.၅ ကီလိုမီတာ (၀.၃၁ မိုင်) ဝန်းကျင်ရှိ ဧရိယာနှင့် ရပ်ရွာများ
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်၏ ဦးပိုင်းရေထိန်း ရေဝေကုန်းတန်းအတွင်း ၀.၅ ကီလိုမီတာ (၀.၃၁ မိုင်) ရှိသော ဧရိယာနှင့် စက်ရုံအောက် ရေစီးဆင်းရာ ၂ ကီလိုမီတာ အတွင်းရှိ ဧရိယာ။
ဓါတ်အားပေးဒီဇယ်အင်ဂျင်	ဒီဇယ်အင်ဂျင် (< 500 KVA) ၏ ၇ မီတာ (၂၃ ပေ) ဝန်းကျင် ဧရိယာအတောအတွင်း
လေအားစွမ်းအင်စနစ်	လေအားစွမ်းအင်စက်၏ ၁ ကီလိုမီတာ (၀.၆၂ မိုင်) ဝန်းကျင်ရှိ ငှက်များ၊ အင်းဆက်များ၏ လေထုဧရိယာ

အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ

စီမံကိန်းအနေဖြင့် မဟာတ်ဓာတ်အားလှိုင်းအတွင်းနှင့် မဟာဓာတ်အားလှိုင်း ပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး လုပ်ငန်းများ၏ တိကျသော အပိုင်းများအတွက် ငွေကြေး ထောက်ပံ့မည် ဖြစ်သော်လည်း အချို့သော အထောက်အကူပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ (HV ဓါတ်အားပေးပို့သည့်လိုင်းများ၊ အသုံးပြုလမ်းများ၊ ရေထောက်ပံ့ရေးလိုင်းများ ကဲ့သို့) သည် NEP ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးတည်ချက် အောင်မြင်ရရှိရန် အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ OP 4.01 တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ESIA အတွက် လိုအပ်ချက်များတွင် “အထောက်အကူရှုထောင့်များအားလုံး အပါအဝင် စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် ဧရိယာ” ထည့်သွင်းရန် ဖြစ်သည်။ NEP သည် လက်ရှိ(သို့) မရှေးမနှောင်းတည်ဆောက်သည့် NEP သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် သို့/နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် အထောက်အကူပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များနှင့် ဆက်နွယ်သည့် ကောင်းမွန်သော ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ပါမည်။ အဆိုပါ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မှုများ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် PMO များသည်-

- အထောက်အကူ ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ(ဥပမာ- ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများနှင့် HV ဓါတ်အားပေးပို့သည့်လိုင်း များ) ၏ မည်သည့် အမျိုးအစားနှင့် တည်နေရာအားဖြည့်ဆည်းမည်(သို့) ပင်မဓါတ်အားလိုင်းအဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း(သို့) ကျေးလက် အကြိုဓါတ်အားဖြည့်ဆည်းရေး စီမံကိန်းများ၏အခြေခံ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ပါမည်။
- အထောက်အကူပံ့ပိုးမှု အင်္ဂါရပ်များ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ရန် စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း (Audit) ဆောင်ရွက်ပြီး ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသည့် ကိစ္စရပ်များ တွေ့ရှိပါက လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အား ပြုစုရပါမည်။

(၈.၆) ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ ရွေးချယ်မှု

(၈.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုလိုက်နာရမည့်ကျင့်ဝတ်များ (ESCoP)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစားတိုင်းသည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှု ထိခိုက်မှုများအား တားဆီးရန် သို့မဟုတ် နည်းပါးစေရန် လုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်း အမျိုးအစားအား ဖော်ပြပေးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုလိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ (ESCoP) ရှိပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုသက်ရောက်မှုများသည် ဧရိယာ အကန့်အသတ်အတွင်း အန္တရာယ် အနည်းအပါးသာ ဖြစ်ပေါ်မည့် သက်ရောက်မှု နည်းပါးမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အများစုအတွက် ESCoP သည် လုံလောက်သည်ဟု သတ်မှတ်ပါမည်။ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများအား ရှောင်လွှဲနိုင်ကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် ESCoP သည် လမ်းညွှန်ချက်များ ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့မှု အပိုင်းတွင် MV လုပ်ငန်းများနှင့် LV လုပ်ငန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများအတွက် ESCoP အနေဖြင့် အထောက်အပံ့ ကုမ္ပဏီများ၏ မည်သည့် အလုပ်မျိုးတွင်မဆိုနှင့် VEC များအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီများက လုပ်ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းများအပါအဝင် VEC ကလုပ်ဆောင်သည့် မည်သည့်လုပ်ငန်းမျိုးတွင်မဆို အလိုအလျောက် ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ရမည်။ (နောက်ဆက်တွဲ ၁၅)

Off-grid အပိုင်းတွင် SHS အတွက် ESCoP သည် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု အစုအား အောင်မြင်သည့် ကုမ္ပဏီနှင့် ချုပ်ဆိုသည့် စာချုပ်များ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ပါဝင်ပြီး RBF Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ESCoP အား DRD PMO က ပါဝင်ရန် ရွေးချယ်ထားသည့် ရောင်းချသူများထံသို့ ပံ့ပိုးပေးသွားပါမည် (နောက်ဆက်တွဲ ၁၆)။ Mini-

Grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ESCoP အား စာချုပ်တစ်ခုချင်းစီတွင် ပါဝင်သည့် သင့်တော်သည့် ESCoP နှင့်အတူ အသုံးပြုနေသည့် နည်းပညာ အမျိုးအစား တစ်ခုချင်းစီအတွက် ပုံစံရေးဆွဲထားပါသည် (နောက်ဆက်တွဲ ၁၇)။ ESCoP တိုင်းတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေစဉ်အတွင်း အလုပ်သမားများနှင့် အခြားသော ဝန်ထမ်းများ အတွက် ကျင့်ကြံလုပ်ကိုင်ရမည့် စည်းမျဉ်းများအား ပံ့ပိုးပေးသည့် အလုပ်သမားများ လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ ပါဝင်ပါသည်။

(၈.၆.၂) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (ESMP)

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (ESMP) အား အလားအလာရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့်/သို့မဟုတ် လူမှု အန္တရာယ်များ အနည်းငယ်ထက် ပို၍ ရှိနေသော (သက်ရောက်မှုများအား နည်းပါး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ် ဟုတ် အမျိုးအစား သတ်မှတ်သော်ငြားလည်း) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပြင်ဆင်ရပါသည်။ ESMP ၏ ပင်မ ဦးတည်ချက်သည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ဆောင်ချိန်များမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုသက်ရောက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် သတ်မှတ်ခွဲခြားပေးထားသည့် လျှော့ချရေး နည်းလမ်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ကြောင်း သေချာစေရန် ဖြစ်သည်။ ပြင်းထန်သော သက်ရောက်မှုများအား လျှော့ချပြီး ကောင်းမွန်သည့် သက်ရောက်မှုများအား တိုးတက်စေရန်အတွက် ESMP အား ပြင်ဆင်ပါသည်။ ၎င်းအား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လည်ပတ်ရေး အဆင့်အတောအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် ကြိုတင် မျှော်မှန်းမထားသည့် သို့မဟုတ် ကြိုမမြင်နိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုသက်ရောက်မှုများအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။

ESMP သည် အောက်ပါတို့အား ရှင်းလင်းစွာ ပြင်ဆင်ထားရမည် -

- (က) အလားအလာရှိသည့် ကောင်းမွန်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု သက်ရောက်မှုများအား အမြင့်ဆုံး ဖြစ်စေရန်နှင့် ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုများအား တိုက်ဖျက် သို့မဟုတ် နှုတ်ပယ်ပစ်ရန် သို့မဟုတ် လက်ခံနိုင်လောက်သည့် အတိုင်းအတာထိ လျှော့ချပစ်ရန်အတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လည်ပတ်ရေး အဆင့် နှစ်ခုစလုံး အတွင်းတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် နည်းလမ်းများ၊
- (ခ) ဤ နည်းလမ်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်မည့် လုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) ဤ နည်းလမ်းများ တစ်ခုချင်းစီအား တာဝန်ယူရမည့် သူများ၊
- (ဃ) လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လူထုနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား မည်သို့ ထည့်သွင်းလုပ်ဆောင်မည်၊
- (င) အသုံးပြုထားသည့် လျှော့ချရေးနည်းလမ်း၏ ထိရောက်မှုအား ဆန်းစစ်မည့် စောင့်ကြည့်ရေး စီမံချက်၊

(စ) ESMP အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ခန့်မှန်း စရိတ်စက။

ESMP အား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်ခြင်း၏ ပေါင်းစပ် အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရမည်။ ၎င်းအား လုပ်ဆောင်ချက်များအား အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် နည်းလမ်းတကျ ဖြစ်စေခြင်းအတွက် လိုအပ်မည့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းမှုများအတွက် ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် စာရင်းတစ်ခုအဖြစ်သာ ကန့်သတ်ထားသည့် လုပ်ဆောင်ချက်အနေဖြင့် မြင်၍မရပါ။ ထိုအစား ၎င်းအား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သည်နှင့်အမျှ ဖြစ်ပေါ်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု သက်ရောက်မှုများအား မျှော်လင့်ထားသည်ရော မမျှော်လင့်ထားသည်ပါ ပျော့ပြောင်းညင်သာစွာ ကိုက်တွယ်လုပ်ဆောင်မည့် ကျယ်ပြန့်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုရမည်။ ESMP လိုအပ်သည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ၎င်းသည် စာချုပ်စာတမ်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်နေရမည်။

ESMP အား ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ သို့မဟုတ် ကန်ထရိုက်တာက ပြင်ဆင် မည်ဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စု PMO က ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ခွင့်ပြုသွားမည်ဖြစ် သည်။

(၈.၆.၃) ပြန်လည်နေရာချထားရေး မူဝါဒ မူဘောင် (RPF) နှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစီမံချက် (RAP)

ပြန်လည်နေရာချထားရေး မူဝါဒ မူဘောင် (RPF) (နောက်ဆက်တွဲ ၁၁) အား အောက်ပါတို့အား ဖြစ်ပေါ်စေမည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ လုပ်ဆောင်သည့်အခါ NEP အတွက် ပြင်ဆင်ထားပါသည် -

- မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမဆို ပြန်လည်နေရာချထားရန် သို့မဟုတ် နေရာရွှေ့ပြောင်းရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- မြေယာ ရယူခြင်း၊
- ပုဂ္ဂလိကပိုင် ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးခြင်း၊
- ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေအား ယာယီ နေထိုင်အသုံးပြုရယူခြင်း၊ သို့မဟုတ်
- အမြဲတမ်းဖြစ်စေ ယာယီဖြစ်စေ လူအများ၏ စားဝတ်နေရေး တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် ဝင်ငွေ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအား ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။

RPF သည် သက်ရောက်မှုများကို ဆန်းစစ်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် လိုအပ်ချက်များ၊ နှင့် လိုအပ်နိုင်မည့် ဘေးကင်းရေး နည်းလမ်းအမျိုးအစားများအား

ဖော်ပြပါသည်။ စီမံကိန်းအတွင်း ဆန္ဒအလျောက် မြေယာ လှူဒါန်းမှုအား တင်းကျပ်သော အခြေအနေများဖြင့်သာ ခွင့်ပြုထားပါသည်။ ဤသို့သော လှူဒါန်းမှုများအား အစီရင်ခံစာဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် နည်းနိဿယများအား RPF အတွင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ၁၂ အတွင်း သီးသန့်အနေဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ မြေယာ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများ၊ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေ/စားဝတ်နေရေးများ ယာယီသို့မဟုတ် အမြဲတမ်း ဆုံးရှုံးမှုအတွက် လျော်ကြေးပေးရန် လိုအပ်ပါက ပြန်လည်နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းစီမံချက် RAP သို့မဟုတ် အကျဉ်းချုပ် RAP အား ပြင်ဆင်ရပါမည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူ သို့မဟုတ် ကန်ထရိုက်တာက RAP အား သက်ဆိုင်ရရှိ PMO ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အဖွဲ့၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ပြင်ဆင်ပါမည်။ နောက်ဆက်တွဲ ၁၃ တွင် အကျဉ်းချုပ် RAP အား ပြင်ဆင်ရန် အညွှန်းကိန်းများအား ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းသက်ရောက်မှု ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များက အလျော်အစားများ သို့မဟုတ် အခြားသော ခံစားခွင့်များအား စာဖြင့်ရေးသား သဘောတူညီပြီး RAP အတွင်းတွင် ထည့်သွင်းကာ သက်ဆိုင်ရာ PMO ထံသို့ ခွင့်ပြုချက်ရရန် ပေးအပ်ထားခြင်း မပြုလုပ်ရသေးမီ RAP က လွှမ်းခြုံထားသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ သို့မဟုတ် မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်းအတွက် စာချုပ်များအား လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်း မပြုရပါ။ အလျော်အစား သဘောတူညီမှုများ ပါဝင်သည့် အဆုံးသတ် RAP အား PMO က ခွင့်ပြုပြီးသည့်နောက်မှသာ မြေယာရယူခြင်း၊ အလျော်အစား ငွေပေးချေမှုများ၊ နှင့် အခြားသော ခံစားခွင့်များအား ပြုလုပ်ရပါမည်။

စီမံကိန်း အဆိုပြုလွှာ ပြင်ဆင်မှု မတိုင်မီကတည်းက ဝယ်ယူထားမှုများ အပါအဝင် အကယ်၍ မြေယာအား ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ သို့မဟုတ် ကန်ထရိုက်တာက ဝယ်ယူထားပြီးပါက သက်ဆိုင်ရာ PMO အနေဖြင့် နစ်နာမှုမရှိအောင် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း ဆန်းစစ်ချက်နှင့် အစီရင်ခံစာအား ပြုလုပ်၍ မြေယာရယူခြင်းသည် အမျိုးသား လိုအပ်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာ၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ပြန်လည်နေရာချထားမှု အကာအကွယ် (OP 4.12) နှင့် တစ်သွေမတိမ်း ကိုက်ညီမှုမရှိ ဆန်းစစ်သွားပါမည်။ ထို့နောက် PMO သည် နစ်နာမှုမရှိအောင် ဂရုစိုက်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဆန်းစစ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ဖော်ထုတ်ထားသည့် ကွာဟချက်များအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူအတွက် လုပ်ငန်းစီမံချက်အား ပြင်ဆင်ပေးပါမည်။

(၈.၆.၄) ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ စီမံချက် (IPP)

တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု လူထုများနှင့် အခြားသောထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများရှိသည့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းတိုးချဲ့ခြင်း လုပ်ငန်းများနှင့် mini-grid လုပ်ငန်းများအတွက်

ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ စီမံချက် (IPP) သည် လိုအပ်ပါသည်။ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုး စီမံချက် မူဘောင် (IPPF) အား နောက်ဆက်တွဲ ၉ တွင် လည်းကောင်း၊ IPP အတွက် အညွှန်းကိန်းအား နောက်ဆက်တွဲ ၁၀ တွင်လည်းကောင်း ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအပေါ် အကာအကွယ် (OP 4.10) ၏ အဓိက လိုအပ်ချက်မှာ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ (စီမံကိန်းတွင် ခွဲခြားသတ်မှတ်သည့်အတိုင်း)ထံမှ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့် ၎င်းတို့အပေါ် သက်ရောက်သည့် ထိခိုက်မှုများ အားလုံးအတွက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သဘောတူညီမှု¹⁴ အား ရယူရန်ဖြစ်သည်။ အခြားသော ယဉ်ကျေးမှုမှ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့အတွက် အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းစေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မတူညီသည့် ယုံကြည်ချက်မျိုး ရှိနိုင်သည့်အတွက် ထိုထိခိုက်မှုတွင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် သက်ရောက်မှုများနှင့် ကောင်းမွန်သည့် သက်ရောက်မှု နှစ်ခုလုံး ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

နိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးတွင် တိုးတက်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဝန်ဆောင်မှုများအား တောင်းဆိုမှုသည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ရှိသည့် အားလျော်စွာ NEP ပြင်ဆင်နေစဉ်အတွင်း တိုင်းရင်းသားလူနည်းစု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သည့် အကြံပြု ဆွေးနွေးမှုများတွင် စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ အတိုက်အခံ တစ်စုံတစ်ရာမှ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်သော်လည်းပဲ ကျေးရွာလူထု တစ်ခုစီအား mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ သက်ရောက်ခံများ သို့မဟုတ် မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့ခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်သည့်အတွက် ၎င်းတို့ထံမှ လွတ်လပ်၍ ဦးစားပေးပြီး အသိပေးထားသော သဘောတူညီမှုအား လုပ်ငန်းများမစတင်မီ ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။¹⁵ အတိုက်အခံ မရှိကြောင်း တစ်ခုတည်းသာမက စီမံကိန်းအား သဘောတူညီ ထောက်ခံကြောင်းကိုပါ ရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။

IPP တွင် အခြားသော အချက်အလက်များအနက် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည် -

¹⁴ Broad community support means that ethnic minority community has indicated its support or consent as a group through its leaders or other recognised representatives. There can be broad community support even if some individuals object to the project; however, those individuals should not be a significant portion of the community.
¹⁵ Free, Prior and Informed Consent (FPIC) is a specific right that pertains to indigenous peoples and is recognised in the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP), of which Myanmar is a signatory. “Free” means that the consultations are held and the consent is given voluntarily and without coercion, intimidation or manipulation of the ethnic community. “Prior” means well in advance of an activity being initiated, usually at the scoping or planning stages. “Informed” means that the people are provided with the information needed to make decisions, and that the information is presented in the language they understand and in a manner that is culturally acceptable to them. The community must be able to make decisions through their customary processes. It is also understood that they can withdraw their consent at any stage, and so the process of consultation must continue through planning and implementation.

- မြေယာများနှင့် ရင်းမြစ်များနှင့် ၎င်းတို့သည် စီမံကိန်းကြောင့် မည်သို့ သက်ရောက်မှု ခံစားရမည်ဟူသော ဆန်းစစ်ချက်နှင့်အတူ စီမံကိန်းလွှမ်းမိုးသော ဧရိယာအတွင်းရှိ သက်ရောက်ခံ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ၏ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းချက်။

- ဖော်ထုတ်တင်ပြလာသည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများနှင့် အဆိုပါ စိုးရိမ်မှုများအပေါ် တုန့်ပြန်မှုများအပါအဝင် အုပ်စုများသို့ အသိပေးထားမှုများနှင့် ၎င်းတို့နှင့်အကြံပြု ဆွေးနွေးထားမှုများ၏ အနှစ်ချုပ်။
- အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေစဉ်အတွင်းထပ်မံပြုလုပ်မည့်အကြံပြုဆွေးနွေးချက်မ ချားအတွက်မူဘောင်။
- တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများသည် ယဉ်ကျေးမှုအရ ၎င်းတို့ လက်ခံနိုင်သည့် ပုံစံဖြင့် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိကြောင်း သေချာစေမည့် နည်းလမ်းများ။
- IPP အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း စီမံချက်။
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများအတွက် ရနိုင်သော အကြံပြုတိုင်ကြားစာ ဖြေရှင်းရေး ကိရိယာများ၏ ပုံစံ ဖော်ပြချက်။
- IPP နှင့် အစီရင်ခံခြင်းအတွက် အဆိုပြုထားသည့် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ် ခြင်းနည်းလမ်းများ။

မတူကွဲပြားသည့် ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ဘာသာစကားများဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြောက်များစွာ ရှိသော တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် တိုင်းရင်းသား အုပ်စုများ ရောနှောနေသည့် လူထုများအတွက် အားလုံး နားလည်နိုင်သော ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ သင့်တော်ပြီး နားလည်လက်ခံနိုင်သည့် နည်းနိဿယျတို့ဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအား အသိပေးကြောင်း သေချာစေရန်အတွက် အထူးထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု လိုအပ်ပါသည်။

(၈.၆.၅) ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှု (IEE) နှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှု သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (ESIA)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက် လုပ်ငန်းစဉ်များအရ NEP စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံးသည် ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမှု (IEE) သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (EIA) သို့မဟုတ် ESIA တစ်ခုမှ ပြုလုပ်ရန် မလိုပါ။ ဓာတ်အားပေးလိုင်းများအတွက် ၅၀ ကီလိုမီတာအထက် အရှည်ရှိသော ≥ 115 kVA နှင့် < 230 kVA လိုင်းများနှင့် အရှည်သတ်မှတ်ချက်မရှိသော ≥ 230 kVA လိုင်းများသာ IEE လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ တစ်ခုမှ စီမံကိန်း၏ မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့မှု အပိုင်းတွင် မပါဝင်ပါ။ Off-Grid စီမံကိန်းများတွင် မျှော်မှန်းထားသည့် ထုတ်လုပ်စွမ်းအားအတွက် မည်သည့် အသုံးပြုနေသည့် နည်းပညာများကမှ IEE မလိုအပ်ပါ။ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ချွင်းချက် ≥ 1 MW ထုတ်လုပ်သည့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများ ရှိနိုင်ပါသည်။ အခြားသော NEP အောက်ရှိ နည်းပညာများသည် 5 MW (လေအား၊ အပူအား) အောက် သို့မဟုတ် 50 MW (ဆိုလာ၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း) အောက် နည်းသော နည်းပညာများဖြစ်ပြီး mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ ၏ စွမ်းအား ထုတ်လုပ်နိုင်မှု၏ အထက်တွင် ရှိနေပြီး IEE ပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ပါ။

ထိုသို့ ဖြစ်စေကာမူ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ PMO သည် အခြားသော ထိခိုက်မှုများသည် နည်းပါး သို့မဟုတ် အလယ်အလတ်ဟုသာ အမျိုးအစား သတ်မှတ်ထားသော်လည်း သဘာဝ အသိုက်အမြုံများ၊ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ သို့မဟုတ် ထိခိုက်လွယ် အုပ်စုများအပေါ် အလားအလာ ရှိသည့် သက်ရောက်မှုများ သည် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း မြင့်မားသော အန္တရာယ်ရှိသည်ဟု အမျိုးအစား သတ်မှတ်ပါက IEE အား လိုအပ်စေနိုင်ပါသည်။ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများသည် ရှောင်လွှဲ၍ မရနိုင်ပဲ လျှော့ချရေး နည်းလမ်းများ လုံလောက်စွာ မပြုလုပ်ပါက ပြင်းထန်နိုင်ပါက တာဝန်ရှိ PMO က ESIA အား အထူးကိစ္စရပ်အနေဖြင့် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ အခြားသော ESIA လိုအပ်နိုင်သည့် ကိစ္စရပ်များမှာ ဇီဝမျိုးကွဲများရှိသည့် ဧရိယာအား ဖြတ်သန်းသွားမည့် ဓာတ်အားပေးလိုင်းများ၊ ထိခိုက်လွယ် မျိုးစိတ်များ၏ အသိုက်အမြုံအနီးတွင် ရှိသော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၊ သို့မဟုတ် စားဝတ်နေရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု လူထုက အားထားနေရသော မြေယာများနှင့် အခြားသော ရင်းမြစ်များအား သက်ရောက်နိုင်ခြေရှိသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အကယ်၍ IEE သို့မဟုတ် ESEIA အား မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ သို့မဟုတ် ကန်ထရိုက်တာသည် (သို့မဟုတ် အကြံပေးအား ငှားရမ်း၍) မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး စည်းမျဉ်းများ (၂၀၁၄ ခုနှစ်ကတည်းက လက်ခံကျင့်သုံးသော) အတွင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသော လုပ်ငန်းစဉ်အောက်တွင် စာရွက်စာတမ်းအား ပြင်ဆင်ပါမည်။ အာရှ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဘဏ် (ADB) ၏ အကူအညီဖြင့်

ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသဖြင့် GoM ၏ IEE နှင့် ESIA လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ကဲ့သို့သော နိုင်ငံအများနှင့် လုပ်ဆောင်နေသည့် ဘဏ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် များစွာ တန်းဝင်မည်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ခွင့်ပြု၍ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု မပြုလုပ်မီ IEE သို့မဟုတ် ESIA အား သဘာဝရင်းမြစ်များနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန (MoNREC) က အတည်ပြုပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၉) စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အကျင့်စီ အများအပြားအနေဖြင့် စောင့်ကြည့်ကြီးကြပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ ပြည်ထောင်စု PMO အနေဖြင့် ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ပြင်ဆင်မှုအား စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုဘေးကင်းရေး ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း စသည်တို့အပါအဝင် NEP ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု လုပ်ဆောင်ချက်များ အားလုံးအတွက် ယေဘုယျအားဖြင့် တာဝန်ရှိပါသည်။

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ပြည်ထောင်စု PMO သည် (တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ် PMO များမှ တဆင့်) စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများသည် ဤ ESMF နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများ (ဥပမာ။ ESCoP၊ ESMP၊ RAP၊ IPP) ပါ လိုအပ်ချက်များ နှင့် အမျိုးသား စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ လိုအပ်သော အချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ရန် အတွက် ဒေသခံ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့် စစ်ဆေးသွားပါမည်။ ပြည်ထောင်စု PMO သည် (တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် ခရိုင် သို့မဟုတ် မြို့နယ် PMO များမှ တဆင့်) ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများအား လုံလောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ထားကြောင်း အတည်ပြုရန်အတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လည်ပတ်ရေး အဆင့်များတွင် ကြီးကြပ်ရေး ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှုများအားလည်း လုပ်ဆောင်သွားပါမည်။ ပြည်ထောင်စု PMO သည် ကွင်းဆင်း ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ပြန်လည် သုံးသပ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု ကိစ္စရပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းထားမည့် ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခြင်း အစီရင်ခံစာအား ပြင်ဆင် သွားပါမည်။

ပြည်ထောင်စု PMO အနေဖြင့် စီမံကိန်းပုံကိုင်ကော်မတီနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် လုပ်ငန်းအသင်းအား ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း အနေအထားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုံမှန်သတင်းပေးပို့မည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုအကာအကွယ် ကိရိယာများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ခြုံငုံအစီရင်ခံစာအား ပံ့ပိုးပေးသွားပါမည်။ PMO များအနေဖြင့် ESMF နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား အထောက်အကူပြုရန် လုပ်ဆောင်သည့်

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ခြေလှမ်းများ၊ အဖြေများနှင့် ရလဒ်များအတွက် သုံးလပတ်နှင့် နှစ်စဉ် အစီရင်ခံစာအား ပြင်ဆင်ပါမည်။ PMO များသည် စီမံကိန်းပုံကိုင်ကော်မတီနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် လုပ်ငန်းအသင်းအား ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု၏ မအောင်မြင်မှုများနှင့် ESMF အတွင်းတွင် မျှော်မှန်းထားပြီး ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုအလွန်တွင်ရှိသည့် စီမံကိန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ပြင်းထန်သည့် သက်ရောက်မှုမျိုးရှိနိုင်သည့် အခြေအနေ သို့မဟုတ် ဖြစ်ရပ်တို့အား အသိပေးသွားပါမည်။

(၉.၁) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတခုအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၏ အဓိကဦးတည်ချက်မှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများမရှိခြင်း (သို့) ပေါ်ပေါက်သည့် မှတ်တမ်းများအား စစ်ဆေးအတည်ပြုရန်နှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများအား တားဆီး/လျော့ချရန် နှင့် အကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးပွားစေနိုင်ရန် ESIA၊ ESMP၊ ECoP၊ RAP၊ IPP များအရ ကနဦး သတ်မှတ်ထားသည့် “လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ”များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာ စေရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်းလေ့လာစစ်ဆေးခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအားလုံး၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကာလအတွင်း MOEE နှင့် DRD PMO များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ESIA၊ ESMP၊ ECoP၊ RAP၊ IPP များတွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလျော့ပါး သက်သာစေခြင်း/ တိုးပွားကောင်းမွန်ရေး အစီအစဉ်များ (ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အစီအစဉ်များ အပါအဝင်) အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေကြောင်း သေချာစေရန် စောင့်ကြည့်ခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။

လျော့ပါးသက်သာစေရေး/ ကောင်းမွန်တိုးပွားစေရေး အစီအစဉ်များနှင့် ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ (ESMF နှင့် တင်ဒါပုံစံများပါအတိုင်း) အတွက် အထွေထွေ လေ့လာစစ်ဆေးရေးအပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း စစ်ဆေးရမည့် အရေးပါသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များတွင် ဆူညံသံပမာဏများ၊ ရေထုအရည်အသွေး၊ ရေနုတ်မြောင်းစနစ် ပတ်ဆို့မှုများနှင့် ယာဉ်ကြောသွားလာမှုပြဿနာများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ သို့သော် လေ့လာစစ်ဆေးရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်နှင့် အကြိမ်အရေအတွက်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစား၊ ကြိုတင်မျှော်မှန်းထားသည့် သက်ရောက်မှုများ၊ လက်တွေ့အခြေအနေများအပေါ် မူတည်ပြီး ECoP ရွေးချယ်မှုများအရ နှင့် လိုအပ်ပါက ESMF ပြင်ဆင်မှုအရ ဆုံးဖြတ်ပါမည်။

အောက်ပါတို့ကို သေချာစေရန် ပုံမှန် စောင့်ကြည့်ခြင်းအား သက်ဆိုင်ရာ PMO က ဆောင်ရွက်ပါမည် -

- လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ဆောင်ရွက်နေသည့် ဝန်ထမ်း/ အလုပ်သမားများအားလုံးအား အမာစား ခေါင်းဆောင်း helmet များ၊ အကာအကွယ်မျက်မှန်များ၊ boot ဖိနပ်များ စသည့် အကာအကွယ် ပစ္စည်းများ ဖြည့်ဆည်း ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားမှုထက် ကျော်လွန်သည့် ဆူညံသံများနှင့် ထိတွေ့နေရသော အလုပ်သမားထုအတွက် နားဆို့ကဲ့သို့သော အကာအကွယ် ပစ္စည်းများဖြင့် ပံ့ပိုးပေးပြီး ပုံမှန်အလှည့်ကျ ဆောင်ရွက်စေရမည်။
- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဧရိယာများအားလုံးတွင် ဖုန်မှုန့်များ လျော့ပါးသက်သာစေရေး အစီအစဉ်များ (ဥပမာ - ရေဖြန်းခြင်း) အား သေချာစွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- လိုအပ်ပါက တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးအင်္ဂါရပ်များ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ထမ်းများ အားလုံးအတွက် ပုံမှန်ကာကွယ်ဆေးများနှင့် အခြားကာကွယ်ရေး /ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- လုပ်ငန်းခွင်နှင့် စခန်းများတွင် မီးလောင်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ခြင်း၊ ဓါတ်လိုက်ခြင်းစသည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ တစ်စုံတစ်ရာအတွက် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် သင့်တော်သော ပံ့ပိုးမှု အင်အားများ ထားရှိရမည်။
- အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန် ရည်ရွယ်သည့် ဧရိယာများ အားလုံးကို သီးသန့်ထားရှိရမည်ဖြစ်ပြီး အရေးပေါ် အခြေအနေတစ်ခုတစ်ရာ အတွက် ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လုံလောက်သည့် ပံ့ပိုးမှုအင်အားများ ဖြည့်ဆည်းထားရှိရမည်။ မီးလောင်လွယ်သော/ အန္တရာယ်ရှိသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ခြင်းအတွက် လိုအပ်သော ခွင့်ပြုချက်များအားလုံးရရှိထားရမည်။
- ဆောက်လုပ်ရေး အလုပ်သမားများ၊ ကြီးကြပ်ရေးမှူးများနှင့် အင်ဂျင်နီယာ များမှာ ကောင်းမွန်စွာ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသူများ ဖြစ်ရမည်ဖြစ်ပြီး လုံလောက်သည့် အတွေ့အကြုံရှိရမည်။
- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဧရိယာ ဝင်/ထွက်သွားလာမှုများကို ထိန်းချုပ်၊ ကြီးကြပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ခွင့်ပြုချက်/တာဝန်အရသာလျှင် ဝင်ရောက်ခွင့်ပြု ရမည်။
- လိုအပ်ပါက တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းစခန်းများတွင် လုပ်ငန်းတွင်းနေထိုင်ရာ လူမှုအစု အဝေး/ ယေဘုယျဖျော်ဖြေရေး ပံ့ပိုးမှု အင်အားများရှိရမည်။
- ESCoP နှင့် ESMP လိုအပ်ချက်များအား အလုပ်ကြီးကြပ်သူများက ပုံမှန် စစ်ဆေးရမည်။
- RAP နှင့်/သို့ IPP တွင် ပါရှိသည့် အစီအစဉ်များ (ရှိပါက) အစီအစဉ်များ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်နေခြင်းရှိရမည် (RAP နှင့် IPP များတွင် အသေးစိတ်စစ်ဆေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါမည်)

အလယ်အလတ် သို့မဟုတ် မြင့်မားသည့် ဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများ ရှိသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် ပိုမို၍ တင်းကြပ်သော စောင့်ကြည့်မှုလိုအပ်ပါမည်။ ဇယား ၉.၁ တွင် ထိုကဲ့သို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရန်များ၏ ယေဘုယျ ဥပမာများအား ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

ဇယား ၉.၁။ အလယ်အလတ် (သို့) သိသာ/မြင့်မားသည့် သက်ရောက်မှုများရှိသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် တည်ဆောက်ရေးကာလအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များအား လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ

စစ်ဆေးရေးသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များနှင့် အခြေအနေမှန်းဆချက်	စစ်ဆေးရေးအကြိမ်အရေအတွက်	လိုအပ်သည့် အရင်းအမြစ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရား၊
ဆူညံသံအဆင့်	တပတ်တကြိမ်၊ အထူးသဖြင့် ကြီးမား/လေးလံသည့် ကိရိယာများ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်စဉ် အတောအတွင်း	ကန်ထရိုက်တာ၊ PMO များ ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
မြေပေါ်ရေအရည်အသွေး (pH, BOD ₅ / COD)	တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းကာလ အတွင်း တကြိမ်ခန့် (လုပ်ငန်းဧရိယာ၏ အောက်ဖက် down stream နေရာတစ်ခုတွင်)	ကန်ထရိုက်တာ၊ PMO များ ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
ဓာတုဗေဒဆီများ သင့်တော်စွာ စွန့်ပစ်မှု	လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေစဉ်အတွင်း လိုအပ်ချက် များအရ တစ်ပတ် တစ်ခါကျ	ကန်ထရိုက်တာ၊ PMO များ ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာအတွင်းနှင့် ဝန်းကျင်ရှိ ရေနှုတ်မြောင်းစနစ် ပိတ်ဆို့မှုများ မျက်မြင် စူးစမ်းလေ့လာချက်	လစဉ်	ကန်ထရိုက်တာ၊ VECဝန်ထမ်း
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲတည်နေရာ အတွင်းနှင့် ဝန်းကျင်ရှိ ယာဉ်အသွားအလာမျက်မြင် စူးစမ်းလေ့လာချက်	တပတ်လျှင် တကြိမ်ခန့် (ရေနှုတ်မြောင်း/ ယာဉ်အသွားအလာပိတ်ဆို့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ သံသယရှိသည့်အခါများတွင်)	ကန်ထရိုက်တာ၊ PMO များ ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ
စီမံကိန်းဝန်ထမ်း/လုပ်သားများ၏ လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု (အထွေထွေ ကျန်းမာရေး၊ ရေဖြည့်ဆည်းမှုနှင့်	တပတ်လျှင် တကြိမ်ခန့်နှင့် လိုအပ်သလို	ကန်ထရိုက်တာ၊ PMO များ ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအရ

မိလ္လာစနစ်စသည်များလည်း ပါဝင်ပါသည်)		
မီးဘေးအန္တရာယ် တားဆီးရန်အတွက် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် လုံခြုံရေး	တစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ် နှင့် လိုအပ်သလို	PMO ၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် VEC ဝန်ထမ်းများ

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ကာလအတွင်း စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရေး

စီမံကိန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေစဉ်တွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက် ဘောင်များအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါမည်။

(၁၀) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ လျော့ပါးသက်သာစေရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများ အတွက် ခန့်မှန်း ဘတ်ဂျက်

ESMF အရ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအပိုင်းများ အခြေခံအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ညွှန်းဆိုသည့် ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ USD ၁၈၀၀၀၀၀ ခန့်ဖြစ်သည်။ ဤ ပမာဏမှာ ခန့်မှန်းပမာဏသာဖြစ်၍ ဤ ESMF အရ အပြီးသတ် ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ကွဲလွဲနိုင်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တည်ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့် ကန်ထရိုက်တာသည် တင်ဒါလေလံတွင် ESMF နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကုန်ကျစရိတ်များကို ထည့်သွင်းထားရမည်ဟု ယူဆထားပါသည်။ အဆိုပါခန့်မှန်းချက်များကို ESCoP အရ လိုအပ်သည့် လျော့ချရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ရေး နည်းလမ်းများအတိုင်းနှင့်လိုအပ်ပါက ESIA, RAP နှင့် IPP များတွင် အဆိုပြုထားသည့်အတိုင်း ပြင်ဆင်ရပါမည်။

စောင့်ကြည့်ရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ အပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ကုန်ကျစရိတ်အား ESMP/RAP/IPP ပြင်ဆင်မှုအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဘတ်ဂျက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ကန်ထရိုက်တာက ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားရန် လိုအပ်သည်။ ESMP/RAP/IPP ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ပြုလုပ်မည့် လုပ်ဆောင်ချက် အများစုတွင် ထပ်တိုး တိုက်ရိုက် ကုန်ကျငွေများ (ဥပမာ။ ။ သင့်တော်သည့်နေရာတွင် ဒေသခံလုပ်အားအား အသုံးပြုမှု၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် ယာဉ်များအား

အလုပ်ကောင်းမွန်စွာ လုပ်နေသည့် အခြေအနေတွင် ထိန်းသိမ်းထားရှိမှု၊ အလုပ်မရှုပ်သည့် အချိန်များအတွင်း ကုန်စည် ပေးပို့ဖြန့်ဝေခြင်းအား အချိန်ဇယား ရေးဆွဲသတ်မှတ်ခြင်း၊ ဖိတ်ဆင်မှုများ ရှောင်ရှားသည့် ကောင်းမွန်သည့် သန့်ရှင်းရေး ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကတ္တရာစေးများ အပူပေးရန် လောင်စာထင်းများ သုံးစွဲခြင်းအား တားမြစ်ခြင်း၊ အစရှိသည်) ပါဝင်မည် မဟုတ်ပါ။ တစ်နည်းဆိုရလျှင် နောက်တိုး ကုန်ကျစရိတ် လိုအပ်မည့် လုပ်ဆောင်ချက် များစွာ ရှိပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး အဆင့်များတွင် ပြုလုပ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် တိုက်ရိုက်ကုန်ကျစရိတ်များ ပါဝင်နိုင်သည်။

တစ်ပြိုင်ထဲမှာပင် လျော့ပါးသက်သာစေရေး နည်းလမ်း တော်တော်များများ (ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းရေး နည်းလမ်းများ အပါအဝင်) သည် ထပ်တိုး ကုန်ကျစရိတ်များ လိုအပ်နိုင်သည်။ ၎င်းတွင် မိလ္လာကန်/သန့်စင်ရေးအိမ်သာ/ရွှေ့ပြောင်းရ လွယ်သည့် အိမ်သာများ တည်ဆောက်တပ်ဆင်မှု၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းရေး ဆိုင်းဘုတ်များ၊ အသိပေး စာရွက်စာတမ်းများ (ဆိုင်းဘုတ်များနှင့် ပိုစတာများ)၊ ကျောက်ခင်း သို့မဟုတ် အခင်းမဲ့ မျက်နှာပြင်များအတွက် ရေဖြန်းခေါင်းများ၊ ယာဉ်ကြော ထိန်းချုပ်မှု (ဥပမာ။ အလံကိုင်းအား ခန့်ထားခြင်း)၊ မီးပိုင်များ၊ စက်ရုံများနှင့် အကာအကွယ် ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ RPF တွင် သတ်မှတ်ထား သည့်အတိုင်း မြေယာ ရယူမှုနှင့် ဆက်စပ် သက်ရောက်မှုများအတွက် အလျော်အစား ကုန်ကျစရိတ်အား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သူ (မဟာဓာတ်အားလိုင်း တိုးချဲ့မှုအတွက် MoEE သို့မဟုတ် ၎င်း၏ ပံ့ပိုးမှု အဖွဲ့များ၊ mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပုဂ္ဂလိက ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများ) က စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အမျိုးအစားအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ဒသခံ အာဏာပိုင်များနှင့် သဘောတူညီချက် ရယူကာ ၎င်းအား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်သွင်းရပါမည်။

ရန်ပုံငွေများအား ESMF ဘတ်ဂျက်အတွင်းတွင် လိုအပ်သလို ကဏ္ဍပြောင်းလဲနိုင်သည်။

ဇယား(၁၀.၁)အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုအတွက် ခန့်မှန်း ဘတ်ဂျက်

လုပ်ဆောင်ချက်	ခန့်မှန်း စရိတ် (USD)	မှတ်ချက်
သင်တန်းအပါအဝင်	ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ ၃၀၀,၀၀၀	

စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း		
အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ESMF ပစ္စည်းပစ္စယများအား ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းနှင့် ထုတ်ဝေခြင်း၊	၁၅၀,၀၀၀	
စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများအား စစ်ဆေးခြင်း၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း	၃၀၀,၀၀၀	
အခြေ လေ့လာမှုများ (လေ၊ ရေ၊ ဒေတာကောက်ယူမှု၊ တိုင်းတာမှုများ၊ လူမှု စစ်တမ်းများ)၊ နှင့် ဒေသခံ လူထုများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ (ပုဂ္ဂလိက ကန်ထရိုက်တာများမှ ဆောင်ရွက်ရမည်များ မပါဝင်ပါ)	၃၀၀,၀၀၀	
TA နှင့် အကြံပေးများ	၆၀၀,၀၀၀	
အရေးပေါ်(၁၀%)	၁၆၅,၀၀၀	
စုစုပေါင်းခန့်မှန်းဘတ်ဂျက်	<u>၁,၅၁၅,၀၀၀</u>	

(၁၁) လူထုထိတွေ့မှု၊ အကြံပြုဆွေးနွေးမှု နှင့် အများသို့ အသိပေးမှု

မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရအနေဖြင့် “ကောင်းမွန်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် သန့်ရှင်းသည့် အစိုးရ” ၏ အရေးပါမှုအား အလေးထားပြီး ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် အများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးအသိပေးခြင်းတို့တွင် လုပ်ဆောင်ချက်များ အတွဲလိုက် လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ သို့သော် ဤအရာများအား အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ ပြင်ဆင်၍ ထုတ်ပြန်နိုင်ရန် လိုအပ်သေးသည့် မဟာဗျူဟာများ၊ ဥပဒေများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် မူတည်ပါသည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် IPPF နှင့် RPF ပါဝင်သော သီးသန့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အပါအဝင် ESMF တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း စီမံကိန်း၏ ဘေးကင်းရေး အပိုင်းနှင့် ပတ်သက်သော ပူးပေါင်းပါဝင်မှု၊ အကြံပြုဆွေးနွေးမှု၊ နှင့် အသိပေးမှုအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ မူဝါဒများအား လိုက်နာသွားပါမည်။

စီမံကိန်းအနေဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် ရသူများသည် ၎င်းတို့၏ ဘဝနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်နေသည့် ပုံစံ သို့မဟုတ် အဆိုပြုထားသည့် စီမံကိန်းအပေါ် အကြံဉာဏ်နှင့် ထင်မြင်ယူဆချက် ပေးနိုင်မည့် နှစ်လမ်းသွား လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သော အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု ရရှိအောင်မြင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် အကြံပြု ဆွေးနွေးမှုသည် စီမံကိန်းနှင့် ၎င်း၏ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ သက်ဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်း များအား ဆွေးနွေးရန်အတွက် အစိုးရ၊ ကျေးရွာလူထုများ၊ NGO များနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရေး အေဂျင်စီများအကြား အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုအား မြှင့်တင်ပေးပါမည်။ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုသည် ဆက်လက် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ ပြင်ဆင်ချိန်နှင့်

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ချိန် အတွင်းများ၍ ပြုလုပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း သက်ရောက်ခံရသူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား NEP ပြင်ဆင်ခြင်း တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး စီမံကိန်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်စဉ် ကာလတစ်လျှောက်လုံး ဆက်လက် လုပ်ဆောင်သွားပါမည် (IPPF အတွက် အောက်ပါစာပိုဒ်နှင့် နောက်ဆက်တွဲ ၉ အားကြည့်ရန်)

စီမံကိန်းသည် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းများအား ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်မှု၊ ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သည့် ပြန်လည်နေရာချထားမှုနှင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အပါအဝင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းရေး မူဝါဒများတွင် ပါဝင်သည့်အတိုင်း စီမံကိန်း၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် အချက်အလက်များအား အများပြည်သူရရှိနိုင်စေခြင်းဖြင့် အထောက်အကူ ပေးပါသည်။ ဤ ESMF နှင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ပြင်ဆင်ထားသည့် လုပ်ငန်းခွင် အခြေပြု ESCoP/ ESMP/ RAP/ IPP များအား အများပြည်သူထံသို့ အသိပေးသွားပါမည်။ ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများအား ဒေသခံ အစိုးရအာဏာပိုင်များဖြစ်သည့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်အဆင့် မြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန (GAD) ရုံးများ မှတစ်ဆင့်၊ နှင့် ကျေးရွာလူထုများ နှင့် စိတ်ဝင်စားသူ အဖွဲ့များ လက်လှမ်းမှီနိုင်သည့် နေရာများနှင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ မစတင်မီ ကျေးရွာလူထုအတွင်းတွင် ရရှိစေနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ထားရမည်။ ၎င်းတို့အား ဒေသသုံးဘာသာစကားများ လိုအပ်သလို ပါဝင်နိုင်မည့် ထိခိုက်သူများ နားလည်နိုင်သော ပုံစံဖြင့်ရရှိစေရပါမည်။ IPP ပြင်ဆင်သည့်နေရာတွင်လည်း နေရာအတွင်းရှိ သက်ရောက်ခံ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအတွက် ၎င်းတို့ ရရှိနားလည်နိုင်သော ပုံစံနှင့် ဘာသာစကားအားအသုံးပြု၍ ရရှိစေရမည်ဖြစ်သည်။

PMO များနှင့် မိတ်ဖက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်း အနေအထား သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်များအား ပြောင်းလဲခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အထိခိုက်ခံ လူထုများသို့ အချိန်အလိုက် အစီရင်ခံစာများ ပံ့ပိုးပေးသွားပါမည်။ PMO များအနေဖြင့် ဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်းများနှင့် မတူကွဲပြားသည့် သက်ဆိုင်သူများထံသို့ ဖြန့်ဝေမည့် သတင်းအချက်အလက်ပြပုံ၊ လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် မကြာခဏ လုပ်လေ့ရှိသော အမေးအဖြေများ၊ နှင့် PMO များထံသို့ ဖုန်းလိုင်းများ စသည်တို့ပါဝင်မည့် ကိရိယာ အမျိုးမျိုးအား အသုံးပြုသွားပါမည်။

ဤ ESMF နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအပြင် စီမံကိန်းသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့်မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပအစိတ်အပိုင်းများ

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မည့် နေရာရှိ လူထုများနှင့် အကြံပြု ဆွေးနွေးသွားပါမည်။ လူထုနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု၏ ဦးတည်ချက်မှာ အမျိုးမျိုးသော အကျိုးခံစားခွင့်များအား အသိပေးသွားပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် အလားအလာရှိသော မကောင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများ၊ လျှော့ပါးသက်သာစေသည့် နည်းလမ်းများ၊ နှင့် MOEE နှင့် DRD PMO များအတွင်းရှိ GRM၊ VEC နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး တာဝန်ခံများအတွက် ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများကိုလည်း သိရှိကြောင်း သေချာစေ၍ စီမံကိန်းအတွင်းသို့ အလားအလာရှိသည့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ ပါဝင်လာစေရန်ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းအတွင်းသို့ လူထု ချိတ်ဆက်မှုနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုအား ထည့်သွင်းထားပြီး ရလဒ်မူဘောင်အတွက် မဟာဗျူဟာကျသည့် အစိတ်အပိုင်းဟု ယူဆထားသည်။ ၎င်း၏ နိုင်ငံသားများ ထိတွေ့မှု (CE) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် PMO များသည် အောင်မြင်မှု၏ ညွှန်းကိန်းအနေဖြင့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းအတွင်းနှင့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းပြင်ပ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးအတွက် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု အရေအတွက်နှင့် အများဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုတစ်ခုစီအတွင်း ပါဝင်ရမည့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူနှင့် ထိခိုက်လွယ် လူပုဂ္ဂိုလ်များ ပျမ်းမျှ အရေအတွက်တို့အား စဉ်းစားသွားပါမည်။ စီမံကိန်း၏ ရလဒ်မူဘောင် အတွင်းတွင် “အများဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ထားသည့် ကျေးရွာအရေအတွက်” သည် အဓိက ညွှန်းကိန်း ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အများအပြားအတွက် အများဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု တစ်ခုထက်မက လိုအပ်ပါသည်။ CE အား စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်ချက်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်နှင့် ကျားမရေးရာ၊ အလုံးစုံ ထည့်သွင်းမှု၊ အမြင့်ဆုံး ချိတ်ဆက်မှု ရရှိမှု (မဟာဓာတ်အားလိုင်း နှင့် mini-grid။ နှင့် off-grid အတွက် SHS များအတွက်) အစရှိသည်တို့ အပါအဝင် အရေးပါသည့် ကိစ္စရပ် အများအပြားအား ကိုင်တွယ်ရာတွင် ကူညီပေးပါမည်။ အထွေထွေ အကြံပြုဆွေးနွေးမှု ခေါင်းစဉ်များတွင် (ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်သော အကြံပြုဆွေးနွေးမှု များအပြင်) အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါမည် -

- ၁။ ကျေးရွာများအား စီမံကိန်း၊ ချိတ်ဆက်ခ၊ နှင့် မိတာခတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပေးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြောပြခြင်း၊
- ၂။ ကျေးရွာလူထုထံမှ ချိတ်ဆက်မှု အများဆုံးရရှိစေရန် စည်းရုံးခြင်း နှင့်/သို့မဟုတ် တိုက်တွန်းခြင်း၊ နှင့် လျှပ်စစ်မီး သွယ်တန်းရန်အတွက် ကျေးရွာလူထုများထံမှ လျှောက်လွှာများ ရယူခြင်း၊

- ၃။ မည်သူက လျှပ်စစ်သွယ်တန်းမှုအား ရယူမှုမရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု သို့မဟုတ် အခြားသော ထိခိုက်လွယ် အုပ်စုများ (ဘာသာရေး လူနည်းစု၊ နွမ်းပါးသူ၊ အိုမင်းသူ၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ အစရှိသည်) မှ ဟုတ်/မဟုတ်နှင့် အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်ကို ရှင်းလင်းပြောပြရန် အချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်း (တစ်ဦးတစ်ယောက်စီက လိုအပ်သည့် အကူအညီများ၊ ကျေးရွာလူထုက အကူအညီ မည်မျှအထိ လိုအပ်မည်၊ နှင့် အထိခိုက်လွယ် အိမ်ထောင်စုများအား ငွေကြေးနှင့် အခြားသော အထောက်အပံ့များပေးအပ်ရန် ရည်ရွယ်သည့် နွမ်းပါးသူများအတွက် စွမ်းအား ကဲ့သို့သော အစီအစဉ်များ အဆိုပြုရန်အတွက် အချက်အလက်များ စုဆောင်းရန်)။
- ၄။ ကျေးရွာလူထုအား (အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးများပါ) လျှပ်စစ်မီးအန္တရာယ်နှင့်ဘေးကင်းရေးလုပ်ထုံးများ၊ မှန်ကန်သည့်အိမ်တွင်း လျှပ်စစ်ကြိုး သွယ်တန်းမှု (ပုံပိုးမှု အဖွဲ့ တော်တော်များများတွင် အိမ်တွင်း လျှပ်စစ်ကြိုး သွယ်တန်းမှုအတွက် စံနှုန်းများ ရှိသည်)၊ လျှပ်စစ်အား အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုမှု၊ ထိရောက်သော အိမ်တွင်း မီးလင်းမှုနှင့် အိမ်သုံးပစ္စည်းများအား ရွေးချယ်ပုံ အစရှိသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပညာပေးမှု။
- ၅။ SHS နှင့် RBF Off-Grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ကျေးရွာလူထု (အမျိုးသမီးများနှင့် အမျိုးသားများ) အား အိမ်သုံးဆိုလာစနစ်၏ ကျသင့်ငွေ၊ အသုံးပြုသော ဘက်ထရီ အမျိုးအစား၊ ၎င်းတို့ မိသားစုအတွက် သင့်တော်သည့်စနစ် အရွယ်အစား၊ စနစ်နှင့် အကိုက်ညီဆုံး မီးအလင်းပေးပစ္စည်းနှင့် လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ၊ SHS အား လည်ပတ်သုံးစွဲပုံနှင့် ထိန်းသိမ်းပုံ၊ ဘေးကင်းရေး ကိစ္စရပ်များ၊ နှင့် အရည်အသွေး အာမခံနှင့် ပစ္စည်း အာမခံ အစရှိသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အသိပေးခြင်း၊ နှင့်
- ၆။ အမျိုးသမီးများအား ချက်ပြုတ်ရေးအတွက် လျှပ်စစ်မီးအသုံးပြုပုံ သင်ကြားပေးရန်၊ လျှပ်စစ်မီတာခနှင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား အသုံးပြုခအား လျှော့ချရန် ထိရောက်သည့် အသုံးအဆောင်များနှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်နှင့် ပညာပေးမှုအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် အမျိုးသမီးများအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရန် စသည်တို့အတွက် ကျား/မကဏ္ဍ ထိခိုက်လွယ် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ်ခြင်း။

စီမံကိန်း ပြင်ဆင်မှုအတွင်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်၍ မူလ ESMF အား ပြင်ဆင်ချိန်တွင် အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့သော အဓိက သက်ဆိုင်သူ အုပ်စုများအား ဇယား ၁၁.၁ တွင် တင်ပြထားပါသည်။

ဇယား (၁၁.၁) အရေးပါသည့် Stakeholderအစုအဖွဲ့များ

<p>အစိုးရနှင့် ကြီးကြပ် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>DRD၊ ESE၊ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်များ၊ စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များ</p>
<p>ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍကုမ္ပဏီများနှင့် လူမှုရေးရာအဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပါဝင်စားမှု စွမ်းရည်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများရှိသည့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများ။ ၎င်းတွင် နိုင်ငံအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် ကုမ္ပဏီများ ပါဝင်နိုင်ပြီး ဓါတ်အားလိုင်းပြင်ပလုပ်ငန်း အစိတ်အပိုင်းအတွက် လူမှုရေးရာ အဖွဲ့အစည်းများလည်းပါဝင်နိုင်ပါသည်။</p>
<p>အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းများ အပါအဝင် အမျိုးသားအဆင့်၊ ဒေသတွင်း အဆင့်နှင့် ဒေသခံ လူမှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် NGO များ။</p>
<p>ဒေသခံ stakeholder များ</p>	<p>လူမှုရပ်ရွာ အခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ (CBO)၊ မြို့နယ်စုဝန်နှင့် ခရိုင်အဆင့်ကော်မတီများ၊ သမ္မဂ္ဂများနှင့် အခြားဒေသခံအစုအဖွဲ့များ</p>
<p>ပညာရေးနှင့် သုတေသန</p>	<p>သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သုတေသန အစုအဖွဲ့များ၊</p>

<p>အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>တက္ကသိုလ်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ</p>
<p>အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသူများနှင့် သက်ရောက်ခံ လူထုများနှင့် အိမ်ထောင်စုများ</p>	<p>စီမံကိန်း အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ အမျိုးသားများရော အမျိုးသမီးများပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ ပြင်ဆင်နေချိန်အတွင်း ကျေးရွာအဆင့်တွင် အကြံပြုဆွေးနွေးသွားပါမည်။ ထပ်မံ၍ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ သက်ရောက်ခံရနိုင်ရန်ရှိသော အိမ်ထောင်စုများအား အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများနှင့် လျော့ပါးသက်သာစေမည့် နည်းလမ်းများ နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုဆွေးနွေးသွားပါမည်။ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသူများ၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ၊ မုဆိုးမများ၊ နှင့် အခြားသော ထိခိုက်လွယ် အိမ်ထောင်စုများနှင့် အုပ်စုများအား ၎င်းတို့၏ အကျိုးခံစားခွင့်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် နှင့် ပြင်းထန်သော သက်ရောက်မှုများ ရှောင်လွှဲ သို့မဟုတ် လျော့ချရန် အတွက် အာရုံစိုက်သွားပါမည်။ mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေစဉ် တစ်လျှောက်လုံး လိုအပ်သလို အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်သွားပါမည်။</p>
<p>တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနေထိုင်ရာရပ်ရွာများ</p>	<p>အကယ်၍ စီမံကိန်းများအား တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ နေထိုင်ရာ ဧရိယာများတွင် ဆောင်ရွက်ရန် စီစဉ်ထားပါက စီမံကိန်းလွှမ်းမိုးဧရိယာ အတွင်းရှိ ရပ်ရွာပြည်သူများဖြင့် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုရှိသော အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ (IPPF ပူးတွဲ(၅)တွင် ကြည့်ပါ။)</p>
<p>ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ</p>	<p>မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြား ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ</p>

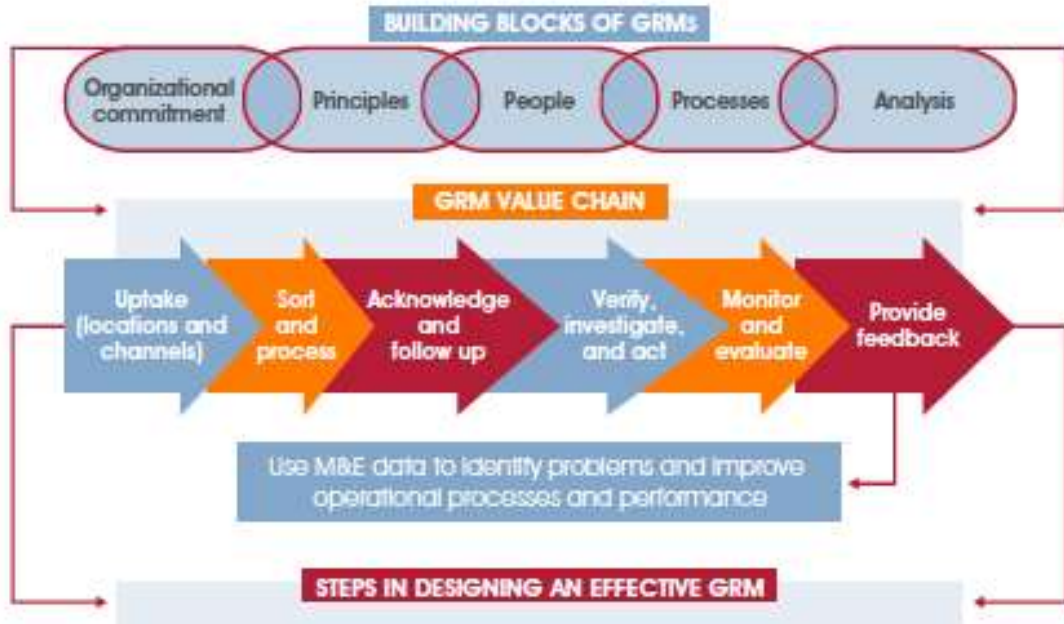
ESMF အတွက် ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း PSIA အနေဖြင့် အဆိုပါ ESMF အတွက် ပါဝင်သည့် သက်ဆိုင်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှု အချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင် အခြေစိုက်သည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်း ၂၀ ကျော်ဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ပြီး အဖွဲ့အစည်းတော်များများမှာ ကျား၊ မ နှင့် /သို့ မြေယာ၊ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများစသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် အလေးထားဆောင်ရွက်နေသည့် CSO များဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့ပြင် တိုင်းသားလူနည်းစုများ နှင့် ဆက်နွယ်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သူများနှင့်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ အစောပိုင်း အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲကို ဇန်နဝါရီ ၃၀ ရက် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်၌ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအဖွဲ့အစည်းအချို့ အပါအဝင် အရပ်သားလူမှု အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပြု စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သတ်သည့် နောက်ခံအချက်အလက် စာရွက်စာတမ်းများကို မြန်မာအင်္ဂလိပ် နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်၍ ၎င်းအစည်းဝေးမတိုင်မီ ကြိုတင်၍ ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် PSIA ကွင်းဆင်းလေ့လာမှု အတောအတွင်း ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် ရပ်ရွာခေါင်းဆောင်များ၊ CSO များဖြင့် အစည်းအဝေးများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများလည်း ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

ESMF မူကြမ်းနှင့် အကြို PSIA တို့အား အင်္ဂလိပ်မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် မေလ ၅ ရက် ၂၀၁၅ တွင် ကျင်းပသည့် အများပြည်သူများအကြံပြု ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အသိပေးဖော်ပြခဲ့ ပါသည်။ မေလ ၁၄ ရက်နေ့တွင် မန္တလေး၌ လည်းကောင်း၊ မေလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည်နယ် (တောင်ကြီးမြို့) ၌ လည်းကောင်း၊ မေလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်၌ လည်းကောင်း အများပြည်သူများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းနှင့် ESMF ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ပတ်သတ်၍ အသေးစိတ် အချက်အလက်များအတွက် ပူးတွဲ (၁၄) တွင် ကြည့်ပါ။

ဤ ပြန်လည် ပြုပြင်ရေးဆွဲထားသော ESMF ၏ မူကြမ်းအား ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ MoEE နှင့် DRD PMO များထံသို့ မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ရန်အတွက် လူမှုကွန်ယက်အပါအဝင် လမ်းကြောင်း အများအပြားအား ထုတ်ပြန်ပြီးသည့်နောက် တစ်လအထိ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

(၁၂) အကြံပြုတိုင်ကြားမှု ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ ပြင်ဆင်ရေး၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ရောက်မှုခံရသော ရပ်ရွာပြည်သူများမှ အကောင်အထည်ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ ထံသို့ တိုင်ကြားချက်များ တင်ပြနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းအတွက် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် (GRM)အား ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် PMO များအနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပတ်သတ်၍ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ရပ်ရွာများနှင့် စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများ၏ သက်ဆိုင်ရာ ပူပန်မှု/ပြဿနာရပ်များအား လက်ခံကူညီဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM သည် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ရွာအလိုက် သင့်တော်၍ မျှတမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ထိခိုက်မှုများနှင့် တိုင်ကြားတင်ပြသူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်ခတ်ခြင်းများ၊ ငွေကြေးကျခံစေမှုများ မရှိစေဘဲ ပြဿနာရပ်များအား လျင်မြန်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ GRM အား အောက်ပါ အခြေခံမူ ခြောက်ရပ်အပေါ်တွင် အခြေပြုထားပါသည် - မျှတမှု၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျခြင်းနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိခြင်း၊ ရှင်းလင်းလွယ်ကူမှုနှင့် အသုံးပြုနိုင်မှု၊ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် ထိရောက်မှု၊ မြန်ဆန်မှုနှင့် အချိုးအစားကျနမှု၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် လူမှုရေးရာပါဝင်ခြင်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အခြေခံမူများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား လိုက်နာဆောင်ရွက် နေစေရန် သက်ဆိုင်ရာ PMO များအနေဖြင့် GRM များအား ၎င်းတို့၏ ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုများနှင့် အညီရနိုင်သော နည်းပညာများ အသုံးပြု၍ တည်ထောင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းမြစ် - ကမ္ဘာ့ဘဏ် - ပြန်လည်အသိပေးပြောကြားမှုသည် အရေးပါသည် - ဘဏ်က ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးသော စီမံကိန်းများ p.3 အတွက် ထိရောက်သော အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး နည်းလမ်းများအား ပုံစံရေးစွဲခြင်း

GRMနှင့် ပတ်သတ်၍ stakeholder အမျိုးမျိုးအား အသိပေးပြောဆိုရမည်။ GRM နှင့်ပတ်သတ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအား မြန်မာဘာသာအပြင် လိုအပ်ပါက တိုင်းရင်းသား ဘာသာစကားနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များ အသုံးပြု၍ အစည်းအဝေးများတွင်ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အသေးစိတ်အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မည်သည့်နေရာများ သို့/နှင့် မည်သို့တင်ပြရမည်နှင့်ပတ်သတ်၍ အချက်အလက်များ ဖြည့်ဆည်းထားပါသည်။ ကျေးရွာပြည်သူများအနေဖြင့် မေးခွန်း(သို့) တိုင်ကြားချက် / နစ်နာမှုများ တစ်စုံတစ်ရာရှိပါက အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် ရှင်းလင်းအဖြေရှာခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်ကိုလည်း တိုက်တွန်းအားပေးသွားပါမည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အသေးစိတ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပြဌာန်းချက် ကိရိယာများ (ESMP/ RAP၊ IPP) များတွင် နစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် အခြေခံ၍ GRM နှင့် ပတ်သတ်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဖော်ပြပါမည်။

အဆင့်(၁) ကနဦးအဆင့် (ဒေသခံကျေးရွာ (သို့) မြို့နယ်အဆင့်)ဖြစ်၍ ၎င်းတွင် စီမံကိန်း၏ ကဏ္ဍတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် နစ်နာရသည့် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား နှုတ်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း ၊ စာဖြင့်ရေးသား၍သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံ ကျေးရွာမီးလင်းရေးကော်မတီ

VEC(သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းထံသို့ တင်ပြနိုင်ပါသည်။ VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းသည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုများအား မှတ်တမ်းတင်ရေးမှတ်သိမ်းဆည်းရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှ ခရိုင် DRD (သို့) MOEE PMO များထံသို့ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်နှင့် ဖြေရှင်းမှုများကို အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက် လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ရက် အတွင်း နစ်နာသူပုဂ္ဂိုလ်(များ)နှင့် VEC (သို့) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြား ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းအား လုပ်ငန်းစဉ် ဒုတိယအဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၂) အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကနဦးအဆင့် ရလဒ်များကို ကျေနပ်ခြင်းမရှိပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်ကို ခရိုင် DRD (သို့) MOEE PMO များထံ တင်ပြနိုင်သည်။ ဆွေးနွေးရေးလုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း တင်ပြထားသည့် ကိစ္စရပ်များကို သုံးသပ်လေ့လာ၍ ဖြေရှင်းရန် ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်း သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သဘောတူညီချက်ရယူပါမည်။ သက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များမှ လုပ်ငန်းစဉ်အား လိုလားမှုရှိပါက ပြန်လှန်ဆွေးနွေးမှုဖြင့် နစ်နာမှုများအား အဖြေရှာရပါမည်။ ခရိုင် DRD (သို့) MOEE PMO များသည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား မှတ်တမ်းတင်သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါတိုင်ကြားချက်များကိုပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးနှင့် အမျိုးသားအဆင့် PMO များထံ အသိပေး အကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး ၁၅ ရက်အတွင်း နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) MOEE PMO များအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက ၎င်းကိုလုပ်ငန်းစဉ်၏ တတိယ အဆင့်သို့ ထပ်ဆင့်တင်ပြရမည်။

အဆင့်(၃) အကယ်၍ နစ်နာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခရိုင်အဆင့် DRD (သို့) MOEE PMO များ၏ သုံးသပ်လေ့လာမှု နောက်ပိုင်းတွင်လည်း ကျေနပ်ခြင်း မရှိသေးပါက အဆိုပါကိစ္စရပ်အား သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့် / သို့ အမျိုးသားအဆင့် PMO ထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးရမည်။ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး နှင့် /သို့ အမျိုးသားအဆင့် DRD သည် ကျေးရွာပြည်သူများမှ တင်ပြလာသည့် တိုင်ကြားချက်/ နစ်နာမှုများအား ရေးသားမှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်း၍ အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များအား NEEC (သို့မဟုတ် တည်ထောင်ထားပါက

အလားတူအဆင့်ညီသည့် အဖွဲ့ထံသို့) နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်များသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။

အကယ်၍ တိုင်ကြားချက်အား လက်ခံရရှိပြီး (၂၀)ရက်အတွင်း နစ်နာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ခရိုင် DRD (သို့) MOEE PMOများအကြား မဖြေရှင်းနိုင်ပါက နစ်နာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် GOMဥပဒေ/ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ တရားဥပဒေကြောင်းအရ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

VECနှင့်သက်ဆိုင်ရာPMOများသည် ပေါ်ပေါက်သည့် ကိစ္စရပ်များဆိုင်ရာ ဖော်ပြချက်နှင့် သုံးသပ်လေ့လာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ရလဒ်များ အပါအဝင် လက်ခံရရှိသည့် တိုင်ကြားချက်များ အားလုံးအား မှတ်တမ်းတင် သိမ်းဆည်းထားရမည်။ အရေးပါသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အားလုံးကို သိမ်းဆည်းထားနိုင်စေရန် နစ်နာမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်စနစ်ပုံစံ (template) အား ပြင်ဆင်ထားရှိရမည်။ GRM လုပ်ငန်းစဉ် တစ်လျှောက်လုံးတွင် အငြင်းပွားမှုနှင့် ပတ်သတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(များ) (သို့) နစ်နာသူများအား စာဖြင့် ရေးသားတုံ့ပြန်/ ဖြေရှင်းမှု ဆောင်ရွက်ရမည်။

Off-Grid အစိတ်အပိုင်းအတွက် DRD သည် GRM အား လူမှုကွန်ယက်ကို အသုံးပြု၍ တည်ထောင်ထားပါသည်။ Facebook သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လတ်တလောတွင် အသုံးပြုမှု အတွင်ကျယ်ဆုံးဖြစ်ပြီး ဝေးလံခေါင်သီသည့် ဒေသရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များပါ လက်ကိုင်ဖုန်းများမှ တစ်ဆင့် အသုံးပြုကြသည်။ DRD ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် အသင်းသည် Messenger မှတစ်ဆင့် စီမံကိန်းထံသို့ လူများ ဆက်သွယ်နိုင်ရန်အတွက် အများပြည်သူ ထံသို့ သတင်းအချက်အလက်များ ပံ့ပိုးပေးရန် Facebook စာမျက်နှာအား တည်ထောင် ထားပါသည်။ ၎င်းသည် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များအတွက် အခြားရွေးချယ်နိုင်စရာ ပင်မ လမ်းကြောင်းအဖြစ် ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

GRM ၏ ထိရောက်မှုအား ပုံမှန် စောင့်ကြည့်ခြင်းအား စီမံကိန်းအတွက် စောင့်ကြည့်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်မှု (M&E) နည်းလမ်းတွင် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ပုံမှန် M&E လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အောက်ပါမေးခွန်းများအား မေးသွားပါမည် -

- စီမံကိန်းအနေဖြင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များ ဖြေရှင်းပေးရန်အတွက် ရှင်းလင်းသော၊ ပုံစံကျသော၊ နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော ဌာနတွင်း နည်းလမ်းများနှင့် စည်းမျဉ်းများ ရှိပါသလား။

- အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေးအတွက် စီမံကိန်း တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် ကုစားမည့် ဆောင်ရွက်ချက်အား ပြုလုပ်ရန် သို့မဟုတ် တောင်းဆိုရန် အခွင့်အာဏာ ရှိပါသလား။
- အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေးအတွက် တာဝန်ရှိသူများသည် အကြံပြုတိုင်ကြားမှု အားလုံးအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိပါသလား။
- စီမံကိန်း သက်ရောက်ခံရသည့် သူများအနေဖြင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက်အား တန်ပြန်ဒဏ်ခတ်မည့်ဘေးအား ကြောက်လှစရာ မရှိဘဲ ပြုလုပ်နိုင်သည်ဟု ခံစားရပါသလား။
- စီမံကိန်း အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများသည် ၎င်းတို့၏ အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ပြုလုပ်ခွင့်နှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ယေဘုယျလုပ်ငန်းစဉ်အား သိရှိပါသလား။
- အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များနှင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတို့အား မှတ်တမ်းတင်ရန်၊ ခြေရာ ကောက်ရန်၊ နှင့် စောင့်ကြည့်ရန် ဌာနတွင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ နေရာတကျ ရှိပါသလား။
- GRM အနေဖြင့် အသနားခံလာသူများထံသို့ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ အချိန်မှန် တုန့်ပြန်မှု ပေးပါသလား (စာဖြင့်ဖြစ်စေ အခြားတစ်နည်းနည်းဖြင့် ဖြစ်စေ)။
- အကယ်၍ အကြံပြုတိုင်ကြားချက်အား ဖြေရှင်းပေးမှုအပေါ် မကျေနပ်ပါက GRM အသုံးပြုသူများအနေဖြင့် အယူခံဝင်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ နေရာတကျ ရှိပါသလား။

အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး အညွှန်းကိန်းများတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည် -

- မှတ်ပုံတင်ထားသော စောဒက/အကြံပြုတိုက်ကြားချက် အရေအတွက်။
- ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပြီးသော အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ရာခိုင်နှုန်း။
- သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း ဖြေရှင်းပြီးသော အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ရာခိုင်နှုန်း။
- စောဒကများအား ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့် အချိန် (မတူညီသော အကြံပြုတိုင်ကြားချက်များအရ ကွဲလွဲနိုင်ပါသည်)
- တုန့်ပြန်မှုများနှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအား ကျေနပ်မှုရှိသည့် စောဒက ရာခိုင်နှုန်း။

- GRM အား ရရှိနိုင်သော စီမံကိန်း အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိသူများ ရာခိုင်နှုန်း။

(၁၃) လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်

PMO များ အတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် ယေဘုယျ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ DRD နှင့် MOEE တို့ အနေဖြင့် မကြာသေးမီကာလ အတွေ့အကြုံများရှိထားသော်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများစသည်တို့နှင့် ပတ်သတ်၍ ဝန်ကြီးဌာနများ အတွင်း အတွေ့အကြုံ အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ထို့အပြင် ဘေးကင်းရေး အသင်းသို့ တာဝန်ပေးအပ်ထားသည့် အငယ်တန်းအင်ဂျင်နီယာ ဝန်ထမ်းများသည် အခြားသော ကမ္ဘာ့ဘဏ် စီမံကိန်းများမှ ရယူထားခြင်းမဟုတ်သဖြင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဤစီမံကိန်းတွင် စတင် အလုပ်ဝင်ချိန်မှသာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး မူဝါဒများ နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် စတင်ရင်းနှီးခွင့်ရကြပါသည်။

စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်ချက်များသည် စတင်နေပြီး သို့မဟုတ် အစီအစဉ် ရေးဆွဲခြင်း အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေပြီးဖြစ်သဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အသင်းများတည်ထောင်ရာနှင့် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ ကျွမ်းကျင်သူများအား ခေါ်ယူရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများသည် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှုများ အရေးတကြီး ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ကံကောင်းထောက်မ စွာဖြင့် ထိုအတောအတွင်းရှိ လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အန္တရာယ်နည်းပါးပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု အလားအလာ နည်းပါးပါသည်။

ထိုသို့ ဆိုစေကာမူ ပြဿနာရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာပါက မှန်ကန်စွာ အလုပ်လုပ်နေသည့် အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ရှောင်လွှဲ သို့မဟုတ် လျော့ချလိုက်နိုင်သဖြင့် ထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်းများမရှိခြင်းသည် စီမံကိန်းအတွက် အလွန်အန္တရာယ်များလှပါသည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အရှိန်မြှင့်ပြီး ကျယ်ပြန့်လာသည့်အခါတွင် ပိုမိုဖြစ်နိုင်ပါသည်။ Off-grid mini-grid စီမံကိန်း

လုပ်ငန်းခွဲများသည် ၎င်းတို့၏ ပိုမိုကြီးမားသော အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ဆောက်လုပ်ရန် အချိန်ပိုမို ကြာမြင့်မှုများ၊ နှင့် ကျေးရွာများအတွင်း အလုပ်သမားများ ပိုမိုများပြားစွာ နေထိုင်မှုများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ထင်ရှားသည့် သက်ရောက်မှုများ ပိုမို ဖြစ်နိုင်ရန် အလားအလာရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် နှစ်လယ်ပိုင်းအထိ mini-grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲပွဲ ၆ ခုအထိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နောက်ထပ် ၆ ခုသည် စီမံကိန်း ရေးဆွဲသည့်အဆင့်တွင် ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်သည်။ နောက်လာမည့် ၂-၃ နှစ်အတွင်း စီမံကိန်း ဒါဇင်ပေါင်းများစွာ ထပ်မံ တည်ဆောက်မည်ဖြစ် ပြီး အများစုသည် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ ရောနှောနေထိုင်ပြီး ပိုမိုခက်ခဲမည့် နေရာများတွင် ဖြစ်သည်။

ဤအချက်ကြောင့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ ခိုင်မာတောင့်တင်းစေခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အထောက်အပံ့အား ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်နှင့် အတူ PMO များအား ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရလဒ်များအား အချိန်မှန် ပံ့ပိုးရာတွင် ကူညီရန်အတွက် လိုအပ်ပါသည်။

PMO ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အင်အားခိုင်မာစေခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အထောက်အကူ

စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ဦးတည်အုပ်စုများ

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်း။ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်း လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ဦးတည်ပစ်မှတ်များမှာ ပြည်ထောင်စု PMO များ၏ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးအသင်းများ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းတို့သည် စီမံကိန်း၏ ဘေးကင်းရေး အားထုတ်မှုများအတွက် အဓိက ကျသူများဖြစ်ပြီး အခြားသော ဦးတည်အုပ်စုများကိုလည်း သင်တန်းပေးမည်ဖြစ်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းများမှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် များအားဖြင့် သင်ယူစေမည် ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့သည် ဘေးကင်းရေး မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍ လုံလောက်စွာ ဗဟုသုတ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ အန္တရာယ်များ သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း နှင့် ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများအား လက်တွေ့အသုံးပြုမှုတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား စစ်ဆေး၍ လမ်းညွှန်နိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ မူဝါဒများနှင့် ကိရိယာများအား သိရှိယုံမျှနှင့် မလုံလောက်သေးပဲ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အချိန်တွင်

ကိရိယာများအားမည်သို့ အသုံးပြုရမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်အတွက် သင်ယူရန်နှင့် စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နေသူများအား လျှော့ပါး သက်သာစေရေး နည်းလမ်းများအား သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်ရေးစွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းတို့တွင် လမ်းညွှန်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများအား မည်သို့ လုပ်ဆောင်မည်အား သိရှိရန်နှင့် အခြားသူများအား အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရမည်၊ အမျိုးသမီးများနှင့် ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများအား မည်သို့ ထည့်သွင်းရမည်၊ နှင့် အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုအား မည်သို့ ပြုလုပ်ရ မည်နှင့် ပတ်သက်၍ သင်တန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

အခြား PMO အဖွဲ့များ။ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး အသင်းများအနေဖြင့် အခြားသော PMO အဖွဲ့များ အထူးသဖြင့် မြေပြင် လုပ်ဆောင်ချက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ပုံစံရေးစွဲခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း နှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့တွင် ပါဝင်နေသူများအား ပြဿနာများအား ရှောင်လွှဲရန် သို့မဟုတ် အနည်းဆုံး လျှော့ချရန်အတွက် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ အား နားလည်စေရန် ကူညီခြင်းအားဖြင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရာတွင် ကူညီနိုင်ပါသည်။ ထိုမှသာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်း၏ အလုပ်များအား အခြားသော PMO အဖွဲ့များ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြစ်သည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ကွင်းဆင်းခြင်းများ၊ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေး ခြင်း၊ နှင့် သင်တန်းများ အစရှိသည်တို့တွင် ပိုမို လွယ်ကူစွာ ပေါင်းစပ်လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ခရိုင်နှင့် မြို့နယ် အရာရှိများ နှင့် အင်ဂျင်နီယာများ။ DRD မြို့နယ် အရာရှိများနှင့် အင်ဂျင်နီယာများနှင့် MoEE ဖြည့်ဆည်းရေး အဖွဲ့များ၏ မြို့နယ် အင်ဂျင်နီယာများသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ တစ်လျှောက်လုံးတွင် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍများ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးမှုများ သို့မဟုတ် အခြားသူများက စစ်ဆေးပါက ကနဦး ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း နှင့် ခွင့်ပြုချက်ပေးခြင်းအား ပြုလုပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် တပ်ဆင်မှု လုပ်ငန်းများ အတောအတွင်းတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုက်ညီမှု ရှိ/မရှိ စောင့်ကြည့်ခြင်း အများစုအားလည်း ပြုလုပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မင်းတို့သည် စစ်ဆေးခြင်းတွင် မေးမြန်းသည့် မေးခွန်းများ၏ အရင်းခံအား သိရှိသင့်ပြီး၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၊ နှင့် ESCoPများ၊ ESMPများ၊ RAPများ၊ IPPများ အတွင်း လွှမ်းခြုံထားသော ကိစ္စရပ်များအား နားလည်သင့်ပါသည်။ ခရိုင်အဆင့် တာဝန်ရှိသူများသည်လည်း

မြို့နယ် အရာရှိများ၏ ကြီးကြပ်သူများဖြစ်ပြီး အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ တရားဝင်အယူခံဝင်ခြင်း အဆင့်တွင် ပါဝင်သူများဖြစ်သဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ဆောင်မှု၏ ရည်ရွယ်ချက်အား နားလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သူများ။ mini-grid စနစ်များအတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများသည် စစ်ဆေးခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးချက် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အလားအလာရှိသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များအား သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ နှင့် လိုအပ်ပါက ESMPများ၊ RAPများ၊ IPPများအား ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးအသင်း၏ အကူအညီဖြင့် ပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့အတွက် တာဝန်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ESCoP များနှင့် အခြားသော စီမံချက်များ၏ အခြေအနေများအား လိုက်နာခြင်းအားဖြင့် ဘေးကင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီစေရန်လည်း တာဝန်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အသုံးပြုမှုနှင့် အကြောင်းရင်းအား နားလည်စေရန်အတွက် သင်တန်းပေးရပါမည်။ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်သည့် အခြားသော ကန်ထရိုက်တာများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် လူမှု စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း စစ်ဆေးခြင်းတွင် ပါဝင်ကောင်း ပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီစေရန်အတွက် မလွဲမသွေ တာဝန်ရှိပါမည်။

VEC များနှင့် အခြားသော ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များ။ အလားအလာရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများအား အကြံပြုတွေးနွေးမှုမှ တဆင့်နှင့် ၎င်းတို့၏ လျှော့ပါးသက်သာစေရေးများအား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများမှ တဆင့် လေ့လာခြင်းအပြင် ထပ်တိုး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ (ESMP၊ RAP၊ IPP) လိုအပ်မည့်နေရာရှိ ကျေးရွာလူထုများမှ VEC အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားသော ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများ၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ အစရှိသူတို့သည် စီမံချက်အတိုင်း လိုက်နာ၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာစေရန် ကူညီနိုင်ရန်အတွက်ထိုစီမံချက်များတွင် ပါဝင်သည်များ၏ အသေးစိတ်အား နားလည်ရန်အတွက်သင်တန်းများ လိုအပ်ပါမည်။

ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အားကောင်းခိုင်မာစေခြင်း။ ESMF အား အကောင်အထည်ဖော်ရန်နှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးရန်အတွက် လုံလောက်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ရှိကြောင်း သေချာစေရန် အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူများအား ပြည်ထောင်စု PMO များ၏ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်

ငှားရမ်းခန့်အပ်ပါမည်။ ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အကူအညီနှင့်အတူ ပြုလုပ်မည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ဝန်ထမ်း၏ တိကျသော တာဝန်များတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါမည် -

- ESMF လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုနှင့် ဆက်နွှယ်သည့်အတွက် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ကြီးကြပ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု အကျပ်အတည်းများအား ဖြေရှင်းခြင်း၊ နှင့် စီမံကိန်း၏ အလုံးစုံသော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုသည် ချောမွေ့စေရန် သေချာစေခြင်း၊
- နှစ်စဉ် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များနှင့် ESMP များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော နှင့်/သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစိတ်အပိုင်းများအပေါ် ဦးတည်သော ဘတ်ဂျက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- စီမံကိန်းနှင့် ငွေစာရင်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ အချက်အလက်များအား (ဆိုလိုသည်မှာ မြို့နယ်ရုံးများက စောင့်ကြည့်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာများနှင့် လွတ်လပ်သည့် စစ်ဆေးအတည်ပြုမှု ဆန်းစစ်ချက် အစီရင်ခံစာများ) ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း၊
- အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအား လုံလောက်စွာ အထောက်အပံ့ ပေးထားကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့သည် ESMF လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုအား အလေးပေးပြီး စီမံကိန်း၏ အခြေခံစည်းမျဉ်းများအား လိုက်နာကြောင်း သေချာစေခြင်း၊
- ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုများမှတစ်ဆင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများသည် ESMF နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိကြောင်း စစ်ဆေးအတည်ပြုခြင်း၊ နှင့်
- ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သည့် ပြန်လည်နေရာချထားမှု၊ နှင့် ဒေသခံ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများအတွက် သင်တန်း အစီအစဉ်များနှင့် သင်ကြားမည့် မော်ဂျူးများ အပါအဝင် သင်တန်းများ စုစည်း ပြုလုပ်ခြင်းတို့အတွက် တာဝန်။

NEP က ခန့်အပ်ထားသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကျွမ်းကျင်သူများသည် အောက်ပါတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်သွားပါမည် -

- နေ့စဉ် PMU ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအသင်း၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အကျပ်အတည်းများ ဖြေရှင်းခြင်း၊ နှင့်

စီမံကိန်း၏ အလုံးစုံသော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် ချောမွေ့မှုအား သေချာစေခြင်း အစရှိသည်တို့အတွက် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ESMF အရ လုံလောက်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ (ဥပမာ။ လုပ်ငန်းတာဝန်များ၊ ESIA၊ ESMP၊ RAP၊ IPP) တို့အား ပြင်ဆင်မှု၊ ပြန်လည်သုံးသပ်မှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုတို့တွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ESMF နှင့် ကိုက်ညီမှုနှင့် သက်ဆိုင်သဖြင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ တိုးတက်မှုအား ကြီးကြပ် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းများ၏ အနေအထားအတွက် အချိန်နှင့်တပြေးညီ အချက်အလက်များပါဝင်သည့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ စောင့်ကြည့်အစီရင်ခံစာများအတွက် ထင်မြင်ယူဆချက်များနှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှုအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်များအား ပုံစံရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်မှု၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ အခြေမျဉ်းများ၊ စစ်တမ်းများနှင့် အခြားတို့အတွက် စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများ စသည်တို့တွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း။
- အကြံပြုတိုင်ကြားချက် နည်းလမ်းများ အပါအဝင် PMO များနှင့် သက်ဆိုင်သူများ ထိတွေ့မှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းနှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် နည်းလမ်းများ အပါအဝင် သက်ဆိုင်သူများနှင့် လူထုများထိတွေ့မှုအတွက် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား အထောက်အကူပြုခြင်း။
- နှစ်စဉ် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များနှင့် ESMP များအား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေသော နှင့်/သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အစိတ်အပိုင်းများအပေါ်နှင့် PMO များအတွက် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု လိုအပ်ချက် ဆန်းစစ်မှုများနှင့် အစီအစဉ်များအား ဦးတည်သော ဘတ်ဂျက်များအား ပြင်ဆင်ခြင်းတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်း။
- စီမံကိန်းနှင့် ဆက်စပ်သော စစ်ဆေးရေးများနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအား လုပ်ဆောင်၍ ပါဝင်ခြင်း။

သက်ဆိုင်ရာ အေဂျင်စီများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများအတွင်းရှိ အမျိုးသားရော အမျိုးသမီး ဝန်ထမ်းများသည် စီမံကိန်းထံမှ စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်း အထောက်အပံ့ များအား တန်းတူအခွင့်အရေး ရရှိကြောင်း သေချာစေရန် အားထုတ်မှုများ ပြုလုပ်သွားပါမည်။ ဖြစ်နိုင်သမျှ အတိုင်းအတာထိ ကျားမရေးရာ ခွဲခြားထားသော အချက်အလက်များအား ကောက်ယူသွားပါမည်။ ထိုသင်တန်းရရှိသူများထဲတွင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ကြောင်း သေချာစေရန်လည်း အားထုတ်မှုများ ပြုလုပ်သွားပါမည်။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရေး အထောက်အကူ

ပြည်ထောင်စု PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းသင်တန်း နှင့် ၎င်းတို့၏ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရန် စွမ်းရည်များအား အချိန်အပိုင်းအခြားအလိုက် ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤအထောက်အကူအား ပံ့ပိုးရန်အတွက်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းနှင့်အတူ အလုပ်လုပ်ပြီး ကောင်းမွန်သည့် ဘေးကင်းရေး စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ESMF ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုတို့အား သေချာစေရန်အတွက် အကြံပေးအား ငှားရမ်း ခန့်အပ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကြံပေးမှုအတွက် အသေးစိတ်အချက်အလက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် နေစဉ်အတွင်း လိုအပ်သလို ပြုစု ပြင်ဆင်သွားမည်ဖြစ်သော်လည်း အောက်ပါလုပ်ဆောင်ချက်များအား လွှမ်းခြုံမည်ဟု မျှော်မှန်းထားပါသည် -

- လုံလောက်ပြည့်စုံသည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ (ဥပမာ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် နယ်ပယ်သတ်မှတ်ခြင်း အစီရင်ခံစာများ၊ ESCoPI၊ ESMP၊ RAP၊ IPP) တို့အား ပြန်လည်သုံးသပ်မှု၊ ပြင်ဆင်မှုနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှု နှင့် ၎င်းတို့အား ပြင်ဆင်မှုတို့အတွက် သင်တန်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- PMO များနှင့် နီးကပ်စွာ အလုပ်လုပ်၍ စည်းမျဉ်းများနှင့် တာဝန်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် GoM တို့ထံမှ ခွင့်ပြုချက်များ အပါအဝင် သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်မှုစုစုပေါင်း စောင့်ကြည့်ခြင်းအထိ အဆင့်တိုင်းရှိ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လိုအပ်ချက်များအပါအဝင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ စက်ဝန်းများအား ရှင်းလင်းခြင်း။

- PMO များအားစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ၏ ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုခြင်းတို့တွင် အကူအညီပေးခြင်း။
- PMO များနှင့် သင်တန်းများ၊ ဗဟုသုတဖလှယ်ရေးခရီးစဉ်များ၊ နှင့် သင်ပြခြင်းများအား ပုံစံရေးစွဲရာတွင်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် နီးကပ်စွာ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ၎င်းတွင် ဌာနတွင်းသင်တန်းများ တိုက်ရိုက်ပံ့ပိုးခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် တိကျသော စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု လုပ်ဆောင်ချက်များအား စာချုပ်ချုပ်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ တိကျသော ဖော်ပြချက်များအား မူကြမ်း ရေးဆွဲခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။
- စီမံကိန်း၏ အစောပိုင်း အဆင့်များတွင် အစီရင်ခံခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် လမ်းညွှန် ချက်နှင့် အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှုအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- PMO များအား အကြံပြုတိုင်ကြားချက် ဖြေရှင်းရေး နည်းလမ်းအား ဆန်းစစ်ခြင်း အပါအဝင် သက်ဆိုင်သူများနှင့် ထိတွေ့မှုအပေါ် အကြံပြုခြင်း၊ နှင့်ဆက်စပ်လုပ်ဆောင်ချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်မှုအား အထောက်အကူ ပေးခြင်း။
- မစ်ရှင်များ၊ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဆီမီနာများ နှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ နှင့် PMO များက လိုအပ်သလို ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ဆောင်ချက်များအား ပြုလုပ်ခြင်းအား ကူညီခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ထပ်တိုး ဝန်ထမ်းများ

လာမည့်နှစ်များတွင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ အရေအတွက်သည် တိုးလာမည်ဖြစ်သဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းအနေဖြင့် ဝန်ပိုလာပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ အများစုသည် ESCoPများအား ကနဦးစစ်ဆေးခြင်းနှင့် လုပ်ဆောင်မှုသာ လိုအပ်မည် ဖြစ်သော်လည်း စစ်ဆေးခြင်းအား ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်ခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ၊ အဆိုပြုထားသော လျှော့ပါးသက်သာစေရေး နည်းလမ်းများ နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးများနှင့် ESCoPများနှင့် ကိုက်ညီမှုများသည် ကြီးမားသည့် တာဝန်များဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများတွင် အချို့သော စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ထပ်တိုး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ (ESMP၊ RAP၊ IPP) များ ပြင်ဆင်၍ ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် အကူအညီများ

လိုအပ်လာနိုင်မှုအရ ဒေသခံဝန်ထမ်းများ၊ ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များ၊ နှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်သည့် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများအား သင်တန်းပေး၍ ၎င်းတို့၏ အစီရင်ခံရန် ဝတ္တရားများအရ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်း(Safeguard Team) သည် ထပ်တိုးအကူအညီလိုနိုင်မည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ လိုအပ်ပါက အကူအညီ ပေးသွားရန်အတွက် NEP သို့မဟုတ် အခြားသော ကမ္ဘာ့ဘဏ် (သို့မဟုတ် ADB) အထောက်အပံ့ပေးသည့် စီမံကိန်းများ အတွင်းမှ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်းရယူထားပြီး နားလည်သည့် စီမံကိန်းအတွင်းမှ အခြားသူများအား တာဝန်ပေးအပ်သွားရန် အကြံပြုထားပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်

PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းများ အတွက်

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အစီအစဉ်တစ်ခုလုံး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း အောင်မြင်မှုအတွက် အဓိကကျသဖြင့် ပြည်ထောင်စု PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းများအား စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းများအား အထူးဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအထဲတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ပစ္စည်းအများစုသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဖြစ်ခြင်း၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် အခြားပြင်ပ ကျွမ်းကျင်သူများက ပေးသော သင်တန်းများသည် အင်္ဂလိပ်လိုဖြစ်ခြင်း နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ တင်ပို့ရသည့် အစီရင်ခံစာအား အင်္ဂလိပ်လိုသာ ရေးသားရခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားအား လုံးစေ့ပတ်စေ့ နားလည်မှု လိုအပ်ပါသည်။ အသင်းအနေဖြင့် ဤသင်ခန်းစာများအား အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သင်တန်းနှင့် စာရွက်စာတမ်းများမှ ရယူနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့နောက် ဆက်လက်လုပ် ဆောင်ကာ ဒေသတွင်း အခြေအနေများတွင်အသုံး၍ ဒေသခံဝန်ထမ်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများ နှင့် ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များအား သင်တန်းတစ်ဆင့် ပို့ချရပါမည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန်မှာ အသင်းအနေဖြင့် လက်ရှိ မရှိသေးသည့် အင်္ဂလိပ်စာ ကျွမ်းကျင်နားလည်မှု အဆင့် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ပြည်ထောင်စု PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းအား ပုံမှန်အင်္ဂလိပ်စာ သင်ခန်းစာများ ပေးသွားရန် လေးလေးနက်နက် အကြံပြုထားပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းများအနေဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများ၊ နှင့် NEP တွင် ပါဝင်သည့် မူဝါဒများအား လက်တွေ့ အသုံးပြုခြင်းတို့နှင့် လုံလောက်စွာ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု ရှိလာစေရန်အတွက် သင်တန်းများအား စဉ်ဆက်မပြတ် ရရှိနေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စစ်ဆေးခြင်း မေးခွန်းများ အဘယ်ကြောင့် မေးရသည်ကို နားလည်ရန် လိုအပ်ပြီး ထို့မှသာ တုန့်ပြန်မှုများအား လုံလောက်စွာ နှင့် မည်သို့၊ မည်သည့်နေရာ၊ နှင့် မည်သည့်အချိန် (နှင့် မည်မျှ မှန်ကန်စွာ) အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများအား အသုံးပြုရမည်ကို ဆန်းစစ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်သို့ ကျေးရွာ အကြံပြုဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်မည်၊ နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အမျိုးသမီးများ နှင့် ထိခိုက်လွယ် အုပ်စုများအား မည်သို့ ပါဝင်စေရမည် စသည်တို့အတွက် စဉ်ဆက်မပြတ်သော သင်တန်း လိုအပ်ပါသည် (DRD တွင် ၎င်းအား PMO ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် အသင်းနှင့်အတူ ပြုလုပ်ရမည်)။ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးမှုနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ပြုလုပ်ခြင်းတို့အတွက်လည်း ထပ်တိုး သင်တန်းများ လိုအပ်ပါသည်။

၎င်းတို့သည် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သော ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများအား ပြင်ဆင်မှုနှင့် အသုံးပြုမှုတို့အပေါ် သင်တန်းများ ဆက်လက်ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည် -

- ESCoP ၏ ဦးတည်ချက်နှင့် လိုအပ်သလို မည်သို့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရမည်၊
- ESMP၊ RAPI၊ IPP တို့၏ ဦးတည်ချက်၊ မည်သည့်အချိန် မည်သည့်နေရာတွင် အသုံးပြုမည်နှင့် ၎င်းတို့အား မည်သို့ ပြင်ဆင်မည်၊
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုအား စောင့်ကြည့်ပုံ (အထူးသဖြင့် တိကျသော စီမံချက်များ တစ်ခုချင်းစီ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအား စောင့်ကြည့်ခြင်းအတွက်)

အခြားသော PMO အဖွဲ့များ

ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့် အသုံးပြုမှုများအား သိရှိနားလည်မှု ကူညီ မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ပြင်ပပညာရှင်များထံမှ သင်တန်းများတွင် PMO ၏ အခြားသော အရေးပါသည့် ဝန်ထမ်းများ ပါဝင်နေမည့် အချိန်တွင် အခြားသော PMO အဖွဲ့များအတွက် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်မှုများအား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးအသင်းက အလွတ်သဘော လုပ်ဆောင်ပေးပါမည်။ နေ့လယ်စာ သုံးဆောင်ချိန်များတွင်ဖြစ်စေ၊ အလွတ်သဘော အစည်းအဝေး သို့မဟုတ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ အတွင်းဖြစ်စေ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းအနေဖြင့် အခြားသောအဖွဲ့များအား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၏ အခန်းကဏ္ဍ နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်း၏ အလုပ်များသည် အခြားသောအဖွဲ့များနှင့် မည်သို့ ပေါင်းစပ်နိုင်ကြောင်း နားလည်စေရန် ကူညီပေးရပါမည်။

ခရိုင်နှင့် မြို့နယ် အရာရှိများနှင့် အင်ဂျင်နီယာများ

ဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး အသင်းအနေဖြင့် ဒေသန္တရအဆင့် အရာရှိများနှင့် အင်ဂျင်နီယာများအား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၏ အခန်းကဏ္ဍကို နားလည်ပြီး ဘေးကင်းရေး ကိရိယာများ (စစ်ဆေးခြင်းပုံစံများ၊ လိုအပ်သလို အခြားအရာများ) အား အသုံးပြုနိုင်လာစေရန်၊ စောင့်ကြည့်ခြင်း၏ အရေးကြီးမှုအား နားလည်ပြီး အကောင်းဆုံး စောင့်ကြည့်တတ်လာစေရန်၊ နှင့် အကြံပြုတိုင်ကြားချက် လုပ်ငန်းစဉ်များအား နားလည်လာစေရန် (မြို့နယ်ရုံးများသည် ပထမဆုံး ဆက်သွယ်ရာ နေရာများ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ) အတွက် သင်တန်းများ ပို့ချပေးရပါမည်။

အချို့သော သင်တန်းများသည် တရားဝင် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သင်တန်းအချိန်များဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်ပြီး ကျန်ရှိသည်များသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲ လုပ်ငန်းခွင်များသို့ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခြင်းများ သို့မဟုတ် မြို့နယ်ရုံးများတွင် ဆွေးနွေးမှုများ တစ်ခုခုမှ တဆင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ပံ့ပိုးမှုပုံစံဖြင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းက လုပ်ဆောင်ရန် အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပူးပေါင်းပါဝင်သူများ။

၎င်းတို့ ပါဝင်ပတ်သက်မှု၏ အရေးကြီးသော အဆင့်တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပူးပေါင်းပါဝင်သူများအား သင်တန်း ပေးအပ်သွားပါမည်။

MoEE ၏ ကန်ထရိုက်တာအား စာချုပ်များအတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု အောင်မြင်ပြီးချိန် (သို့သော် မည်သည့် ဆောက်လုပ်ရေး သို့မဟုတ် တပ်ဆင်ရေး အလုပ်များမှ မစတင်ရသေးမီ) တွင် ၎င်းတို့ အလုပ်များအတွက် ESCoP နှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်း ပို့ချသွားပါမည်။

SHS ကန်ထရိုက်တာများအား စာချုပ်များအတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု အောင်မြင်ပြီးချိန် (သို့မဟုတ် မည်သည့် ဆောက်လုပ်ရေး သို့မဟုတ် တပ်ဆင်ရေး အလုပ်များမှ မစတင်ရသေးမီ) တွင် ၎င်းတို့ အလုပ်များအတွက် ESCoP နှင့် အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်း ပို့ချသွားပါမည်။

RBF Off-Grid ဆိုလာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲအား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် ကုမ္ပဏီများ သို့မဟုတ် လူမှု စီးပွားရေး အစုအဖွဲ့များအတွက် အစီအစဉ်အား စတင်ပူးပေါင်းပြီးချိန် (သို့သော် မည်သည့် ရောင်းချမှုမှ မပြုလုပ်ရသေးမီ) တွင် သင်တန်း ပို့ချသွားပါမည်။

Mini-Grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူများအား အနည်းဆုံး အဆင့် နှစ်ဆင့်ဖြင့် သင်တန်းပို့ချသွားပါမည် - (၁) အကြံပြုဆွေးနွေးချက် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ကျေးရွာသားများနှင့် မည်သို့လက်တွဲလုပ်ကိုင်ရမည်ကို နားလည်စေရန် (တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရမည့်သူများအတွက် ထပ်တိုး သင်တန်းပို့ချပါမည်)။ ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်း အဆိုပြုလွှာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ ကိစ္စရပ်များအား မည်သို့ ထည့်သွင်းရမည်ကို နားလည်စေရန်၊ နှင့် စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် တစ်လျှောက်လုံးအတွက် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအား အသိပေးသွားရန်အတွက် အဆိုပြုလွှာများ ခေါ်ဆိုပြီးချိန်၊ နှင့် (၂) ESCoP အား လိုအပ်မှုများကို နားလည်နိုင်စေရန်၊ နှင့် အခြားသော ကိရိယာများ (ESMPI RAPI IPP) အား လိုအပ်သလို မည်သို့ ပြင်ဆင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ရမည်ကို လေ့လာရန်အတွက် အကြို-လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုများအား ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီးချိန် (သို့သော် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြေ လေ့လာမှုများအား မပြင်ဆင်ရသေးမီ)။ IPP လိုအပ်မည့် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများနှင့်

အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော သူများအတွက် အထူး သင်တန်းပို့ချမှုများ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

VEC အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားသော ရပ်ကျေး ခေါင်းဆောင်များ

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများ၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ အစရှိသူများ စီမံချက်အတိုင်း လိုက်နာစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးများနှင့် ကိုက်ညီနေကြောင်း အာမခံရာတွင် ကူညီပေးမည့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများနှင့် ESCoP အသုံးပြုခြင်းတို့အား အသေးစိတ်ကျကျ နားလည်နိုင်အောင် ကူညီရန်အတွက် DRD Mini-Grid စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ တည်ဆောက်နေသည့် နေရာရှိ VEC အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားသော ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များအား သင်တန်း ပေးသွားပါမည်။ ထိုစီမံချက်များတွင် ပါဝင်သည်များ၏ အသေးစိတ်အား နားလည်ရန်အတွက်ထပ်တိုး ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကိရိယာများ (ESMP၊ RAPI၊ IPP) လိုအပ်မည့်နေရာရှိ ကျေးရွာလူထုများမှ VEC အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားသော ရပ်ကျေးခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့်ထပ်တိုးသင်တန်းများ လိုအပ်ပါမည် ထို့မှသာ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူများ၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ အစရှိသူတို့သည် စီမံချက်အတိုင်း လိုက်နာ၍ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိကြောင်း သေချာအောင် ကူညီနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သင်တန်း အချိန်ဇယား

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော လိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီစေရန်အတွက် DRD PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းသည် အမျိုးသား ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကျွမ်းကျင်သူ၏ အကူအညီဖြင့် အောက်ပါ ဇယား ၁၃.၁ တွင် ဖော်ပြထားသည့် လာမည့်လများအတွင်း ပြုလုပ်မည့် သင်တန်း လုပ်ဆောင်ချက်များ စာရင်းအား ပြင်ဆင်ထားပါသည်။

ဇယား ၁၃.၁။ DRD PMO ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး အသင်းက ပြင်ဆင်ထားသည့် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ အတွက် သင်တန်း စီမံချက် မူကြမ်း

သင်တန်း လိုအပ်ချက်များ	ဦးတည် သက်ဆိုင်သူများ	ဦးတည် အချိန်လိုင်း	အနေအထား
------------------------	----------------------	--------------------	---------

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်နှင့် ဆက်စပ် စာရွက်စာတမ်းများ	DRD Safeguard Team (Union)	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ	
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှု လိုက်နာရမည့် ကျင့်ဝတ်များ နှင့် စစ်ဆေးခြင်းပုံစံများ			
ဘေးကင်းရေး လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်များ	DRD ဝန်ထမ်း (ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး)	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ	ပြီးမြောက်
ဘေးကင်းရေး လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် စောင့်ကြည့်ရေး ဆိုင်ရာ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစဉ်	DRD မြို့နယ် အင်ဂျင်နီယာ	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ	
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုဆိုင်ရာ ဘေးကင်းရေးနှင့် ကိုက်ညီမှု	Mini-grid ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ		
ဘေးကင်းရေး စစ်ဆေးခြင်း ပုံစံများနှင့် ESCoPs (Mini-Grid) အား မိတ်ဆက်ခြင်း	Mini-grid ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ	၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ	
အလုပ်သမား ဘေးကင်းရေးနှင့် လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေများ	Mini-grid ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်သူ		
ဘေးကင်းရေး သင်တန်းနှင့် ESCoPs (SHS)အား မိတ်ဆက်ခြင်း	SHS ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ဆောင်သူ		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာ အကာအကွယ် အသိပေးမှု သင်တန်း	ကျေးရွာလူထုများ	စောင့်ကြည့်ရေး ခရီးစဉ်အတွင်း	